

Begroting

Gemeente Waterland

2027

Inhoudsopgave

Hoofdpijnen	4
Inleiding.....	5
Lokale lastendruk.....	9
Samenvattend overzicht	10
Programma's	12
Leeswijzer.....	13
Ruimtelijk domein	14
Openbaar domein	26
Sociaal domein	42
Bestuur	81
Algemene dekkingsmiddelen.....	93
Overhead.....	97
Vennootschapsbelasting.....	103
Onvoorzien.....	104
Paragrafen.....	105
Leeswijzer.....	106
§ A Lokale heffingen.....	107
§ B Weerstandsvermogen.....	116
§ C Onderhoud kapitaalgoederen.....	125
§ D Financiering	130
§ E Bedrijfsvoering	134
§ F Verbonden partijen	139
§ G Grondbeleid	156
§ H Openbaarheid	158
§ I Subsidies.....	160
§ J Duurzaamheid.....	168
Financiële begroting.....	169
Overzicht van baten en lasten	170
Meerjarenraming	172
Incidentele baten en lasten	175
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	178
Geprognosticeerde balans 2027-2030.....	182
Geprognosticeerd EMU-saldo.....	185
Stand en het gespecificeerde verloop reserves.....	187

Stand en het gespecificeerde verloop voorzieningen.....	190
Financiering.....	193
Investeringskredieten	194
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	213
Bijlagen.....	214
Uitvoeringsinformatie 2027-2030.....	215
Overzicht van baten en lasten per taakveld	223
Afkortingenlijst.....	229

Hoofdpijnen

Inleiding

Met de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 legt het college de financiële en beleidsmatige basis voor de komende jaren aan de raad voor. Het uitgangspunt voor deze versie is een beleidsarme begroting.

De begroting bevat daarom geen afzonderlijke financiële verwerking van de aanvullende wensen uit het coalitieakkoord. De inhoudelijke ambities uit het coalitieakkoord blijven daarmee wel op de bestuurlijke agenda, maar worden niet vooruitlopend op het gesprek met de raad financieel vastgelegd.

Ons college heeft kennisgenomen van de financiële paragraaf bij het coalitieakkoord, die de fracties van VVD Waterland, CDA Waterland en WaterlandNatuurlijk recent hebben gepresenteerd. Daarin wordt per onderwerp concreet aangegeven welke middelen beschikbaar zouden moeten worden gesteld. We hebben begrepen dat genoemde fracties, mede met inbreng van de fracties van PRO en D66, op een later moment komen met een concrete vertaling hiervan in de gemeentelijke begroting. De uitkomst daarvan kan door middel van een nota van wijzigingen worden verwerkt in een gewijzigde begroting die ter vaststelling aan uw raad wordt aangeboden.

Van beleidsarme begroting naar gezamenlijke afweging

De gekozen werkwijze bestaat uit drie stappen:

- Het college biedt een beleidsarme begroting aan waarin de financiële uitgangspositie helder en controleerbaar is.
- Gemeenteraadsfracties voeren het politieke gesprek over wensen, prioriteiten en mogelijke ombuigingen.
- De financieel en uitvoeringstechnisch beoordeelde uitkomst wordt via een nota van wijzigingen verwerkt in de begroting.

Deze fasering voorkomt dat voorlopige politieke keuzes al als vastgesteld beleid in de begroting worden gepresenteerd en geeft de gehele raad ruimte om invloed uit te oefenen op de uiteindelijke financiële afweging.

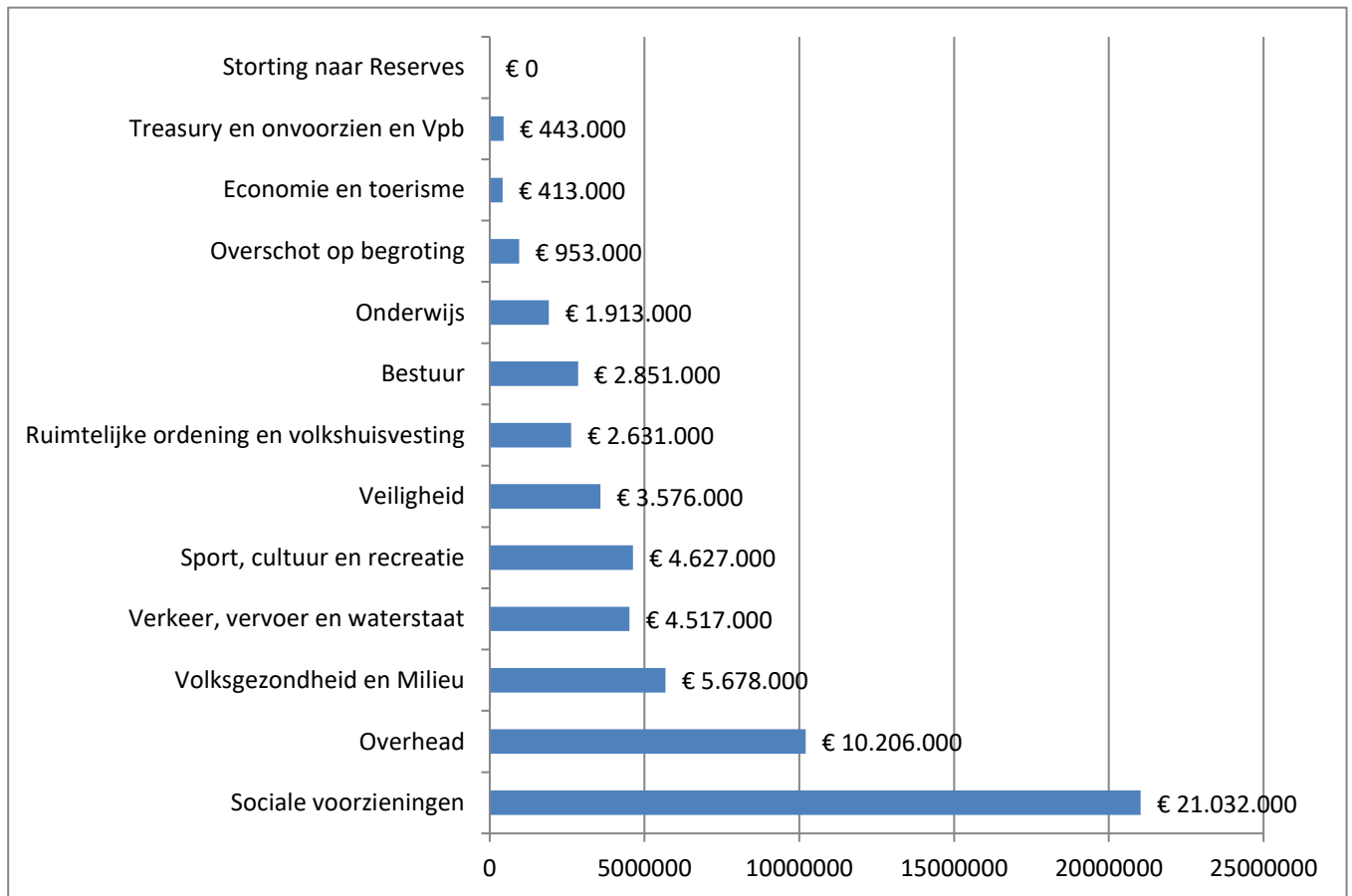
Ruimte voor het gesprek met de raad

Met de beleidsarme begroting kiest het college bewust voor een open vertrekpunt. De raad krijgt daarmee inzicht in de financiële basis zonder dat de financiële vertaling van het coalitieakkoord al is voorgesorteerd. Dit ondersteunt het gesprek tussen gemeenteraadsfracties over welke wensen in gezamenlijkheid kunnen worden gerealiseerd en welke keuzes daarvoor nodig zijn.

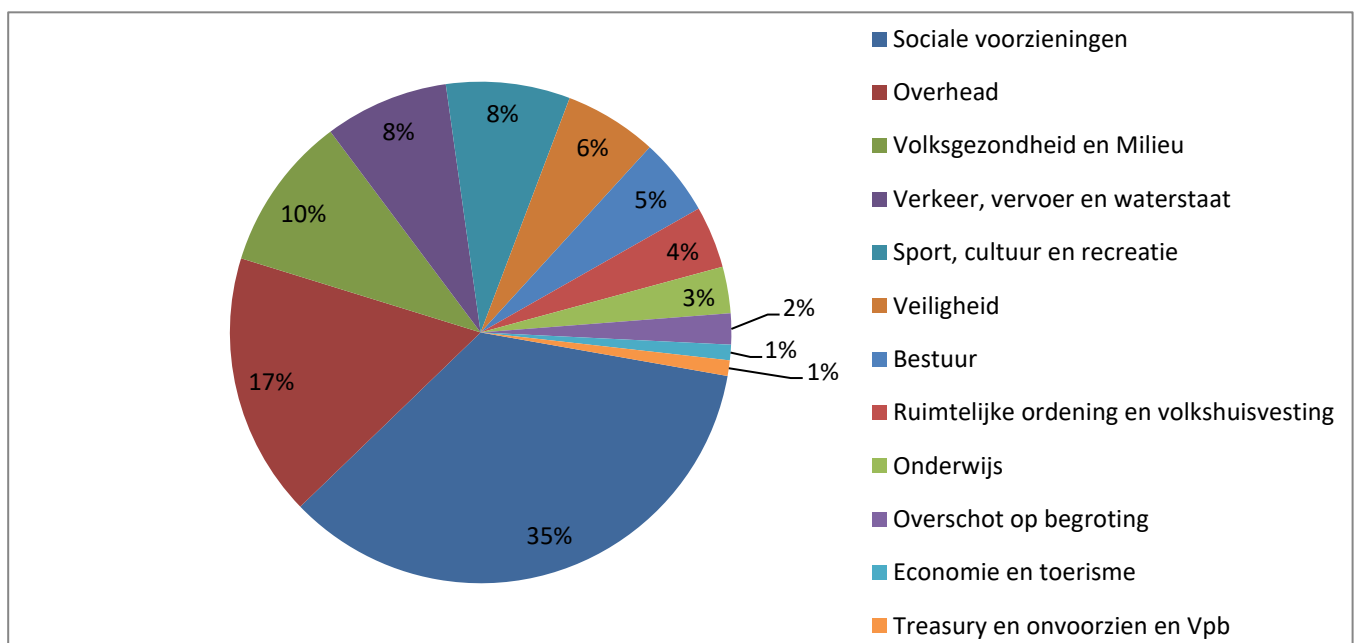
Het college neemt de inhoudelijke ambities uit het coalitieakkoord serieus en blijft verantwoordelijk voor een zorgvuldige toets op haalbaarheid, rechtmatigheid, financiële dekking, capaciteit en uitvoerbaarheid. De politieke afweging over de aanvullende wensen vindt plaats binnen het raadsproces. De technische verwerking volgt nadat de voorstellen voldoende concreet zijn.

De nota van wijzigingen vormt daarmee de formele brug tussen het politieke gesprek en de uiteindelijk vast te stellen begroting. In de nota wordt inzichtelijk gemaakt welke wijzigingen worden voorgesteld, wat de meerjarige financiële gevolgen zijn, welke effecten optreden voor de formatie en welke dekking wordt ingezet.

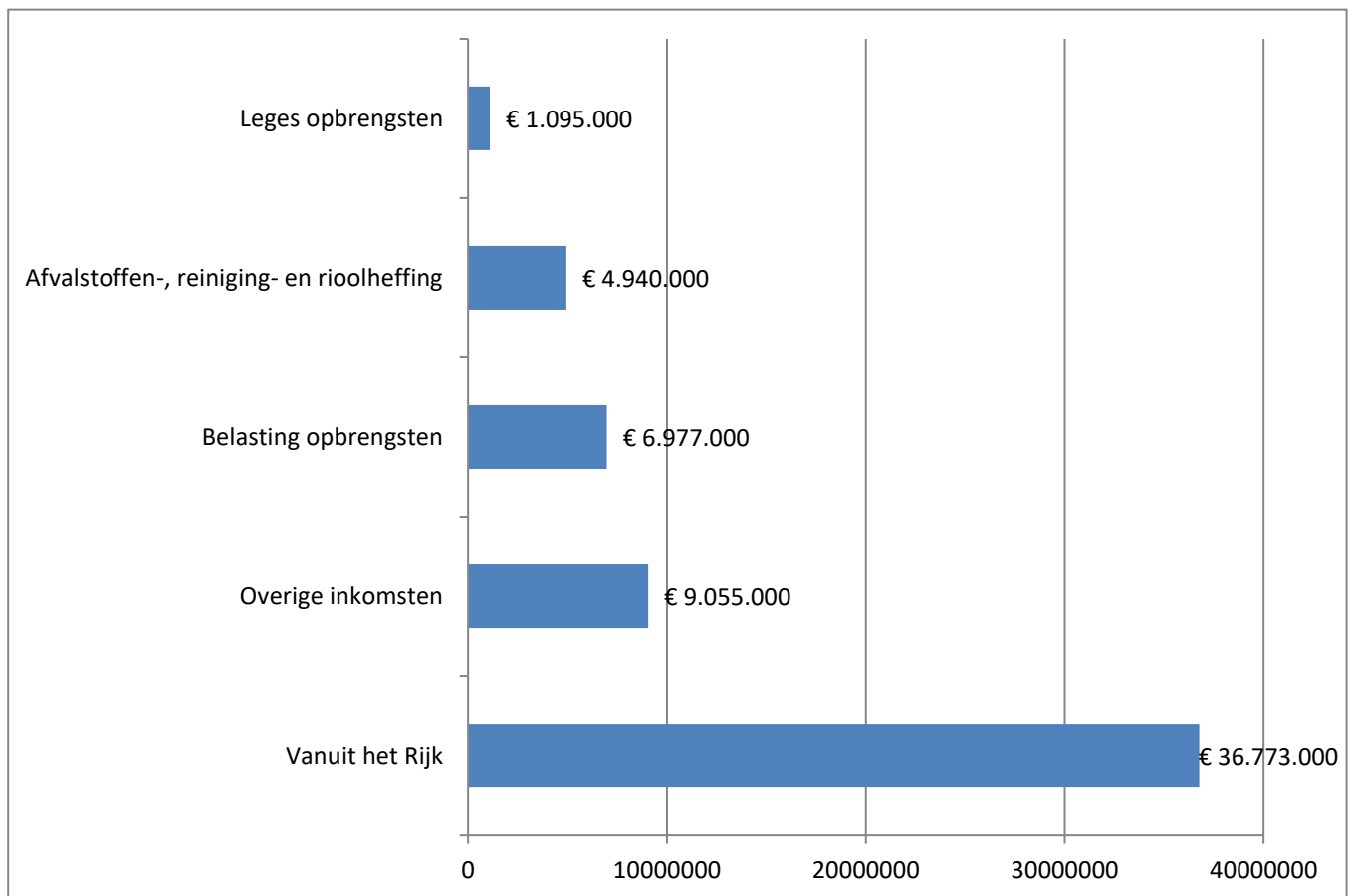
Uitgaven in bedragen

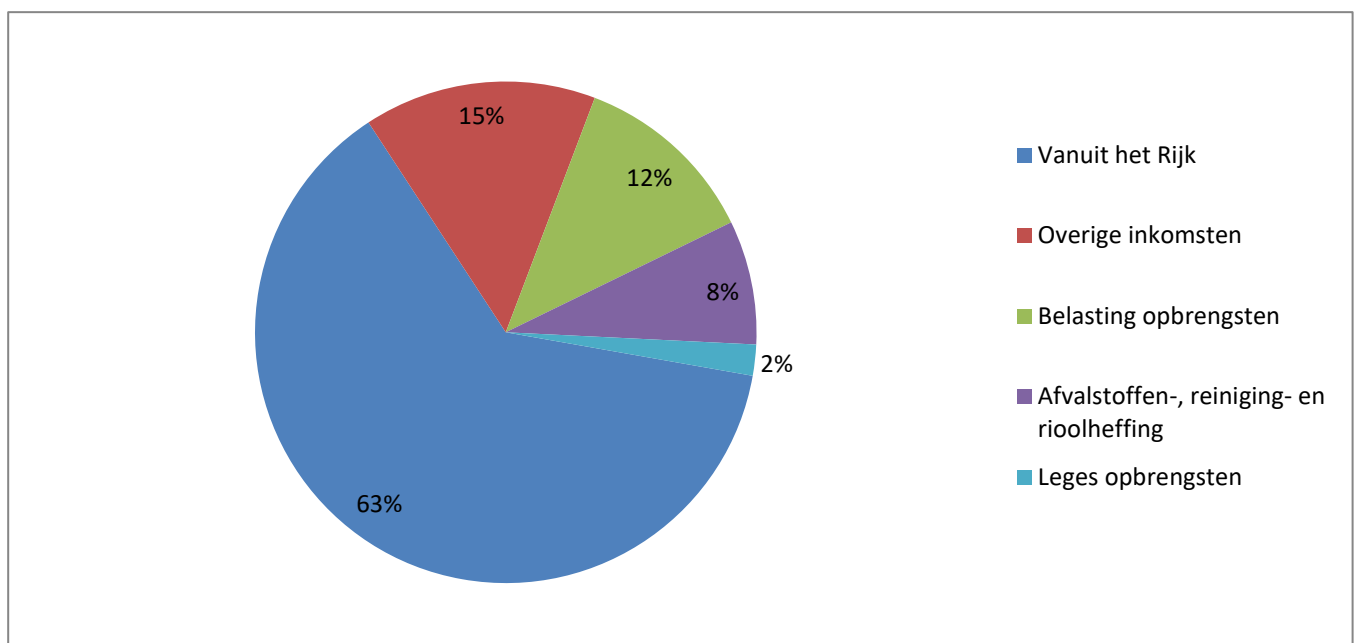
Uitgaven in percentages

Inkomsten in bedragen

Inkomsten in percentages

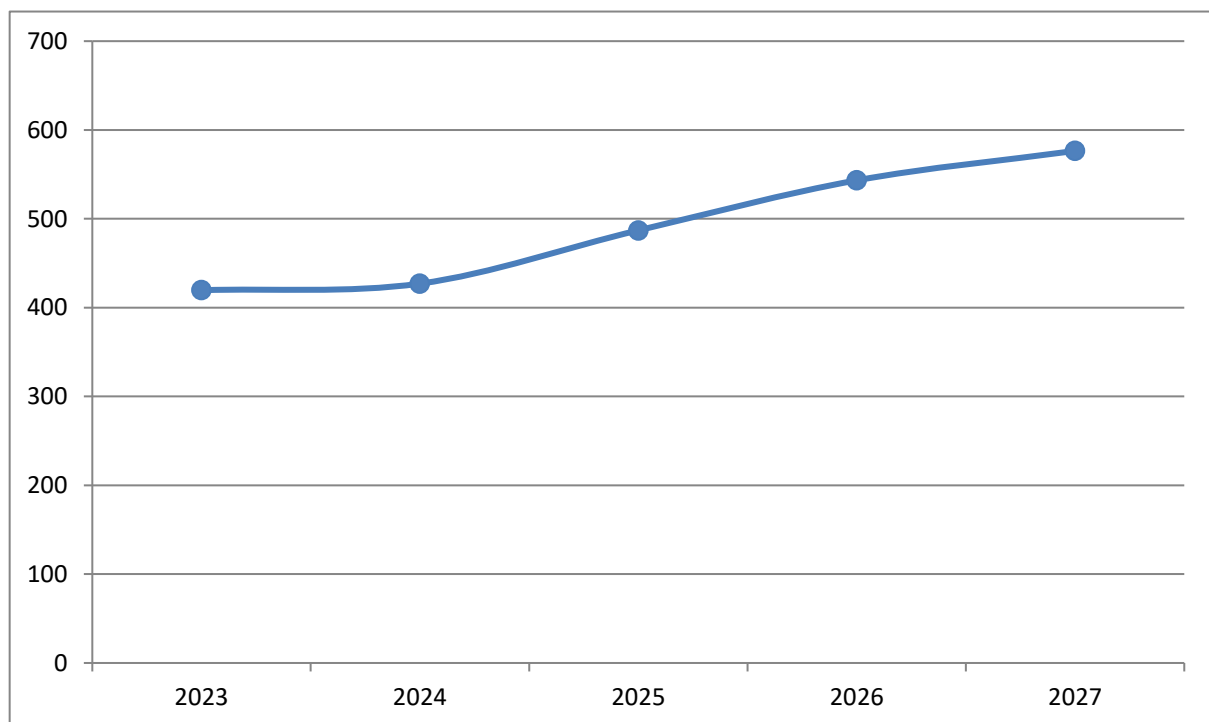
Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2023	2024	2025	2026	2027
OZB+RZB	236	240	275	282	298
Rioolheffing	73	75	77	104	112
Afvalstoffenheffing	110	112	135	157	166
Totaal	420	427	487	543	576

Op basis van deze tabel kan het meerjarenperspectief van de lokale lastendruk als volgt worden weergegeven.

Samenvattend overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma onderdeel	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
Exploitatie	-452	-853	-922	-155
1. Ruimtelijk domein	-5.267	-5.239	-4.937	-4.999
1.01 Veiligheid	-3.539	-3.522	-3.524	-3.523
1.02 Economie en toerisme	-374	-371	-372	-371
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-1.354	-1.346	-1.041	-1.105
2. Openbaar domein	-7.657	-7.340	-8.133	-8.278
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-3.810	-3.862	-3.873	-3.919
2.02 Sport cultuur en recreatie	-4.162	-4.262	-5.068	-5.045
2.03 Milieu	314	784	807	686
3. Sociaal domein	-18.942	-18.344	-18.472	-18.496
3.01 Onderwijs	-1.809	-1.836	-2.009	-1.997
3.02 Sociale voorzieningen	-16.829	-16.209	-16.164	-16.192
3.03 Volksgezondheid	-304	-299	-299	-306
4. Bestuur	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
4.01 Bestuur	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
5. Algemene dekkingsmiddelen	43.860	42.301	42.838	43.589
5.01 Dividend	208	206	206	206
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	6.557	6.358	6.358	6.363
5.03 Algemene uitkering	36.773	35.562	35.912	36.647
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-609	-769	-1.016	-1.016
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	931	944	1.378	1.389
6. Overhead	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
6.01 Overhead	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
7. Vennootschapsbelasting	-3	-3	-3	-3
7.01 Vennootschapsbelasting	-3	-3	-3	-3

Programma onderdeel	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
8. Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
8.01 Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
Reserves	1.405	1.386	1.257	996
9. Reserves	1.405	1.386	1.257	996
9.01 Reserves	1.405	1.386	1.257	996
Totaal	953	533	335	841

Programma's

Leeswijzer

In het programmaplan van gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

- Ruimtelijk domein
- Openbaar domein
- Sociaal domein
- Bestuur
- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead
- Vennootschapsbelasting
- Onvoorzien

Deze programma's zijn opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken en wat gaan wij daarvoor doen?

Wat mag het kosten?

Per programmaonderdeel worden de lasten, baten en het saldo in beeld gebracht.

Beleidsindicatoren

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basisset van beleidsindicatoren op te nemen. De gegevens van deze wettelijke indicatoren zijn afkomstig van de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>.

Verbonden partijen

Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Ruimtelijk domein

Omschrijving programma

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen, evenementen.

Doelstellingen

Nummer	Doelstelling	Status
Veiligheid		
1.01.1	Een veilige, leefbare en weerbare gemeente	● In uitvoering
Economie en toerisme		
1.02.1	Economie, toerisme en recreatie	● In uitvoering
Ruimtelijke ordening en wonen		
1.03.1	Betaalbare woningen	● In uitvoering
1.03.2	Energietransitie	● In uitvoering

Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een veilige, leefbare en weerbare gemeente

Wij werken aan een veilige, leefbare en weerbare gemeente waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich prettig en veilig voelen. We zetten in op een integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken. Door vroegtijdig signalen op te vangen en samen te werken met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en veiligheidspartners, willen we veiligheidsproblemen zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig aanpakken. De doelstellingen en prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2026-2029 en het uitvoeringsplan 2026-2028 vormen hierbij het uitgangspunt. De doelstellingen hebben betrekking op Ondermijning, Zorg en Veiligheid, Digitale Veiligheid, Jeugd en Veiligheid en Verkeersveiligheid. Zorg en Veiligheid en Jeugd en Veiligheid hebben raakvlakken met het programma Sociaal Domein. Hieronder zijn de ambities en prioriteiten

uit het Integraal Veiligheidsplan 2026-2029 en het uitvoeringsplan 2026-2028 samengevoegd in twee overkoepelende ambities.

Nummer	Naam	Status
Een veilige, leefbare en weerbare gemeente		
1.01.1.1	Veilige en leefbare kernen	In uitvoering
1.01.1.2	Weerbare inwoners en veilige samenleving	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Veilige en leefbare kernen

Nummer

1.01.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We werken aan veilige en leefbare kernen door toezicht, handhaving en preventie te versterken. We pakken overlast en ondermijning gericht aan, signaleren veiligheidsrisico's vroegtijdig en werken gebiedsgericht, passend bij de behoeften van de verschillende kernen.

Daarnaast verbeteren we de verkeersveiligheid door knelpunten in beeld te brengen, prioriteiten te stellen en maatregelen uit te voeren, met aandacht voor alle weggebruikers. We versterken de samenwerking met politie, veiligheidsregio en andere partners door informatie te delen en gezamenlijk op te treden. Preventie staat voorop; waar nodig handhaven we.

Concreet betekent dit dat we:

- toezicht en handhaving versterken;
- overlast en ondermijning aanpakken;
- verkeersveiligheid verbeteren;
- samenwerking met veiligheidspartners versterken.

We monitoren de voortgang via toezicht- en handhavingsacties, minimaal drie integrale controles, drie verkeersveiligheidsmaatregelen en vier integrale veiligheidsoverleggen per jaar.

Status

 In uitvoering

Weerbare inwoners en veilige samenleving

Nummer

1.01.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We werken aan een weerbare samenleving waarin inwoners, organisaties en gemeente risico's tijdig herkennen en hiernaar handelen. We versterken de samenwerking tussen zorg en veiligheid, zodat zorg- en veiligheidsvraagstukken vroegtijdig worden gesignaleerd en gezamenlijk aangepakt.

Daarnaast vergroten we de digitale weerbaarheid en zetten we in op het voorkomen en bestrijden van cybercriminaliteit. Voor jeugd richten we ons op het voorkomen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit via vroegsignalering en samenwerking met scholen, jongerenwerk, politie, BOA's en jeugdconsulenten. Ook versterken we de crisisvoorbereiding en zelfredzaamheid, zodat inwoners en organisaties beter voorbereid zijn op incidenten en crises.

Concreet betekent dit dat we:

- zorg en veiligheid beter verbinden
- digitale weerbaarheid versterken
- jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit voorkomen
- crisisvoorbereiding en zelfredzaamheid bevorderen

We organiseren jaarlijks minimaal twee voorlichtingsactiviteiten over digitale veiligheid en drie preventieve jeugdactiviteiten. Alle crisis- en calamiteitenplannen zijn actueel. Ook monitoren we jaarlijks het aantal gezamenlijk aangepakte zorg- en veiligheidszaken.

Status

 In uitvoering

Economie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Economie, toerisme en recreatie

Wij werken aan een sterke en toekomstbestendige lokale economie, waarbij toerisme en recreatie bijdragen aan de leefbaarheid, economische vitaliteit en aantrekkelijkheid van Waterland. In 2027 zetten wij in op een passend vestigingsklimaat, datagedreven sturing, bezoekersspreiding en regionale samenwerking.

Nummer	Naam	Status
Economie, toerisme en recreatie		
1.02.1.1	Regionale samenwerking	In uitvoering
1.02.1.2	Passend vestigings- en ondernemersklimaat	Nog niet gestart
1.02.1.3	Bestemmingsmanagement en bezoekersspreiding	Nog niet gestart
1.02.1.4	Data monitoring en inzicht	Nog niet gestart

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale samenwerking

Nummer

1.02.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente Waterland werkt samen met regionale partners aan een sterke en toekomstbestendige economie, toerisme- en recreatiesector. In 2027 continueren wij onze deelname aan de regio Zaanstreek-Waterland (ZaWa), de Metropoolregio Amsterdam (MRA), DMO Laag Holland en overige relevante samenwerkingsverbanden.

Door regionale samenwerking versterken wij de economische positie van Waterland, vergroten wij de slagkracht op regionale opgaven en benutten wij kennis, netwerken en uitvoeringskracht van samenwerkingspartners. Daarbij zetten wij in op gezamenlijke ontwikkelingen op het gebied van economie, toerisme, recreatie, bezoekersmanagement en promotie.

Binnen de regionale samenwerking bewaken wij actief de belangen van Waterland en zorgen wij voor een goede aansluiting tussen regionale ontwikkelingen en lokale beleidsdoelstellingen.

Status

 In uitvoering

Passend vestigings- en ondernemersklimaat

Nummer

1.02.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente Waterland zet zich in voor een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigings- en ondernemersklimaat. Ondernemers leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid, werkgelegenheid en het voorzieningenniveau binnen de gemeente.

In 2027 gaan wij actiever contact met ondernemers, ondernemersverenigingen en andere stakeholders onderhouden. Wij signaleren kansen en knelpunten binnen het lokale bedrijfsleven en betrekken economische belangen bij ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

Daarnaast geven wij uitvoering aan de Ontwikkelagenda Economie & Toerisme door in te zetten op een passend vestigingsklimaat, het behouden van voorzieningen en het ondersteunen van economische ontwikkelingen die passen bij de schaal, ruimte en identiteit van Waterland.

Status

 Nog niet gestart

Bestemmingsmanagement en bezoekersspreiding

Nummer

1.02.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente Waterland zet in op een duurzame balans tussen bezoekers, ondernemers en leefomgeving. Daarbij ligt de focus niet op verdere groei van bezoekersaantallen, maar op het aantrekken van bezoekers die passen bij de schaal, identiteit en draagkracht van de gemeente.

In 2027 geven wij uitvoering aan bestemmingsmanagement zoals opgenomen in de Ontwikkelagenda Economie & Toerisme. Hierbij zetten wij in op een betere spreiding van bezoekers over de gemeente, het vergroten van de economische meerwaarde van toerisme en recreatie en het beperken van de druk op locaties waar leefbaarheid onder spanning staat.

Daarnaast werken wij aan inzicht creëren in bezoekersstromen, verblijfsduur en bezoekersgedrag, zodat toekomstige beleidskeuzes beter kunnen worden onderbouwd en gestuurd. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar locaties waar sprake is van hoge bezoekersdruk, waaronder Marken.

Status

 Nog niet gestart

Data monitoring en inzicht

Nummer

1.02.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente Waterland zet in op datagedreven beleidsontwikkeling en besluitvorming. Om beter te kunnen sturen op economische ontwikkeling, toerisme en recreatie is inzicht nodig in bezoekersstromen, verblijfsbezoek, economische effecten en recreatief gebruik van de gemeente.

In 2027 werken wij aan het opbouwen van een structurele monitorings- en informatiebasis voor economie, toerisme en recreatie. Daarbij onderzoeken en benutten wij beschikbare databronnen en ontwikkelen wij relevante indicatoren die bijdragen aan beleidsontwikkeling, bestuurlijke besluitvorming en evaluatie van maatregelen.

Door het vergroten van inzicht in bezoekersstromen, verblijfsduur, economische effecten en recreatief gebruik ontstaat een betere basis voor bestemmingsmanagement, bezoekersspreiding en de uitvoering van de Ontwikkelagenda Economie & Toerisme.

Status

 Nog niet gestart

Ruimtelijke ordening en wonen

Wat willen we bereiken?

Betaalbare woningen

Voldoende betaalbare woningen voor doelgroepen (jongeren en ouderen) realiseren.

Het college gebruikt voor een prognose van de woningbouwopgaven en de uitvoering daarvan het Meerjarenprogramma Woningbouw (MPW). In de huidige bouwplannen is een keuze gemaakt voor een gemeentelijke rol en de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium daarin. Voor nieuwe bouwplannen kan het wenselijk zijn om te kiezen voor een actieve(re) gemeentelijke rol met het doel meer woningen te realiseren die bij een specifieke doelgroep passen. Deze afweging kan per project worden gemaakt.

In de Nota Grondbeleid zijn tevens maatregelen opgenomen om de betaalbaarheid van woningen beter te waarborgen. Zowel voor het bouwen als behoud van betaalbare woningen. Deze afspraken zijn een vast onderdeel van de anterieure overeenkomst die nodig is voor de realisatie van een project.

Nummer	Naam	Status
Betaalbare woningen		
1.03.1.1	Nieuwbouw woningen	In uitvoering
1.03.1.2	30-30-40 verdeling	In uitvoering
1.03.1.3	Alternatieve woonvormen	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Nieuwbouw woningen

Nummer

1.03.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Het Meerjarenprogramma Woningbouw (MPW) wordt eind 2026 herzien en realistischer gemaakt. Dit betekent dat het college meer focus en prioriteit aanbrengt, een haalbare planning opstelt die rekening houdt met beschikbare capaciteit, de tijd die nodig is voor procedures en een evenwichtige spreiding over de verschillende kernen. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met nieuwe planinitiatieven die in bepaalde mate bijdragen aan de woningvoorraad. Daar waar wettelijke termijnen (nog) niet aan de orde zijn kunnen deze naast het MPW ook voorzien worden van een prioritering. Op basis daarvan stelt het college een realistische doelstelling vast voor deze raadsperiode en de toekomst.

Status

 In uitvoering

30-30-40 verdeling

Nummer

1.03.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Conform de nota grondbeleid hanteren wij bij nieuwbouwprojecten de volgende verdeling in het programma:

- 30% sociale (huur);
- 30% betaalbaar (huur of koop);
- 40% vrije sector.

Indien er op de voorgeschreven wijze op grond van de Nota Grondbeleid aangetoond kan worden dat er geen 30 sociale huur woningen gerealiseerd kunnen worden betaald de initiatiefnemer een vastgesteld bedrag aan de gemeente ter compensatie.

De verdeling in het woningbouwprogramma is een vast onderdeel van de anterieure overeenkomst die noodzakelijk is voor de realisatie van een project.

Status

 In uitvoering

Alternatieve woonvormen

Nummer

1.03.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Op basis van de in 2023 opgestelde Woonzorgvisie wordt er uitvoering gegeven aan het actieplan en gaat de gemeente op zoek naar locaties waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd kunnen worden.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Energietransitie

In het Uitvoeringsprogramma 2025-2027 zijn drie thema's benoemd: Isoleren en besparen, Duurzame energie opwekken en Duurzaam verwarmen. Voor deze thema's zijn doelen opgesteld. Een volledige beschrijving van alle doelstellingen en activiteiten staat in het Uitvoeringsprogramma.

Nummer	Naam	Status
Energietransitie		
1.03.2.1	Isoleren en besparen	In uitvoering
1.03.2.3	Duurzaam verwarmen	In uitvoering
1.03.2.2	Duurzame energie opwekken	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Isoleren en besparen

Nummer

1.03.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 gaan we door met het aanbieden van isolatiesubsidies voor huiseigenaren. Daarnaast zetten we in op het aanbieden van energiebesparende maatregelen en diensten voor de doelgroep energiearmoede. Een voorbeeld hiervan is het werken met energiefixers voor naad- en kierdichting. Ook wordt in 2027 een start gemaakt met de werkzaamheden voor het soortenmanagementplan, met daarin de compensatieaanpak voor beschermde gebouwbewonende diersoorten. De daaruit voortvloeiende gebiedsdekkende vergunning maakt onder andere spouwmuurisolatie en dakisolatie aan de buitenzijde weer volop mogelijk en makkelijker te organiseren voor inwoners. De communicatie over het verduurzamen van woningen wordt actiever opgepakt, bijvoorbeeld met het vernieuwde Energieloket en het ontwikkelen van een isolatiegids.

Een volledig overzicht van de activiteiten en doelstellingen is te vinden in het Uitvoeringsprogramma 2025-2027.

Status

In uitvoering

Duurzame energie opwekken

Nummer

1.03.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 gaan we door met het stimuleren van het opwekken van meer duurzame energie. De voorlichting over kleine windturbines aan agrariërs en ondernemers wordt voortgezet. Er wordt verder onderzoek gedaan naar de kansen voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen. Verder gaan we door met het ondersteunen van kleinschalige buurtinitiatieven zoals Uitdammer Energie. We werken samen met de Waterlandse energiecoöperaties aan nieuwe projecten, bijvoorbeeld voor grootschalig zon op dak. Ook ondersteunen we onze coöperaties met kennis en expertise.

Een volledig overzicht van de activiteiten en doelstellingen is te vinden in het Uitvoeringsprogramma 2025-2027.

Status

In uitvoering

Duurzaam verwarmen

Nummer

1.03.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is het opstellen van het Warmteprogramma (Transitievisie Warmte 2.0) het belangrijkste project. In het Warmteprogramma staat de definitieve warmteoplossing per wijk. Voor een aantal wijken zal begonnen worden met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. De aanpak per wijk is afhankelijk van de keuzes uit het Warmteprogramma. Ook wordt er gewerkt aan het opzetten van een ontzorgingstraject voor inwoners die aardgasvrij willen wonen, waarbij laagdrempelige en persoonlijke ondersteuning geboden wordt. Daarnaast zetten we in op het organiseren van collectieve inkoopacties voor warmtepompen.

Een volledig overzicht van de activiteiten en doelstellingen is te vinden in het Uitvoeringsprogramma 2025-2027.

Status

 In uitvoering

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
1.01 Veiligheid	-3.576	36	-3.539
Crisisbeheersing en brandweer	-2.389	0	-2.389
Openbare orde en veiligheid	-1.187	36	-1.150
1.02 Economie en toerisme	-413	40	-374
Economische ontwikkeling	-80	0	-80
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-45	37	-8
Economische promotie	-288	3	-285
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-2.631	1.277	-1.354
Beheer overige gebouwen en gronden	-293	292	-1
Ruimte en leefomgeving	-686	26	-660
Wonen en bouwen	-1.652	959	-693
Totaal	-6.620	1.353	-5.267

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	9	6	3	Nb
8	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	CBS	1,1	0,3	0,3	Nb
9	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS	1,4	1,4	2	Nb
10	Diefstal uit woning	per 1.000 inwoners	CBS	1,1	1,1	0,9	Nb
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS	4,3	4	3,7	Nb

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
14	Functiemenging	%	LISA	39,9	40,1	Nb	Nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	LISA	210,8	217,1	Nb	Nb
35	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	CBS	457	467	483	517
36	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	BAG	0,8	1,9	Nb	Nb
37	Demografische druk	%	CBS	89,7	88,8	88,5	89,4
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	€	COELO	811	823	936	1004
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	€	COELO	959	975	1.116	1.215

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (per verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Brandweer Zaanstreek-Waterland, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), politie en de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. We werken samen bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.

ROM InWest B.V.

ROM InWest verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM

InWest ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst zorgt voor uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.

Recreatieschap Twiske/Waterland

Het Recreatieschap bevordert een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, helpt bij het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu.

Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma Openbaar Domein zorgt voor het onderhoud en de dienstverlening binnen de openbare ruimte. Het zorgt ervoor dat de openbare ruimte er goed uitziet, veilig en bereikbaar is en er een gezonde balans is tussen groen en grijs. In dit programma besteden we aandacht aan groen, wegen, civiele kunstwerken, oevers, verkeer en mobiliteit, openbare verlichting, afval, riolering, vastgoed en de binnenhaven.

Het gewenste maatschappelijk effect is het zorgen voor een veilige openbare ruimte, dag en nacht voor iedereen. Daarnaast wordt gezorgd voor een prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur waarbij bij de vormgeving hiervan rekening wordt gehouden met de veranderende weersinvloeden.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.01.1	Een verzorgde en veilige en bereikbare openbare ruimte	● In uitvoering
2.01.2	Verkeersveilige wegen en passende ruimte voor parkeren	● In uitvoering
2.01.3	Een toegankelijke aantrekkelijke haven met behoud van het historische karakter	● In uitvoering
Sport, cultuur en recreatie		
2.02.1	Een groene, gezonde leefomgeving voor alle inwoners	● In uitvoering
2.02.2	Toegankelijk en bereikbare sport en speelvoorzieningen	● In uitvoering
Milieu		
2.03.1	Klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte	● In uitvoering

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
2.03.2	Duurzaam beheer openbare ruimte en afvalinzameling	In uitvoering

Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat willen we bereiken?

Een verzorgde en veilige en bereikbare openbare ruimte

Dat onze openbare ruimte verzorgd, veilig en bereikbaar is voor al onze inwoners, ondernemers en bezoekers. We voeren onderhoud zoveel als mogelijk integraal uit waarbij de verschillende vakdisciplines de werkzaamheden meerjarig op elkaar hebben afgestemd. Dit doen we door meer data gestuurd te gaan werken. Daarbij sturen we op risico's en het beperken van de impact van werkzaamheden op de omgeving.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Een verzorgde en veilige en bereikbare openbare ruimte		
2.01.1.1	De openbare ruimte sluit zoveel mogelijk aan bij wensen en behoeftes inwoners	In uitvoering
2.01.1.2	Uitvoeren beheer en onderhoud volgens vastgestelde beheerplannen	In uitvoering
2.01.1.3	We voeren inspecties uit van riolering, groen en wegen	In uitvoering
2.01.1.4	We monitoren meldingen en passen waar nodig onze uitvoering van het dagelijks beheer op aan	In uitvoering
2.01.1.5	Dagelijks beheer van de openbare ruimte optimaliseren	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

De openbare ruimte sluit zoveel mogelijk aan bij wensen en behoeftes inwoners

Nummer
2.01.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Bij ontwikkelingen in de openbare ruimte stellen we ons steeds de vraag of dit voor participatie in aanmerking komt. Daarnaast betrekken wij de kernraden actief en nemen wij input mee vanuit meldingen.

Status

 In uitvoering

Uitvoeren beheer en onderhoud volgens vastgestelde beheerplannen

Nummer

2.01.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Voor het beheer van de openbare ruimte worden periodiek nieuwe beheerplannen opgesteld. De huidige beheerplannen zijn:

- GRWP 2024 - 2028
- Wegenbeheerplan 2025 - 2034
- Beheerplan Civiele Kunstwerken Waterland 2025-2034
- Beheerplan Oeververdedigingen Waterland 2025-2034
- Gebouwbeheerplan 2026-2035
- Havenbeheerplan 2026-2035
- Beheerplan openbare verlichting Waterland 2021-2025 (dit plan wordt in 2026 geactualiseerd)

Het beheerplan openbare verlichting wordt eind 2026 geactualiseerd en vanaf 2027 start de uitvoering hiervan. Veiligheid is hierin een belangrijk item, dat geldt zowel voor de hoeveelheid verlichting als het uitvoeren van reparaties.

Wij zullen uitvoering geven aan de geplande werkzaamheden in de beheerplannen waarbij het mogelijk is een afweging te maken in de planning en prioriteren wanneer dit vanuit een meldingenpatroon of gewijzigde inzichten noodzakelijk is.

Status

 In uitvoering

We voeren inspecties uit van riolering, groen en wegen

Nummer

2.01.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Door periodiek inspecties uit te voeren genereren wij data van de onderhoudsbehoefte van de openbare ruimte.

Riolering: In 2027 inspecteren we 10% van het vrij-vervalriool
Alle rioolgemalen worden jaarlijks geïnspecteerd

Groen: boomveiligheidscontroles (BVC) worden om de 3 jaar uitgevoerd (in 2026 is de laatste controle uitgevoerd). In 2027 wordt geen totale BVC uitgevoerd.

Openbare verlichting: In 2026 is alle openbare verlichting geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden verwerkt in het nieuw op te stellen beheerplan. In 2027 zullen wij na vaststelling van het nieuwe beheerplan en de inspectieresultaten hier uitvoering aan geven.

Wegen: Alle wegen zijn in 2026 geïnspecteerd, deze inspectie wordt elke 4 jaar uitgevoerd, voor 2027 is dit dan niet gepland.

Alle overige onderdelen in de openbare ruimte worden conform beheerplannen geïnspecteerd. De inspectiegegevens worden in 2026 en 2027 ingevoerd in een nieuw assetmanagement systeem met als doel integraal van het beheer.

Status

 In uitvoering

We monitoren meldingen en passen waar nodig onze uitvoering van het dagelijks beheer op aan

Nummer

2.01.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Door het type meldingen te analyseren kunnen we tijdig bijsturen in de uitvoering. Als er een trend zichtbaar wordt kunnen we ons beheer hierop aanpassen.

Wij stimuleren inwoners om meldingen te maken, zie ook programma dienstverlening. We sturen dus niet op het verminderen van het aantal meldingen omdat meldingen ook gebruikt worden om het beheer te verbeteren.

Status

 In uitvoering

Dagelijks beheer van de openbare ruimte optimaliseren

Nummer

2.01.1.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Bij het uitvoeren van het dagelijks beheer van de openbare ruimte is extra aandacht voor een verzorgde uitstraling en veiligheid. Schoon, heel, veilig en goed onderhoud staan hierin voorop. Straatmeubilair zoals bankjes in de openbare ruimte, de aanpak van graffiti en goed functionerende openbare verlichting krijgen prioriteit.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Verkeersveilige wegen en passende ruimte voor parkeren

Het gebruik van de wegen binnen de kernen van Waterland zijn verkeersveilig ingericht. Dit bereiken wij door samen met inwoners en kernraden knelpunten te inventariseren en hiervoor passende oplossingen te zoeken. In het uitvoeringsplan mobiliteit worden deze maatregelen opgenomen. Daarnaast is er aandacht voor parkeren in de kernen. Ook hiervoor worden de knelpunten in beeld gebracht en onderbouwd met data vanuit periodieke parkeerdrukmetingen.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Verkeersveilige wegen en passende ruimte voor parkeren		
2.01.2.1	We gaan uitvoering geven aan de uitkomsten van de inventarisaties per kern	Nog niet gestart
2.01.2.2	Actieve deelname in projecten binnen Waterland vanuit regionale partners	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan uitvoering geven aan de uitkomsten van de inventarisaties per kern

Nummer

2.01.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Per kern is een inventarisatie gedaan van de verkeers- en parkeerknelpunten. De hieruit voortkomende projecten zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma mobiliteit. Het uitvoeringsprogramma zal op onderdelen worden herzien en aangevuld vanuit de gesprekken met inwoners en kernraden.

Status

 Nog niet gestart

Actieve deelname in projecten binnen Waterland vanuit regionale partners

Nummer

2.01.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Door de Provincie Noord-Holland en de VRA worden projecten in de regio geïnitieerd en uitgevoerd. Deze projecten hebben impact op onze gemeente en daarom zijn wij hier actief bij betrokken. In 2027 betreft dit de volgende projecten:

- Bernhardbrug
- Schouw/Watergang
- Bereikbaarheid Waterland - N247
- Fietspad N247
- Markermeerdijken bij Katwoude
- Spitverbod landelijk noord - gemeente Amsterdam

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Een toegankelijke aantrekkelijke haven met behoud van het historische karakter

Dat de binnenhaven van Monnickendam op een goede en passende manier wordt beheerd en geëxploiteerd. Hierbij blijft het historische karakter behouden maar kijken we naar mogelijkheden voor moderne voorzieningen.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Een toegankelijke aantrekkelijke haven met behoud van het historische karakter		
2.01.3.1	We gaan een beleidsplan opstellen voor beheer en exploitatie binnenhaven	Nog niet gestart
2.01.3.2	We gaan een beeldkwaliteitsplan opstellen voor de binnenhaven Monnickendam	Nog niet gestart

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
2.01.3.3	We voeren het dagelijks beheer en exploitatie van de binnenhaven op een goede en nette manier uit	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan een beleidsplan opstellen voor beheer en exploitatie binnenhaven

Nummer

2.01.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 gaan we een beleidsplan opstellen waar de exploitatie, kostendekkendheid en optimalisatie onderdeel van zijn.

Status

 Nog niet gestart

We gaan een beeldkwaliteitsplan opstellen voor de binnenhaven Monnickendam

Nummer

2.01.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Om het historische karakter van de binnenhaven Monnickendam te borgen gaan we dit laten vastleggen in een beeldkwaliteitsplan.

Status

 Nog niet gestart

We voeren het dagelijks beheer en exploitatie van de binnenhaven op een goede en nette manier uit

Nummer

2.01.3.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In afwachting van het beleidsplan voor beheer en exploitatie van de binnenhaven blijven wij het dagelijks beheer op een goede en nette manier uitvoeren binnen de beschikbare middelen.

Status

 In uitvoering

Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?

Een groene, gezonde leefomgeving voor alle inwoners

Wij streven naar een groene, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving waarin inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Met duurzaam groenbeheer versterken we waar mogelijk de biodiversiteit en dragen we bij aan een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte, waarbij een verzorgde uitstraling en de veiligheid van onze inwoners hoge prioriteit krijgen.

Nummer	Naam	Status
Een groene, gezonde leefomgeving voor alle inwoners		
2.02.1.1	De hoeveelheid bomen binnen het verzorgingsgebied van de gemeente blijft minimaal gelijk	In uitvoering
2.02.1.2	Goed onderhouden en versterken van groen	Nog niet gestart
2.02.1.3	Openbaar groen blijft netjes en toegankelijk	In uitvoering
2.02.1.4	Groenonderhoud kernen optimaliseren met een hogere prioriteit voor veiligheid en een verzorgde uitstraling	In uitvoering
2.02.1.5	Optimaliseren van het onderhoud en verbeteren van de uitstraling begraafplaatsen	Nog niet gestart

Wat gaan we daarvoor doen?

De hoeveelheid bomen binnen het verzorgingsgebied van de gemeente blijft minimaal gelijk

Nummer

2.02.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Bij het verwijderen van bomen wordt per locatie bepaald of herplant (10% meer dan verwijderd) mogelijk is. We volgen de Europese natuurherstelverordening (NHV) waarbij het doel is het boomkroonoppervlak tot 2030 gelijk te houden en na dit jaar te laten toenemen. We registreren per jaar hoeveel bomen er zijn verwijderd en hoeveel er zijn toegevoegd.

Status

 In uitvoering

Goed onderhouden en versterken van groen

Nummer

2.02.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Goed onderhouden:

We gaan uit van de beleidsdoelen in het omgevingsprogramma groen. Per kern kunnen we de kwaliteit in overleg bijsturen wanneer dat wenselijk is. Voorbeeld: belangrijke zichtlocaties krijgen aandacht.

Versterken groen en biodiversiteit:

Het totaal aantal m2 groen blijft minimaal gelijk en neemt toe.

Biodiversiteit versterken doen wij in Waterland door:

- meer bloemrijk gras te ontwikkelen,
- inheemse beplanting aan te brengen,
- het bomenbestand te analyseren en aan te vullen met soorten die nuttig zijn voor insecten, vogels en andere kleine dieren. Wanneer de gemeente en ook de bewoners groen verbeteren zijn er bijv. meer vogels te horen.
- Meer gradiënten (water/land) te creëren zoals natuurlijke oevers en flauwe oevers.

We houden bij hoeveel m2 groen er is toegevoegd aan het areaal.

Status

 Nog niet gestart

Openbaar groen blijft netjes en toegankelijk

Nummer

2.02.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Openbaar groen blijft netjes:

Het onderhoud aan het openbaar groen (inclusief Hemmeland) wordt uitgevoerd volgens de uitvoeringsplannen. Uitgangspunt is hierbij een verzorgd beeld waarbij rekening wordt gehouden met biodiversiteit.

Veiligheid heeft altijd prioriteit, zo heeft het verkeer altijd voldoende zicht en zijn de bomen gecontroleerd middels een boomveiligheidscontrole.

Toegankelijkheid:

Speelplekken en bankjes zijn toegankelijk door tijdig gras te maaien.

Status

In uitvoering

Groenonderhoud kernen optimaliseren met een hogere prioriteit voor veiligheid en een verzorgde uitstraling

Nummer

2.02.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In de kernen krijgen belangrijke locaties aandacht. Dit doen we in samenspraak met de kernraden en inwoners. In 2026 zijn de uitvoeringsplannen groen na participatie met de inwoners en kernraden opgesteld. Wij voeren het onderhoud volgens deze uitvoeringsplannen uit en monitoren periodiek waar optimalisatie doorgevoerd kan worden.

Status

In uitvoering

Optimaliseren van het onderhoud en verbeteren van de uitstraling begraafplaatsen

Nummer

2.02.1.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2026 wordt een beheerplan voor de begraafplaatsen opgesteld. Ook wordt de beheerverordening begraafplaatsen geactualiseerd.

De uitvoering hiervan zal vanaf 2027 plaatsvinden.

Status

Nog niet gestart

Wat willen we bereiken?

Toegankelijk en bereikbare sport en speelvoorzieningen

Alle openbare speelvoorzieningen, buiten- en binnensportaccommodaties moeten voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk zijn en bereikbaar.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Toegankelijk en bereikbare sport en speelvoorzieningen		
2.02.2.1	Onderhoud sportvoorzieningen	Nog niet gestart
2.02.2.2	Speelvoorzieningen	In uitvoering
2.02.2.3	Ontwikkeling duurzame sporthal	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderhoud sportvoorzieningen

Nummer

2.02.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Wij gaan samen met de verenigingen en Adviesraad Sport & Bewegen onderzoeken op welke manier het beheer, onderhoud en de exploitatie van de (buiten)sportvoorzieningen in de gemeente Waterland in de toekomst het beste vormgegeven kunnen worden.

Status

 Nog niet gestart

Speelvoorzieningen

Nummer

2.02.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Speelvoorzieningen in de openbare ruimte zijn belangrijk om kinderen buiten te laten spelen. Om de veiligheid van de speeltoestellen te waarborgen worden er 3x per jaar controles uitgevoerd en waar nodig werkzaamheden uitgevoerd om de kwaliteit en veiligheid te borgen. Eind van 2026 wordt op basis van de laatste inspectiegegevens bepaald welke speeltoestellen in 2027 worden vervangen.

Status

 In uitvoering

Ontwikkeling duurzame sporthal

Nummer

2.02.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competities. De aanvraag omgevingsvergunning voor het afwijken van het Omgevingsplan (fase 1) wordt naar verwachting in 2027 aangevraagd.

Status

 In uitvoering

Milieu

Wat willen we bereiken?

Klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker merkbaar. Denk bijvoorbeeld aan wateroverlast, droogte, hitte, overstromingen, enzovoort.

Om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering te minimaliseren werken we samen aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Om dit te bereiken neemt de gemeente Waterland deel aan het samenwerkingsverband ruimtelijke adaptatie Noorderkwartier 2024 - 2030. Daarnaast beoordelen wij elk project in de openbare ruimte op kansen voor een klimaatadaptieve inrichting.

Nummer	Naam	Status
Klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte		
2.03.1.1	We leggen een gescheiden rioolstelsel aan bij vervanging en nieuwbouw	In uitvoering
2.03.1.2	Herinrichting van openbare ruimte is klimaatbestendig	Nog niet gestart
2.03.1.3	Klimaatadaptatie - uitvoeren projecten van de uitvoeringsagenda	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

We leggen een gescheiden rioolstelsel aan bij vervanging en nieuwbouw

Nummer

2.03.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Een gescheiden rioolstelsel is een stedelijk waterafvoersysteem waarbij twee afzonderlijke buisleidingen worden toegepast:

Het vuilwaterriool (DWA) voor huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, dat via een gemalenketen wordt getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI).

Het hemelwaterriool (HWA) voor regen- en schoon oppervlaktewater, dat vertraagd en gescheiden wordt geloosd op oppervlaktewater of infiltreert in de bodem, al dan niet via wadi's, infiltratiekratten of open water. Door afval- en hemelwater structureel te scheiden, realiseren we een robuust, kostenefficiënt en toekomstbestendig stedelijk watersysteem met aantoonbare milieuwinst en verbeterde leefomgevingskwaliteit.

Bij het vervangen van de riolering leggen wij een gescheiden rioolstelsel aan. Ook bij nieuwbouwprojecten wordt dit in ons PVE (programma van eisen) meegenomen in het bouwproces.

Status

 In uitvoering

Herinrichting van openbare ruimte is klimaatbestendig

Nummer

2.03.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De onderhouds- en herinrichtingsprojecten worden zoveel mogelijk klimaatbestendig ingericht, denk hierbij aan ruimte voor bomen voor extra schaduw, groenvlakken voor waterinfiltratie en het mogelijk maken van waterberging en afvoer via het maaiveld naar oppervlaktewater:

In 2027 staan de volgende projecten gepland:

- Parkeerterrein sportpark Markgouw, Monnickendam;
- Dorpsstraat, Zuiderwoude;
- Roerdomp, Ilpendam;
- Heems Weer, Broek in Waterland;
- Rozendaalstraat e.o., Monnickendam.

Status

 Nog niet gestart

Klimaatadaptatie - uitvoeren projecten van de uitvoeringsagenda

Nummer

2.03.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente is in de regio betrokken bij het uitvoeren van onder andere stresstesten (opstellen uitvoeringsagenda in 2026). Met deze gegevens wordt bijvoorbeeld inzichtelijk waar 'hitte eilanden' voorkomen en kan waar mogelijk de situatie 'leefbaarder' worden gemaakt. Denk hierbij ook extra groen voor verkoeling, inzijging van water en het versterken van de biodiversiteit.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Duurzaam beheer openbare ruimte en afvalinzameling

Bij het inrichten en beheer van onze openbare ruimte en bij onze afvalinzameling houden wij rekening met de eisen aan duurzaamheid en circulariteit.

Nummer	Wat gaan wij daarvoor doen?	Status
Duurzaam beheer openbare ruimte en afvalinzameling		
2.03.2.1	We gaan een nieuw afvalbeleidsplan opstellen	Nog niet gestart
2.03.2.2	Er komt een nieuw tractieplan	Nog niet gestart
2.03.2.3	We creëren structureel voldoende ruimte voor opslag van herbruikbare materialen bij de gemeentewerf in Katwoude	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan een nieuw afvalbeleidsplan opstellen

Nummer

2.03.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 zal een nieuw beleidsplan afval worden opgesteld. In het plan wordt rekening gehouden met de eigenschappen van de verschillende kernen. De kernraden worden betrokken bij de ontwikkeling van het plan. Onderdeel is een onderzoek naar nascheiding PMD.

Status

 Nog niet gestart

Er komt een nieuw tractieplan

Nummer

2.03.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Het huidige tractieplan loopt t/m 2026. In Q1 van 2027 zal een nieuw tractieplan worden opgesteld voor de periode 2027-2030.

Status

 Nog niet gestart

We creëren structureel voldoende ruimte voor opslag van herbruikbare materialen bij de gemeentewerf in Katwoude

Nummer

2.03.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Vanwege belasting voor het milieu en de mogelijkheid om kosten te besparen, zal ruimte voor opslag van materialen (bijvoorbeeld straatstenen) worden gecreëerd. Bij de ruimte die beschikbaar komt naast de gemeentewerf in Katwoude zal hiermee rekening gehouden worden.

Status

 In uitvoering

Toelichting status

Plan van aanpak (ontwikkeling bedrijvenverzamelgebouw) is opgesteld

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.517	707	-3.810
Verkeer en vervoer	-3.685	127	-3.558
Parkeren	-160	79	-81
Recreatieve havens	-226	155	-71
Economische havens en waterwegen	-232	5	-227
Openbaar vervoer	-6	0	-6

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Begraafplaatsen en crematoria	-207	342	134
2.02 Sport cultuur en recreatie	-4.627	465	-4.162
Sportbeleid en activering	-376	44	-331
Sportaccommodaties	-1.539	308	-1.231
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-176	0	-176
Musea	-16	0	-16
Cultureel erfgoed	-273	11	-261
Media	-315	42	-273
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.932	59	-1.873
2.03 Milieu	-5.174	5.489	314
Riolering	-1.924	2.405	481
Afval	-2.444	3.083	639
Milieubeheer	-806	0	-806
Totaal	-14.318	6.661	-7.657

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
20	Niet-sporters	%	RIVM	Nb	36,2	Nb	Nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	152	154	Nb	Nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	40,2	43,9	Nb	Nb

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (door de betreffende verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

HVC

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen).

Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma Sociaal Domein hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zij zich tot actieve en weerbare inwoners. Wij zorgen ervoor dat kinderen veilig, gezond en in geborgenheid kunnen opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en we proberen ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders wonen zelfstandig of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Zorg en Veiligheid, Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) Onderwijs en voorschoolse voorzieningen (VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

De intentie om een goede aansluiting te houden tussen de begrotingscyclus en het (concept) beleidsplan Sociaal Domein 2026-2029 realiseren wij in deze begroting 2027. Zie in de afbeelding hierboven de opzet van de vijf Pijlers die de basis van het beleidsplan vormen. Vanaf deze begroting nemen wij de meerjarige doelstellingen (wat willen wij bereiken), de jaarlijkse activiteiten (wat gaan we daarvoor doen?) en de beleidsindicatoren per Pijler in de financiële stukken op, zodat de raad vier keer per jaar over de voortgang (procesmatig) geïnformeerd kan worden. Tegelijkertijd wordt de raad ook op inhoud geïnformeerd met de (uitvoerings-)plannen genoemd bij de activiteiten.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
Gezonde inwoners		
3.01.1	Behouden en bevorderen van de fysieke en mentale gezondheid	● In uitvoering
3.01.2	Vitaal ouder worden	● In uitvoering
Optimaal opgroeien		
3.02.1	Gezond opgroeien met een kansrijke start	● In uitvoering
3.02.2	Een passende (school-)loopbaan	● In uitvoering
3.02.3	Voldoende en passende onderwijshuisvesting	● In uitvoering
Iedereen doet mee		
3.03.1	Sterke sociale samenhang	● In uitvoering
3.03.2	Een stevige sociale basis	● In uitvoering

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
3.03.3	Gelijke kansen op ontwikkeling en meedoen	In uitvoering
Ondersteuning op maat		
3.04.1	Zinnvolle en waardige participatie	In uitvoering
3.04.2	Passende zorg	In uitvoering
3.04.3	Wonen en zorg zo dichtbij als mogelijk	In uitvoering
Inwoners beschermd		
3.05.1	Passende ondersteuning voor mensen met complex (onbegrepen) gedrag en slachtoffers mensenhandel	In uitvoering
3.05.2	Aanpak Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA)	In uitvoering

Gezonde inwoners

Wat willen we bereiken?

Behouden en bevorderen van de fysieke en mentale gezondheid

Een goede gezondheid levert veel op. Gezonde mensen hebben over het algemeen een betere kwaliteit van leven, kunnen beter voor zichzelf zorgen en doen een kleiner beroep op de zorg. Ook kunnen ze langer en beter participeren in de samenleving, of het nu op de arbeidsmarkt is of als vrijwilliger.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Behouden en bevorderen van de fysieke en mentale gezondheid		
3.01.1.1	Implementatie AZWA Regionaal/Lokaal	In uitvoering
3.01.1.2	Uitvoering Actieprogramma Sport en Bewegen	In uitvoering
3.01.1.3	Jeugd op Gezond Gewicht (JOGG)	In uitvoering
3.01.1.4	Versterking aanpak suïcidepreventie	In uitvoering
3.01.1.5	Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Implementatie AZWA Regionaal/Lokaal

Nummer

3.01.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan de regionale en lokale meerjarige werkagenda AZWA (aanvullend zorg- en welzijnsakkoord) die eind 2026 is opgesteld. Hiermee geven we invulling aan de basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur die zijn vastgesteld in AZWA om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. De basisfunctionaliteiten hebben betrekking op de leefgebieden:

- Mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden/ouderen
- Leefstijl
- Kansrijk opgroeien
- Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen

De basisinfrastructuur betreft:

- Inloopvoorzieningen sociaal en gezond
- Stevig lokaal team (hechte wijkverbanden)
- Versterken samenwerking medisch en sociaal
- Gezonde school

Status

 In uitvoering

Toelichting status

De uitwerking van de financiën en verdeling hiervan regionaal/lokaal wordt momenteel nog door het Rijk uitgewerkt (2026). Daarna wordt een regionale en aansluitend lokale implementatie aanpak opgesteld.

Uitvoering Actieprogramma Sport en Bewegen

Nummer

3.01.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Er wordt uitvoering gegeven aan het Actieprogramma sport en bewegen. De Adviesraad voor Sport en Bewegen (RSB) geeft hierbij jaarlijks advies over inzet op actielijnen en inzet middelen. In 2027 wordt het organiseren van de sportcafés verder voortgezet. Hier staan kennisuitwisseling en het aantrekken en betrekken van vrijwilligers (actielijn 6) centraal. Daarnaast zijn wij aan het verkennen of wij nieuw sportaanbod kunnen ontwikkelen voor de doelgroep: 12-18 jarigen en willen wij uitval van sport binnen deze zelfde doelgroep verminderen (actielijn 3). Verder worden de andere actielijnen uit het Actieprogramma Sport en Bewegen gecontinueerd.

Status

 In uitvoering

Toelichting status

Het jaarlijks advies wordt in januari 2027 aan het college voorgelegd ter vaststelling.

Jeugd op Gezond Gewicht (JOGG)

Nummer

3.01.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

JOGG-Waterland zet zich in om alle kinderen (van zwangerschap tot en met 23 jaar) mogelijkheid te geven meer te bewegen, meer groente en fruit te eten, meer water te drinken en goed te slapen. Jaarlijks wordt een jaarplanning gemaakt met activiteiten, passend bij de gemeentelijke doelstellingen. Dit plan wordt tussen Q3 en Q4 van 2026 opgesteld. De gezondheidseffecten van de JOGG-aanpak op onze inwoners zijn terug te zien in de Gezondheidsmonitor van de GGD die eens per 4 jaar wordt uitgevoerd.

Status

 In uitvoering

Toelichting status

Vanaf 2027 gaat JOGG mee in de reguliere subsidie van Team Sportservice en dat betekent dat vanaf 2028 de jaarplanning van JOGG meegeleverd moet worden in de subsidieaanvraag die zij in 2027 zullen doen.

Versterking aanpak suïcidepreventie

Nummer

3.01.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In de regio Zaanstreek-Waterland is er een opvallend hoog percentage van jongvolwassenen dat wel eens denkt aan suïcide (2024: 28% in de regio, 26% Waterland). Om die reden wordt extra ingezet op versterking van de suïcide preventie. In 2026 is een regionale routekaart ontwikkeld. In 2027 wordt geëvalueerd of deze routekaart heeft bijgedragen aan laagdrempelig aanbod en preventie van suïcide.

Status

 In uitvoering

Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen

Nummer

3.01.1.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 is de ketenaanpak overgewicht en obesitas voor volwassenen in Waterland verder ontwikkeld en geborgd als basisfunctionaliteit binnen AZWA, in aansluiting op de regionale werkagenda, waarbij de GLI (gecombineerde leefstijlinterventie) effectief wordt uitgevoerd en minimaal 50% van de deelnemers uitstroomt naar passend, lokaal beweegaanbod (zoals een wandelgroep).

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2020	2024	2028
Ervaren gezondheid - volwassenen	GGD	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat de gezondheid ervaart als (zeer) goed. We streven ernaar dat dit percentage in de toekomst toeneemt.	81,3%	75,3%	Hoger
Overgewicht - volwassenen	GGD	Percentage inwoners in Waterland met overgewicht tussen de 18-65 jaar. Het percentage van volwassenen met overgewicht neemt al jaren toe. We streven ernaar dat het percentage inwoners met overgewicht in de toekomst gelijk blijft.	45,8%	47,8%	Gelijk
Voldoet aan de beweegrichtlijnen - volwassenen	GGD	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. We streven ernaar dat dit percentage in de toekomst toeneemt.	48,3%	50,3%	Hoger

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2019	2021	2026
Suicide gedachten jeugd	GGD	Percentage inwoners in Waterland (2e en 4e klas VO) die in de afgelopen 12 maanden wel eens tot vaak serieus nagedacht heeft een einde te maken aan zijn of haar leven. We streven ernaar dat het percentage in de toekomst afneemt.	13%	23%	Lager
			2022	2024	2026
Suicide gedachten - jongvolwassenen	GGD	Percentage inwoners in Waterland (16 - 25 jaar) die in de afgelopen 12 maanden wel eens tot vaak serieus nagedacht heeft een einde te maken aan zijn of haar leven. We streven ernaar dat het percentage in de toekomst afneemt.	38%	26%	Lager

Wat willen we bereiken?

Vitaal ouder worden

De gemeente Waterland versterkt de zelfredzaamheid, veiligheid en kwaliteit van leven van ouderen door in de regio samen te werken aan een integrale en toekomstbestendige ouderenzorg, met speciale aandacht voor het verminderen van vermijdbare valincidenten via een samenhangende valpreventieketen, ondanks toenemende vergrijzing en personeelstekorten.

Nummer	Wat gaan wij daarvoor doen?	Status
Vitaal ouder worden		
3.01.2.1	Ketenaanpak dementie (inclusief preventie)	Nog niet gestart
3.01.2.2	Wijkgerichte aanpak G'oud	In uitvoering

Nummer	Wat gaan wij daarvoor doen?	Status
3.01.2.3	Valpreventieketen borgen	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Ketenaanpak dementie (inclusief preventie)

Nummer

3.01.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In aansluiting op AZWA en de regionale werkagenda AZWA is de bedoeling dat Zaanstreek-Waterland in 2029 beschikt over een regionaal dekkende ketenaanpak dementie. Inwoners met (een vermoeden van) dementie en hun naasten hebben tijdig toegang tot passende ondersteuning, begeleiding en zorg. Ook wordt ingezet op preventie.

In de eerste helft van 2027 schrijven we het lokale projectplan (in aansluiting op regioplan dat in Q1 wordt ontwikkeld door netwerk Dementie/G'oud). Hierin nemen we inwonersperspectief mee door ervaringsdeskundigen in onze gemeente te betrekken. In het projectplan komen doelen op gebied van vroegsignalering en dementiepreventie, meedoen in de samenleving, ontmoetingsvoorzieningen, ondersteuning van naasten en mantelzorgers.

De landelijke AZWA-handreiking voor de ketenaanpak dementie vormt hierbij het kader.

Status

 Nog niet gestart

Toelichting status

De landelijke handreiking voor de ketenaanpak dementie is medio 2026 nog niet beschikbaar. De ketenaanpak staat op de ontwikkelagenda en is nog geen basisfunctionaliteit. Aanpak wordt regionaal uitgewerkt in op te richten werkgroep (netwerk dement/G'oud).

Wijkgerichte aanpak G'oud

Nummer

3.01.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2026 is een start gemaakt met de lokale/wijkgerichte aanpak vanuit het netwerk G'oud Zaanstreek-Waterland. In G'oud werken gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties samen om te zorgen dat inwoners vitaal en zelfredzaam oud kunnen worden en de zorg beschikbaar blijft voor wie dat nodig heeft.

Medio 2026 gaan inwonersvertegenwoordigers en partners met elkaar in gesprek over goed oud worden in onze gemeente. Zij bespreken wat al goed gaat en wat beter kan op gebied van fit en

vitaal blijven, wonen, omkijken naar elkaar en zorg. Hieruit komen acties/projecten voort die gezamenlijk opgepakt worden. Eind 2026 wordt in afstemming met inwonersvertegenwoordiging en partners vastgesteld hoe deze in 2027 verder vorm krijgen. Ook wordt in 2027 een verkenning gedaan naar de ontwikkeling van een Lang Leve Thuis woonconcept.

Status

 In uitvoering

Valpreventieketen borgen

Nummer

3.01.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is de ketenaanpak valpreventie in Waterland verder ontwikkeld en structureel geborgd binnen AZWA. Daarbij wordt specifiek ingezet op effectieve doorgeleiding van deelnemers, met als doel dat minimaal 50% van de deelnemers aan een valpreventiecursus na afronding deelneemt aan passend en duurzaam beweegaanbod.

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2018	2022	2026
Ziekenhuisopnamen valongevallen bij 65+'ers	waarstaatjegemeente.nl	Aantal valongevallen in Waterland bij 65+'ers met ziekenhuisopname tot gevolg, per 10.000 inwoners.	138	119	Lager

Optimaal opgroeien

Wat willen we bereiken?

Gezond opgroeien met een kansrijke start

We willen ouders ondersteunen in het ouderschap. Door bijvoorbeeld waar nodig het herstellen en versterken van het vermogen van ouders en hun sociale omgeving om problemen op te lossen. Het bevorderen van opvoedcapaciteiten en het tijdig bieden van hulp op maat. Het voorkomen van problemen (preventie) en het vroegsignaleren van beginnende problematiek is ook een belangrijk onderdeel.

Nummer	Naam	Status
Gezond opgroeien met een kansrijke start		
3.02.1.1	Regionale coalitie Kansrijke Start	In uitvoering
3.02.1.2	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)	In uitvoering
3.02.1.3	Buurtgezinnen	In uitvoering
3.02.1.4	Jongerenwerk	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale coalitie Kansrijke Start

Nummer

3.02.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Kansrijke start betekent dat we ouders en kinderen ondersteunen om een goede start te maken in de eerste 1.000 levensdagen. Deze start begint al vóór de zwangerschap (-9 maanden) en loopt nog de eerste twee levensjaren door. Met een goede basis tijdens deze 1.000 dagen wordt kansenongelijkheid verminderd. Onze geboortezorgpartners bevinden zich buiten onze gemeentegrenzen. Door een regionale coalitie met onze geboortezorgpartners kunnen we samenwerking verbeteren en zorgen voor de juiste ondersteuning in een vroeg stadium als dit nodig is. De coalitie in de vorm van een netwerk zal in 2027 vorm krijgen.

Status

 In uitvoering

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Nummer

3.02.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is een preventieve, wetenschappelijk onderbouwde werkwijze waarmee gemeenten werken aan een gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor jongeren. Door met de OKO-methodiek te werken voldoen we aan de oproep vanuit het rekenkameronderzoek uit 2025 om meer datagestuurd te werken. Daarnaast zien we onder onze jongeren een toenemend middelengebruik en verminderd mentaal welbevinden. De OKO-methodiek is bij uitstek geschikt om hieraan te werken. In 2027 gaan we verkennen op welke manier we de OKO-werkwijze kunnen implementeren binnen onze gemeente.

Status

 In uitvoering

Buurtgezinnen

Nummer

3.02.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Onder het motto 'Opvoeden doen we samen', koppelt Buurtgezinnen gezinnen die steun kunnen gebruiken (vraaggezinnen) aan een stabiel (steun)gezin in de buurt. Zo krijgen kinderen wat extra liefde en aandacht en worden ouders ontlast. Vraag- en steungezinnen maken samen met de coördinator van Buurtgezinnen afspraken over de steun, zoals bijvoorbeeld: een rustige huiswerkplek bieden voor een puber, een baby een weekend te logeren krijgen of een kleuter naar zwemles brengen.

In 2025 en 2026 is Buurtgezinnen middels een pilot ingezet. Op basis van evaluatie eind 2026 wordt Buurtgezinnen mogelijk in 2027 een vast onderdeel van ons preventieve aanbod passend bij de vraag.

Status

 In uitvoering

Jongerenwerk

Nummer

3.02.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Bij het jongerenwerk kunnen jongeren tussen 11 en 23 jaar terecht met hun plannen, ideeën, wensen, vragen of problemen. Jongeren krijgen van hen vertrouwen en verantwoordelijkheid en worden gestimuleerd om door eigen acties en samenwerking veranderingen teweeg te brengen. De jongerenwerkers zijn vaak te vinden bij de sportvelden, dorpshuizen of gewoon op straat. Ook organiseren zij elke week een inloophmiddag/-avond in De Bolder in Monnickendam. De jongerenwerkers zijn er niet alleen voor jongeren. Ook ouders, scholen, beleidsmedewerkers, bewoners en verenigingen kunnen bij hen terecht met vragen of om samen te werken. Uiterlijk Q1 2027 is er een herijkt meerjaren Beleidsplan Jongerenwerk en Uitvoeringsplan en brengen wij dit in uitvoering.

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2020	2024	2028
Kinderen in een uitkeringsgezin	waarstaatjegemeente.nl	Percentage kinderen in Waterland dat opgroeit in een uitkeringsgezin.	4%	4%	Lager
			2021	2023	2027
Weerbaarheid jeugd	GGD-gezondheidsmonitor jeugd	Percentage leerlingen in de 2e en 4e klas van het VO in Waterland dat zichzelf weerbaar vindt.	88%	86%	Hoger
			-	2024	2026
Boekstart-waardebon	Jaarverslag Boekstart	Percentage ouders dat reageert naar aanleiding van de brief en waardebon Boekstart verzonden aan jonge ouders.	-	32%	Hoger

Wat willen we bereiken?

Een passende (school-)loopbaan

Vanuit de gemeente Waterland willen we dat ieder kind de kans krijgt om zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen. Onderwijs, zo nodig passend onderwijs, is belangrijk voor iemands kansen in de maatschappij. Een doorlopende leer-en ontwikkelijn begint bij de geboorte en loopt door tot aan de volwassenheid. We werken doelgericht aan een veilige, inclusieve leeromgeving. Kwaliteit, toegankelijkheid en samenhang in het onderwijs is essentieel. Een optimale onderlinge samenwerking tussen de gemeente en externe partners is daarbij cruciaal. Hierdoor is het mogelijk om tijdig onderwijsachterstanden te signaleren en passende ondersteuning te bieden waar het nodig is.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Een passende (school-)loopbaan		
3.02.2.1	Lokaal overleg schoolveiligheid	In uitvoering
3.02.2.2	Implementatie Wet terugdringen schoolverzuim	Nog niet gestart

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
3.02.2.3	Voor- en vroegschoolse educatie	In uitvoering
3.02.2.4	Nieuwkomersonderwijs / brugfunctionaris	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Lokaal overleg schoolveiligheid

Nummer

3.02.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Uiterlijk eind 2027 is een efficiënt en structureel overleg ingericht tussen alle Waterlandse scholen (primair en voortgezet onderwijs) en veiligheidspartners (politie, handhaving en HALT), waarbij minimaal 2 keer per jaar informatie wordt uitgewisseld over relevante ontwikkelingen en trends. Dit overleg leidt aantoonbaar tot verbeterde samenwerking, waarbij ten minste 80% van de betrokken partners aangeeft dat het overleg bijdraagt aan een veiliger schoolklimaat en tijdige signalering van veiligheidsvraagstukken. Op basis van een evaluatie in 2027 wordt het overlegproces lokaal en regionaal geoptimaliseerd en geborgd.

Status

 In uitvoering

Implementatie Wet terugdringen schoolverzuim

Nummer

3.02.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De Wet terugdringen schoolverzuim treedt naar verwachting in werking per 1 januari 2027. De wet heeft als hoofddoel het aantal leerlingen en mbo-studenten dat langdurig thuiszit te verminderen en schooluitval te voorkomen. Dit wordt bereikt door scholen beter in staat te stellen verzuim tijdig te signaleren, de oorzaken te analyseren en passende maatregelen te nemen. Hierin werken scholen, gemeenten (leerplichtambtenaren en jeugdzorg) en de samenwerkingsverbanden samen.

Afhankelijk van het moment van inwerkingtreding moeten gemeentelijke verordeningen en werkprocessen aangepast en geïmplementeerd worden conform de nieuwe wetgeving. Deze werkzaamheden moeten eind 2027 zijn afgerond.

Status

 Nog niet gestart

Voor- en vroegschoolse educatie

Nummer

3.02.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Door het inzetten van voorschoolse educatie (VVE) is de ambitie om jonge kinderen met een (risico op een) achterstand, start-bekwaam het basisonderwijs in te laten stromen. Een kind kan toegang krijgen tot VVE, wanneer de achterstand op tijd gesignaleerd wordt bij het consultatiebureau. Deze educatie geeft dat het kind met minder of geen achterstand start op de basisschool en draagt bij aan kansengelijkheid. Gemeenten zijn hierbij verantwoordelijk voor de voorschoolse periode (2 tot 4 jaar) en hebben een regierol voor het ontwikkelen van een gezamenlijke visie voor de vroegschoolse periode (groep 1 en 2).

Hiervoor wordt er in 2027 een uitvoeringsplan opgesteld.

Status

 In uitvoering

Nieuwkomersonderwijs / brugfunctionaris

Nummer

3.02.2.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Alle nieuwkomerskinderen van zes tot twaalf jaar volgen een jaar onderwijs op de Nieuwkomersschool Kuna Mondo (Voortgezet onderwijs gaat naar de schakelklas VO). Voor veel Oekraïense kinderen blijkt dit onvoldoende. Vanuit Kuna Mondo wordt een brugfunctionaris ingezet met kennis van de Oekraïense taal die flexibel extra ondersteuning kan bieden aan Oekraïense leerlingen op reguliere scholen in het primair onderwijs. Dit om de leerprestaties te waarborgen en het welzijn van zowel kind als ouder te ondersteunen.

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2023-2024	2024-2025	2025-2026
Absoluut verzuim aantal per schooljaar	CBS Statline	Aantal leerlingen in Waterland met absoluut verzuim	7	2	Lager
Relatief verzuim aantal per schooljaar	CBS Statline	Aantal leerlingen in Waterland met relatief verzuim	92	102	Lager
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv)	CBS Statline	Aantal vroegtijdig schoolverlaters in Waterland	2,41%	2,06%	Lager

Wat willen we bereiken?

Voldoende en passende onderwijshuisvesting

Zorgen voor voldoende en passende onderwijshuisvesting voor alle kinderen in de gemeente Waterland, waarbij voor het primair onderwijs voldoende capaciteit beschikbaar is en het voortgezet onderwijs behouden blijft.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Voldoende en passende onderwijshuisvesting		
3.02.3.1	Hereiken en uitvoeren Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	In uitvoering
3.02.3.2	Vorbereiden project bassischool De Rietlanden op Marken	In uitvoering
3.02.3.3	Het in stand houden van het BNC als een volledige middelbareschoolvoorziening waarbij ingezet wordt op uitbreiding met HAVO-VWO bovenbouw	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Hereiken en uitvoeren Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Nummer

3.02.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) uit 2021 wordt in samenwerking met de schoolbesturen herijkt. Het herijkte IHP geeft inzicht in de huidige en toekomstige behoefte aan onderwijshuisvesting en vormt de basis voor een toekomstbestendige ontwikkeling van de schoolgebouwen binnen de gemeente Waterland. Hierbij wordt rekening gehouden met onder meer leerlingenprognoses, demografische ontwikkelingen, woningbouw, de kwaliteit en capaciteit van bestaande schoolgebouwen, duurzaamheid en inclusief onderwijs. Het IHP heeft een looptijd van 16 jaar en bevat een concrete meerjarenprogrammering voor de eerste 4 jaar. Na vaststelling van het herijkte IHP gaan we aan de slag met de uitvoering van de geplande maatregelen en projecten op het gebied van onderwijshuisvesting.

Status

 In uitvoering

Vorbereiden project basisschool De Rietlanden op Marken

Nummer

3.02.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Basisschool De Rietlanden op Marken is toe aan vervanging; in het IHP is oplevering in 2028 voorzien. De gemeenteraad heeft op 5 maart 2026 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld en het project bevindt zich momenteel in de voorbereidingsfase. In 2027 vindt de voorbereiding tot aanbesteding plaats.

Status

 In uitvoering

Het in stand houden van het BNC als een volledige middelbareschoolvoorziening waarbij ingezet wordt op uitbreiding met HAVO-VWO bovenbouw

Nummer

3.02.3.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Samen met de schooldirectie en het schoolbestuur zal gekeken worden naar de mogelijkheden.

Status

 In uitvoering

Iedereen doet mee

Wat willen we bereiken?

Sterke sociale samenhang

Veel initiatieven en activiteiten in onze gemeente worden in stand gehouden door de actieve en vrijwillige inzet van inwoners. Vaak hangen er kosten aan het organiseren van deze activiteiten. Door het toekennen van subsidies om deze kosten te dekken dragen wij bij aan het versterken van de sociale samenhang. Denk hierbij aan culturele en cultuurhistorische activiteiten, amateuristische kunstbeoefening, kunstzinnige vorming, recreatief en coördinerend ouderenwerk, subsidies voor sportactiviteiten, stimuleringsubsidies en subsidies voor de dorpsraden.

Iedere kern heeft wel een eigen communicatiemiddel dat gebruikt wordt door en voor inwoners om activiteiten te vinden. We vinden het belangrijk dat die activiteiten breder bekend worden. Daarom faciliteren we lokale clubs en verenigingen om hun aanbod bekend te maken op de digitale Wegwijzer Waterland.

Nummer	Naam	Status
Sterke sociale samenhang		
3.03.1.1	Wegwijzer Waterland	In uitvoering
3.03.1.2	Subsidiebeleid	In uitvoering
3.03.1.3	Sport- en Cultuurfonds 2026	In uitvoering
3.03.1.4	Dorpshuizenfonds	In uitvoering
3.03.1.5	Uitvoeringsagenda cultuur	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Wegwijzer Waterland

Nummer

3.03.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Op www.wegwijzerwaterland.nl kunnen inwoners terecht voor vragen in het dagelijks leven over wonen, zorg, geld, werk, vervoer, actief zijn en jeugd en gezin. Het digitale platform wijst inwoners de weg naar de juiste instanties en organisaties, maar is zelf geen aanvraagloket voor voorzieningen.

Eind 2027 heeft Wegwijzer Waterland twee keer zoveel bezoekers dan in 2025 en is de geboden informatie uitgebreid zoveel als mogelijk up to date.

Om het aantal bezoekers te verhogen willen we de naamsbekendheid verder vergroten en de gebruikservaring verbeteren.

Daarnaast zorgen we ervoor dat betrokken partners zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun informatie op de Wegwijzer.

Status

 In uitvoering

Subsidiebeleid

Nummer

3.03.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente stimuleert met incidentele en periodieke subsidies een goed voorzieningenaanbod van kunst en cultuur, sport en sociaal-cultureel werk. Deze subsidies kunnen aangevraagd worden door clubs en verenigingen (rechtspersonen) die zich zonder winstoogmerk inzetten voor activiteiten voor Waterlanders.

In 2027 onderzoeken we of er aanpassingen nodig zijn in de huidige subsidieverordening of het gebruik ervan, om beter aan te sluiten bij de doelen van het Beleidsplan Samenleving.

Status

 In uitvoering

Sport- en Cultuurfonds 2026

Nummer

3.03.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In februari 2027 wordt het restant van het Sport- en Cultuurfonds verleend.

De gemeente heeft in 2025 eenmalig een extra bedrag beschikbaar gesteld voor sport-, cultuur- en recreatie-initiatieven. Er is in totaal € 400.000 beschikbaar gesteld, waarvan € 140.000 voor sport, € 130.000 voor recreatie en € 130.000 voor Cultuur. Om dit uit voeren is voor het sport- en cultuurgedeelte een subsidiefonds in het leven geroepen. Inwoners (en verenigingen) konden voor dit fonds grotere subsidieaanvragen (2500-10.000) indienen in 2026. Omdat het beschikbare bedrag niet volledig is verleend wordt het restant in 2027 beschikbaar gesteld voor nieuwe aanvragen.

Status

 In uitvoering

Dorpshuizenfonds

Nummer

3.03.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 hebben alle dorpshuizen in Waterland (voor zover mogelijk) 100 openstellingen georganiseerd voor maatschappelijke activiteiten.

In 2025 is de Kadernota subsidiering dorpshuizen vastgesteld. Met deze regeling kan subsidie worden verleend aan de dorpshuizen voor sociaal culturele en maatschappelijke activiteiten in de dorpshuizen. Als norm voor de subsidie geldt een minimumaantal van 100 openstellingen voor maatschappelijke activiteiten per jaar. De maatschappelijke activiteiten in deze zijn niet commercieel, op het belang van de hele gemeenschap gericht, voor iedereen toegankelijk en dragen bij aan de sociale en sociaal-culturele doelstellingen van de gemeente. De subsidie draagt bij aan het behouden van een stevige sociale basis en de leefbaarheid in de kernen.

Status

 In uitvoering

Uitvoeringsagenda cultuur

Nummer

3.03.1.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2026 - begin 2027 wordt de besluitvorming verwacht over de Uitvoeringsagenda Cultuur die momenteel wordt ontwikkeld. Hierin staan de doelstellingen, werkzaamheden en ambities op het beleidsterrein van Kunst en Cultuur beschreven. Aan de vastgestelde Uitvoeringsagenda zal in 2027 uitvoering worden gegeven.

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2020	2024	2028
Eenzaamheid - senioren	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners van 65 jaar en ouder die aangeven zich eenzaam te voelen.	42%	39%	Gelijk - lager
Eenzaamheid - volwassenen	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners tussen de 18 en 64 jaar oud die aangeven zich eenzaam te voelen.	43%	43%	Gelijk - lager
			2021	2024	2028
Eenzaamheid - jongvolwassenen	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners tussen de 16 en 25 jaar oud die aangeven zich eenzaam te voelen.	48%	47%	Gelijk - lager
			2020	2024	2028
Contact met anderen - senioren	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage van inwoners van 65 jaar of ouder die minder dan 2 keer per maand contact hebben met burens.	11%	15%	Gelijk - lager
Contact met anderen - volwassenen	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners tussen de 18 en 64 jaar oud die minder dan 2 keer per maand contact hebben met burens.	18%	30%	Gelijk - lager
Doet vrijwilligerswerk - senioren	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners van 65 jaar of ouder die vrijwilligerswerk doen.	32%	41%	Gelijk - hoger

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
Doet vrijwilligerswerk - volwassenen	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners tussen de 18 en 64 jaar oud die vrijwilligerswerk doen.	35%	25%	Gelijk - hoger

Wat willen we bereiken?

Een stevige sociale basis

Waar mensen zijn en zich tot elkaar verhouden, is er een sociale basis. Dit versterkt de veerkracht in de samenleving.

Met het ondersteunen van een stevige sociale basis bedoelen we, dat we niet alleen sociale samenhang faciliteren, maar ook waar nodig professionele ondersteuning inzetten om sociaal-culturele voorzieningen mogelijk te maken en lichte vormen van hulp dicht bij te brengen. Hulp die de gemeente zelf inzet dan wel via subsidiering of inkoop verzorgt. Denk hierbij aan sociaal-cultureel werk, algemeen maatschappelijk werk en maatschappelijke dienstverlening, vluchtelingenwerk, voorschoolse educatie in de kinderopvang, maar ook een deel van de sportactiviteiten (Sportservice) en cultuuractiviteiten (o.a. Muziekschool Waterland). Ook komt er een Stevig Lokaal Team met laagdrempelige inloopspreekuren waar inwoners zonder afspraak binnen kunnen lopen met vragen of ondersteuningsbehoeften.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Een stevige sociale basis		
3.03.2.1	Algemene voorzieningen Wmo	In uitvoering
3.03.2.2	Doorontwikkeling Stevig Lokaal Team	In uitvoering
3.03.2.3	Sociaal Team	In uitvoering
3.03.2.4	Sociaal verwijzen	In uitvoering
3.03.2.5	Ontmoetingsmomenten/sociale activiteiten	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemene voorzieningen Wmo

Nummer

3.03.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 onderzoeken we of dagbesteding en huishoudelijk ondersteuning regionaal worden vormgegeven als algemene voorziening.

In de ontwikkeling naar laagdrempelige voorzieningen in het voorveld en het neerzetten van een sterke sociale basis werken we niet alleen. We zijn hierin niet uniek en veel organisaties/aanbieders werken ook in andere gemeenten in de regio. Samen met de gemeenten in de regio Zaanstreek – Waterland proberen wij meer voorzieningen algemeen beschikbaar te maken. Inwoners kunnen gemakkelijker (zonder beschikking) gebruik maken van de voorzieningen, aanbieders kunnen zorgpersoneel flexibeler inzetten en inwoners blijven langer zelfstandig zonder de inzet van zwaardere ondersteuning of zorg.

Status

 In uitvoering

Doorontwikkeling Stevig Lokaal Team

Nummer

3.03.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 werken we aan een breed inlooppunt en één centrale toegang voor onze inwoners.

In 2026 is een uitvoeringsplan Stevig Lokaal team opgesteld. Hierin staat wat er nodig is voor een Stevig Lokaal Team waar onze inwoners (0-100) terecht kunnen met al hun (ondersteunings-)vragen. We willen een Stevig Lokaal Team dat voldoet aan de (aanstaande) wettelijke eisen en bijdragen aan de noodzakelijke transformatie naar het voorveld voor houdbare zorg.

Status

 In uitvoering

Sociaal Team

Nummer

3.03.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 evalueren we het Sociaal Team Waterland en onderzoeken we aanpassingen of uitbreiding ervan.

In wijkcentrum De Bolder in Monnickendam wordt een wekelijks inloopsprekuur georganiseerd door de gemeente, in samenwerking met De SMD, Welzijn Wonen Plus en de Bibliotheek. Het Sociaal Team Waterland is er voor alle inwoners die een vraag of zorgen hebben over geld, wonen, opgroeien en ouder worden of ondersteuning nodig hebben bij werk, zorg & welzijn, inkomen. De medewerkers van het Sociaal Team hebben ervaring en zijn deskundig. Zij hebben goede contacten met organisaties, huisartsen, scholen en zorginstellingen binnen de gemeente. Dit Sociaal Team wordt onderdeel van het Stevig Lokaal Team.

Status

 In uitvoering

Sociaal verwijzen

Nummer

3.03.2.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Op Marken en in Ilpendam is gestart met Welzijn op recept. Hierbij verwijst de huisarts inwoners die regelmatig langskomen met onderliggende vragen die voortkomen uit bijvoorbeeld rouw of eenzaamheid naar een welzijnsconsulent. De welzijnsconsulent verkent met de inwoner wat er speelt vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en leidt door naar passend aanbod. Welzijn op recept is een voorloper op Sociaal verwijzen zoals dit benoemd wordt in het AZWA. In 2027 zal Welzijn op recept doorontwikkeld worden naar Sociaal verwijzen.

Status

 In uitvoering

Ontmoetingsmomenten/sociale activiteiten

Nummer

3.03.2.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 is het aanbod van sociaal culturele activiteiten in de kleinere kernen passend en met de dorpshuizen afgestemd op de behoefte.

Het welzijnswerk, uitgevoerd door WelzijnWonenPlus, ondersteunt dorpshuizen bij het organiseren van ontmoetingsmomenten en sociale activiteiten zoals koffiemomenten, themabijeenkomsten en gezamenlijke maaltijden in alle kernen.

Dit doel hangt samen met de subsidieverordening en het dorpshuizenfonds.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen op ontwikkeling en meedoen

In Waterland zijn diverse laagdrempelige voorzieningen voor specifieke doelgroepen, naast maatwerkregelingen. Inwoners kunnen zonder indicatie terecht bij het Buitenhuis voor mantelzorgondersteuning (respijtzorg en logeeropvang) en bij Huis aan het Water voor ondersteuning als een gezinslid de diagnose kanker heeft.

Schuldhelp richt zich op vroegsignalering om problemen te beperken en deelname te bevorderen. Voor basisvaardigheden is er een regionaal aanbod (taal, rekenen, digitaal). De bibliotheek speelt een centrale rol in ontwikkeling, participatie en gelijke kansen. Voor kinderen uit gezinnen met weinig inkomen biedt het Jeugdfonds Sport en Cultuur toegang tot sport en sociale activiteiten.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Gelijke kansen op ontwikkeling en meedoen		
3.03.3.1	Evaluatie herinrichting vroegsignalering	In uitvoering
3.03.3.2	Inrichten Geldfit	In uitvoering
3.03.3.3	Onafhankelijke cliëntondersteuning	In uitvoering
3.03.3.4	Mantelzorgondersteuning	In uitvoering
3.03.3.5	Uitvoeringsplan basisvaardigheden	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Evaluatie herinrichting vroegsignalering

Nummer

3.03.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Gedurende 2027 wordt de herinrichting van de vroegsignalering actief gemonitord, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

In 2026 is de vroegsignalering van schulden belegd bij de SMD. Voorheen voerde de gemeente dit zelf uit, maar door de kleine omvang van het aantal signalen was er een tekort aan focus en specialisering in het oppakken van signalen. De SMD voerde al enige tijd bij naastgelegen gemeenten de vroegsignalering uit, met positieve resultaten aldaar. Het doel is om de keten van signalen van signaalspartners naar direct advies en verdere begeleiding en het professionele hulpaanbod van de schuldhelpverlening te versterken. Ook hebben wij de vroegsignalering uitgebreid met signalen van de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen.

Status

 In uitvoering

Inrichten Geldfit

Nummer

3.03.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt er gekeken naar hoe Geldfit geplaatst gaat worden in het Stevig Lokale Team.

In 2025 zijn we een overeenkomst aangegaan met Geldfit. Geldfit is één van de belangrijkste doorverwijspartijen in de schuldhulpverlening. Geldfit biedt een integraal aanbod van voorlichting tot advisering en doorverwijzing. Sinds 2026 maakt de Rijksoverheid actief gebruik van Geldfit en geven ze er meer bekendheid aan.

In Waterland sluit Geldfit aan op de keten van vroegsignalering en schuldhulpverlening, maar ook op de inkomensregelingen en op schulddienstverlening voor specifieke groepen, zoals ondernemers.

Status

 In uitvoering

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Nummer

3.03.3.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt onderzocht hoe cliëntondersteuning deel kan uitmaken van het Stevig Lokaal Team.

De cliëntondersteuner helpt inwoners bij:

- * Het verduidelijken van de hulpvraag en het in kaart brengen van de situatie.
- * Meedenken mee over mogelijke oplossingen, het geven van informatie en advies
- * Ondersteuning/meegaan naar gesprekken met diverse instanties of gemeente,
- * Adviseren bij het indienen van aanvragen,
- * Het opnemen van contact met andere instanties en hulpverleners.
- * Daar waar nodig doorverwijzen naar de juiste hulpverlening.

De cliëntondersteuner staat naast de inwoner en is er voor iedereen, die graag wil dat er iemand vanuit een onafhankelijke positie meedenkt en ondersteunt.

Status

 In uitvoering

Mantelzorgondersteuning

Nummer

3.03.3.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 kijken we hoe de expertise van professionals over de ondersteuning van mantelzorgers vergroot kan worden.

Naast de vertrouwde mantelzorgondersteuning die WelzijnWonenPlus biedt in onze gemeente kunnen onze inwoners en hun mantelzorgers ook terecht bij het Buitenhuis in Wijdewormer voor respijtzorg en kortdurend verblijf. Professionals kunnen een grotere rol pakken in de ondersteuning van mantelzorgers en de doorverwijzing naar ondersteunend aanbod. Vanuit regionale programma's wordt de komende jaren ook gekeken hoe de mantelzorger beter ondersteund kan worden.

Status

 In uitvoering

Uitvoeringsplan basisvaardigheden

Nummer

3.03.3.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt het lokale uitvoeringsplan basisvaardigheden uitgevoerd.

In 2025 is er een regionale visie opgesteld voor het verbeteren van basisvaardigheden van onze inwoners. Op basis van deze visie is zowel een regionaal als een lokaal uitvoeringsplan geschreven. In het regionale uitvoeringsplan worden de voorzieningen opgenomen die voor alle inwoners uit de regio zijn. In het lokale uitvoeringsplan wordt ingespeeld op de specifieke behoeften in de gemeente Waterland. De kosten voor de uitvoering van basisvaardigheden worden betaald uit specifieke regionale middelen die binnenkomen bij de Centrumgemeente.

Status

 In uitvoering

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2020	2024	2028
Moeite met rondkomen - senioren	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners van 65 jaar of ouder die aangeven moeite te hebben met rondkomen van huishoudinkomen.	4%	5%	Gelijk - lager
Moeite met rondkomen - volwassenen	GGD-gezondheidsmonitor	Percentage inwoners van tussen de 18 en 64 jaar oud die aangeven moeite te hebben met rondkomen van huishoudinkomen.	10%	13%	Gelijk - lager

Ondersteuning op maat

Wat willen we bereiken?

Zinvolle en waardige participatie

De gemeente ondersteunt inwoners die dit nodig hebben bij zinvolle en waardige participatie. Gemeente Waterland vindt het belangrijk dat inwoners passend naar betaald werk worden begeleid. Hierdoor kunnen inwoners beter op eigen benen staan. Hiervoor kunnen we re-integratie instrumenten inzetten. Voorbeelden van re-integratie instrumenten zijn omscholingstrajecten en werkervaringsplaatsen.

Sommige inwoners hebben blijvend geen uitzicht op betaald werk, maar kunnen wel meedoen naar vermogen aan vrijwilligerswerk of ontmoetingsactiviteiten. Het is belangrijk om te blijven investeren in de capaciteiten van onze inwoners.

Wij bieden ondersteuning op maat voor inburgeraars. Om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving volgen zij een taaltraject en een verplichte cursus om weg wijs te worden in de Nederlandse maatschappij. Er wordt tijdens de inburgering gestart met re-integratie.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Zinvolle en waardige participatie		
3.04.1.1	Inrichting Werkcentrum	In uitvoering
3.04.1.2	(Verordening) Maatschappelijke Participatie	In uitvoering
3.04.1.3	Inrichting aansluiting participatie en inburgering	In uitvoering

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
3.04.1.4	Inrichten jaarlijkse evaluatie inburgering	In uitvoering
3.04.1.5	Aanbod minimaregelingen voor inwoners in Waterland herzien en het bereik vergroten	In uitvoering
3.04.1.6	Intensiveren van maatwerk in de schuldhulpverlening trajecten	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Inrichting Werkcentrum

Nummer

3.04.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt het regionale Werkcentrum doorontwikkeld en zorgen wij dat de belangen van Waterland daar goed in worden meegenomen.

Sinds 1 januari 2026 is de website van het Werkcentrum gelanceerd. Het Werkcentrum vervangt meerdere regionale samenwerkingsorganen (Regionaal Werkbedrijf, WerkgeversServicePunt, Regionale Mobiliteitsteams) en wordt de integrale toegangspoort voor alle werkgerelateerde vraagstukken. Momenteel is het Werkcentrum nog beperkt in scope en is de integraliteit nog niet volledig gerealiseerd. In de Arbeidsmarktregio wordt de plaats en inrichting van het Werkcentrum nog doorontwikkeld. Het regionale Werkcentrum als toegangspoort en netwerksamenwerking helpt onze inwoners en ondernemers met een werkgerelateerde vraag direct naar het juiste antwoord en de gepaste ondersteuning. De Arbeidsmarktregio gaat ook een rol spelen in het organiseren van het ontbrekende begeleidingsaanbod waar actieve vraag naar is.

Status

 In uitvoering

(Verordening) Maatschappelijke Participatie

Nummer

3.04.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt de verordening voor Maatschappelijke Participatie opgesteld. Aanpassing in de uitvoering volgt hieruit.

Sinds 1 januari 2026 is het eerste deel van de Participatiewet in Balans in werking getreden. Eén van de onderdelen hiervan is de verschuiving van de taak van gemeente van de begeleiding naar werk voor degenen die dat kunnen naar de begeleiding van inwoners naar bredere vormen van participatie voor degenen die niet direct aan het werk kunnen. Dit vraagt een intensievere samenwerking met (potentiële) partners die hier plaatsen voor kunnen bieden, van sportclubs tot dorpshuizen en meer. De inrichting van de maatschappelijke participatie en de bijbehorende verordening komt ter vervanging van (o.a.) de Afstemmingsverordening Participatiewet 2015.

Status

 In uitvoering

Inrichting aansluiting participatie en inburgering

Nummer

3.04.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Vanaf Q3 2027 sluiten de ondersteuning die we bieden vanuit participatie en inburgering goed op elkaar aan, zodat nieuwkomers al tijdens de inburgering richting werk en andere participatie bewegen.

We zien dat het voor nieuwkomers moeilijk is om passend werk te vinden. Toeleiding van nieuwkomers naar werk vraagt enerzijds om meer ondersteuning voor werkzoekenden. Anderzijds vraagt het ook om ondersteuning en informatievoorziening voor werkgevers over mogelijke ondersteuningsregelingen voor het aannemen van nieuwkomers. Denk bijvoorbeeld aan regelingen voor (les over) taal op de werkvloer. Daarnaast zien wij ook dat er behoefte is aan leerwerktrajecten, met aandacht voor vaktaal. Participatie tijdens de inburgering helpt bij het leren van Nederlands en het opbouwen van een lokaal netwerk. Hierbij sluiten we waar mogelijk ook aan op regionale ontwikkelingen, zoals het werk van de regionaal verbinder statushouders.

Status

 In uitvoering

Inrichten jaarlijkse evaluatie inburgering

Nummer

3.04.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In Q2 van 2027 hebben we een structureel ervaringsonderzoek voor inburgering ingericht.

We willen structureel feedback ophalen bij inburgeraars. Met deze informatie kunnen we de begeleiding en het aanbod beter laten aansluiten op de behoeften van de doelgroep.

Status

 In uitvoering

Aanbod minimaregelingen voor inwoners in Waterland herzien en het bereik vergroten

Nummer

3.04.1.5

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 is het bereik van de minimaregelingen vergroot en indien nodig onderzoeken we of het aanbod herzien moet worden.

In Waterland is er een groep inwoners die langdurige armoede ondervindt. Door te faciliteren in bestaanszekerheid voor alle inwoners willen wij het mogelijk maken dat iedereen mee kan doen in de samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat de minimaregelingen passend en werkend zijn en dat iedereen die het nodig heeft, weet hoe die aanspraak kan maken op hulp om te sporten of om een computer aan te schaffen. We willen de communicatiecampagne van 2026 voortzetten door via zowel de lokale kranten, social media en de gemeentelijke informatiebronnen bekendheid hieraan te geven. Ook gaan we onderzoeken of de nieuwe mogelijkheden van de Wet Proactieve Dienstverlening gebruikt kunnen worden om inwoners direct te bereiken. Ook gaan we verder met het faciliteren van ondersteuning voor degenen die moeite hebben met het doen van een aanvraag.

Status

 In uitvoering

Intensiveren van maatwerk in de schuldhulpverleningstrajecten

Nummer

3.04.1.6

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 wordt er maatwerk ingezet bij schuldhulpverleningstrajecten en is de effectiviteit verbeterd.

Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners financieel gezond zijn. Maatwerk in de schuldhulpverlening speelt een belangrijke rol. Door de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), per 1 juli 2023 hebben we gemerkt dat het maatwerk meer en intensievere begeleiding vereist. Door meer maatwerk in de nazorg willen wij recidive verlagen en de zelfredzaamheid van inwoners bevorderen. Ook kijken we naar de voorkant, de begeleiding tijdens het traject, en evalueren de effectiviteit van onze samenwerkingspartners.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Passende zorg

Goede en tijdige hulp voor jeugdigen en volwassenen die het echt nodig hebben.

De gemeente zorgt voor een dekkend aanbod aan zorg en ondersteuning, dat bij voorkeur zo dichtbij mogelijk wordt geleverd voor de inwoners die deze ondersteuning echt nodig hebben. De gemeente werkt hierin waar nodig, dan wel verplicht samen met de regio om deze zorg in te kopen.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Passende zorg		
3.04.2.1	Inkoop Wmo	In uitvoering
3.04.2.2	Verordening Wmo	In uitvoering
3.04.2.3	Verordening jeugdhulp/ Wet reikwijdte Jeugdwet	Nog niet gestart

Wat gaan we daarvoor doen?

Inkoop Wmo

Nummer

3.04.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt de regionale aanbesteding (ZWOLW niveau = (Zaanstad, Wormerland, Oostzaan, Landsmeer en Waterland)) voor Wmo maatwerk afgerond en gaat de gemeente nieuwe overeenkomsten aan. Deze overeenkomsten worden aangegaan voor de diensten huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf). De nieuwe overeenkomsten met daarbij behorende vernieuwde werkwijzen worden geïmplementeerd en alle betrokken medewerkers zijn getraind.

Respijtzorg (zoals het Buitenhuis) is regionaal (Zaanstreek-Waterland) ingekocht en vormgegeven als algemene voorziening. Door de afronding van de regionale inkoop is dienstverlening en financiering structureel geborgd.

Status

 In uitvoering

Verordening Wmo

Nummer

3.04.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt de nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Hierin worden de kaders van de vernieuwde werkwijze voor het toekennen van Wmo maatwerk opgenomen.

Status

 In uitvoering

Verordening jeugdhulp/ Wet reikwijdte Jeugdwet

Nummer

3.04.2.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Het wetsvoorstel Wet reikwijdte Jeugdwet maakt deel uit van de Hervormingsagenda Jeugd en heeft ten doel de reikwijdte van de Jeugdwet scherper af te bakenen. De afgelopen jaren is het jeugdhulpstelsel onder druk komen te staan. Het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt is sterk gegroeid, met als gevolg dat er personele krapte ontstaat, jeugdigen en ouders in de meest kwetsbare posities onvoldoende passende en tijdige jeugdhulp ontvangen en de kosten zodanig zijn gestegen dat het stelsel financieel onhoudbaar wordt. Daarom is er meer grip nodig op de toegang tot en de inzet van jeugdhulp. Het wetsvoorstel bevat daartoe verschillende maatregelen. Het wetsvoorstel lag in 2026 voor ter consultatie. Verwachte ingangsdatum nog niet bekend. Als de wet wijzigt, moet de Verordening Jeugdhulp worden aangepast.

Status

 Nog niet gestart

Waterlandse indicatoren

Indicator	Bron	Eenheid	Verleden	Heden	Toekomst
			2021	2024	2028
Jongeren met jeugdhulp	waarstaatjegemeente.nl	Percentage inwoners tot 18 jaar oud met jeugdhulp.	11,8%	12%	Gelijk

Wat willen we bereiken?

Wonen en zorg zo dichtbij als mogelijk

De gemeente zorgt voor een dekkend aanbod aan zorg en ondersteuning, dat bij voorkeur zo dichtbij mogelijk wordt geleverd voor de inwoners die deze ondersteuning echt nodig hebben. De gemeente werkt hierin zoveel mogelijk samen met de regio om een toekomstbestendig woningbestand met de juiste zorg op de juiste plek te realiseren. Voor sommige doelgroepen kan dat in Waterland in de kernen gerealiseerd worden en voor anderen in de regio Zaanstreek-Waterland.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Wonen en zorg zo dichtbij als mogelijk		
3.04.3.1	Uitvoeringsagenda wonen en zorg	In uitvoering
3.04.3.2	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	In uitvoering
3.04.3.3	Project Boeglijn	In uitvoering
3.04.3.4	Bijzondere doelgroepen	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeringsagenda wonen en zorg

Nummer

3.04.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Eind 2027 levert de gemeente een actieve bijdrage aan de regionale uitvoering van de vijf pijlers van het woon- en zorgprogramma (Regio in Beeld, Bewustwording, Beschikbaarheid Zorg, Preventie en Doorstroming en Bovenlokale Voorzieningen). Hierdoor is de regionale samenwerking versterkt en zijn de randvoorwaarden verbeterd voor voldoende passende woonzorgvoorzieningen en een toekomstbestendig woon- en zorglandschap in Zaanstreek-Waterland

Status

 In uitvoering

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Nummer

3.04.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Uiterlijk eind 2027 beschikt de regio Waterland over een vernieuwde regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BWMO) en een vastgesteld regionaal actieplan dakloosheid.

Waterland levert actief een bijdrage aan de totstandkoming en uitvoering van beide plannen. In 2027 onderzoeken we welke inkoop van zorg nog aanvullend nodig is om in gemeente Waterland Beschermd Thuis te organiseren.

Status

 In uitvoering

Project Boeglijn

Nummer

3.04.3.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is de Wmo zorg en ondersteuning die nodig is voor de inwoners van Wooninitiatief de Boeglijn geïndiceerd. Deze zorg wordt geleverd binnen een passende financieringsvorm vanuit de gemeente.

Status

 In uitvoering

Bijzondere doelgroepen

Nummer

3.04.3.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We zorgen in Waterland voor passende huisvesting of opvang voor bijzondere doelgroepen. Dit betreft de kleine doelgroepen met een specifieke huisvestingsvraag. Dit kunnen doelgroepen zijn die een combinatie van wonen en zorg nodig hebben (zoals bijvoorbeeld bovengenoemd project Boeglijn), maar ook vluchtelingen, asielzoekers, en Oekraïense ontheemden. Voor deze laatste groepen worden landelijke en regionale afspraken gemaakt en moeten we voldoen aan de wettelijke taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders.

Status

 In uitvoering

Inwoners beschermd

Wat willen we bereiken?

Passende ondersteuning voor mensen met complex (onbegrepen) gedrag en slachtoffers mensenhandel

Het voorkomen van escalatie, uitbuiting en recidive door vroegsignalering, samenwerking en een persoonsgerichte aanpak

* voor inwoners met complexe problematiek en/of onbegrepen gedrag

* slachtoffers van mensenhandel

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Passende ondersteuning voor mensen met complex (onbegrepen) gedrag en slachtoffers mensenhandel		
3.05.1.1	Herkenning van signalen van mensenhandel	Nog niet gestart
3.05.1.2	Verbeteren informatieontsluiting	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Herkenning van signalen van mensenhandel

Nummer

3.05.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 versterken we de aanpak van mensenhandel (seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) door de signalering en opvolging binnen de gemeente te verbeteren. Dit als onderdeel van een regionale uitvoeringsagenda.

1. we trainen voor 31 december 2027 alle medewerkers van Samenleving, Handhaving en Publiekszaken die direct contact hebben met inwoners in het herkennen en signaleren van mensenhandel;
2. we ontwikkelen en implementeren vóór 31 december 2027 een gemeentelijke meldroute, zodat signalen van (vermoedelijke) mensenhandel eenduidig en tijdig worden gemeld en opgepakt.

Hiermee vergroten we de bewustwording binnen de organisatie en dragen we bij aan het vroegtijdig herkennen, stoppen en voorkomen van mensenhandel.

Status

 Nog niet gestart

Verbeteren informatieontsluiting

Nummer

3.05.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Op het moment dat Veilig Thuis een zorgmelding binnen krijgt, is het belangrijk dat zij zo snel en veilig mogelijk inzicht krijgen in wie waar bekend is en contact op kan nemen met de betreffende netwerkpartner om verdere informatie in te winnen. Dit zorgt voor efficiënter werken en snellere hulp voor onze inwoners. Eind 2027 is het systeem geïmplementeerd in gemeente Waterland.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Aanpak Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA)

Met de Aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties zorgen we ervoor dat inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling of andere vormen van geweld binnen afhankelijkheidsrelaties eerder in beeld komen en sneller passende hulp krijgen. Hierdoor neemt de veiligheid van slachtoffers toe, wordt geweld sneller gestopt en voorkomen we dat problemen zich van generatie op generatie herhalen. Door de samenwerking tussen zorg-, welzijns- en veiligheidspartners ontvangen inwoners de ondersteuning die nodig is om hun situatie duurzaam te verbeteren, zodat zij veilig kunnen opgroeien, wonen en leven.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Aanpak Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA)		
3.05.2.1	Proeftuin Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming	In uitvoering
3.05.2.2	PersoonsGerichte Aanpak Jeugd en Veiligheid	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Proeftuin Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming

Nummer

3.05.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 integreren we de herijkte werkwijze van het Regionaal VeiligheidsNetwerk (RVN) in de werkwijze van het Stevig Lokaal Team. We zorgen ervoor dat 100% van de huishoudens met veiligheidsproblematiek die in beeld komen, volgens de herijkte werkwijze worden beoordeeld en begeleid, waarbij het lokale team de regie voert en waar nodig specialistische expertise inzet. De voortgang monitoren we gedurende 2027 aan de hand van casusbesprekingen en werkafspraken, zodat eind 2027 de nieuwe werkwijze volledig is ingebed in het Stevig Lokaal Team.

Status

 In uitvoering

PersoonsGerichte Aanpak Jeugd en Veiligheid

Nummer

3.05.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We versterken de preventieve aanpak van jeugdproblematiek door samen te werken met gemeenten, politie, justitie, jeugdhulp en onderwijs. We signaleren risico's vroegtijdig en zetten waar nodig een integrale aanpak in om overlast, criminaliteit en onveiligheid te voorkomen.

Via de pilot van het Zorg- en Veiligheidshuis zetten we voor jongeren met complexe problematiek een Persoonsgerichte Aanpak (PGA) in. De pilot loopt tot medio 2027 en wordt vervolgens geëvalueerd.

Lokaal werken we nauw samen met wijkagenten, jongerenwerk, scholen, Openbare Orde en Veiligheid en Zorg en Veiligheid, zodat we signalen tijdig oppakken en passende ondersteuning kunnen bieden.

Status

 In uitvoering

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
3.01 Onderwijs	-1.913	105	-1.809
Openbaar basisonderwijs	-16	0	-16
Onderwijshuisvesting	-1.172	80	-1.093
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-725	25	-700
3.02 Sociale voorzieningen	-21.032	4.203	-16.829
Samenkracht en burgerparticipatie	-1.527	759	-768

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Toegang en eerstelijnsvoorziening en WMO	-669	0	-669
Toegang en eerstelijnsvoorziening en Jeugd	-2.119	0	-2.119
Inkomensregelingen	-4.058	2.860	-1.199
WSW en beschut werk	-1.579	324	-1.255
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-631	0	-631
Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.264	260	-2.004
Begeleiding (WMO)	-1.185	0	-1.185
Dagbesteding (WMO)	-654	0	-654
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-18	0	-18
Jeugdhulp ambulant lokaal	-469	0	-469
Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.488	0	-3.488
Jeugdhulp met verblijf lokaal	-322	0	-322
Jeugdhulp met verblijf regionaal	-813	0	-813
Jeugdhulp met verblijf landelijk	-57	0	-57
PGB WMO	-266	0	-266
PGB Jeugd	-156	0	-156
Jeugdbescherming	-410	0	-410
Coördinatie en beleid WMO	-92	0	-92
Coördinatie en beleid Jeugd	-253	0	-253
3.03 Volksgezondheid	-504	200	-304
Volksgezondheid	-504	200	-304
Totaal	-23.449	4.508	-18.942

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
17	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO	Nb	2,4	Nb	Nb
18	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO	37	22	Nb	Nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwificatie (vsv-ers)	%	Ingrado	2,7	2	Nb	Nb
21	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	481,6	488,7	Nb	Nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	%	CBS	0	Nb	Nb	Nb
23	Kinderen in uitkerings gezin	%	CBS	4	4	Nb	Nb
24	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS	72,9	72,6	72,8	Nb
26	Werkloze jongeren	%	CBS	Nb	1	Nb	Nb
27	Personen met een bijstands uitkering	per 10.000 inwoners	CBS	132,4	144	136,7	Nb
28	Lopende re-integratie voorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	106,4	116,8	96,9	Nb
29	Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	%	CBS	11,5	12	11,8	Nb

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
30	Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	%	CBS	0,4	0,3	0,5	Nb
31	Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	CBS	Nb	Nb	Nb	Nb
32	Cliënten met een maatwerk arrangement WMO	per 10.000 inwoners	GMSD	680	690	710	Nb

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (door de betreffende verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

GGD Zaanstreek-Waterland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) is de belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg.

Bestuur

Omschrijving programma

Het programma Bestuur richt zich op het democratisch proces. Daarnaast gaat dit programma over de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers, het laten participeren van onze inwoners, de speerpunten voor de organisatie en het financieel beleid.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
Bestuur		
4.01.1	Werken aan een wendbare en lerende organisatie	● In uitvoering
4.01.2	Burgerparticipatie	● In uitvoering
4.01.3	Financieel beleid	● In uitvoering
4.01.4	Dienstverlening	● In uitvoering
4.01.5	Bereikbaarheid gemeente	● In uitvoering
4.01.6	Verbinding inwoners met bestuur en organisatie	● Gepland
4.01.7	Regionale samenwerking (MRA/ZaWa)	● In uitvoering

Bestuur

Wat willen we bereiken?

Werken aan een wendbare en lerende organisatie

We werken aan een wendbare en lerende organisatie, waarin medewerkers zich continu ontwikkelen en inspelen op veranderingen in het werk en in de maatschappij. We verbinden leren nadrukkelijk aan de dagelijkse praktijk, versterken het aanpassingsvermogen van medewerkers en teams en dragen zo bij aan een toekomstbestendige organisatie.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Werken aan een wendbare en lerende organisatie		
4.01.1.1	Doorontwikkelen HR-systeem en datagedreven sturing	Nog niet gestart
4.01.1.2	Implementeren digitaal leerplatform	Nog niet gestart
4.01.1.3	Versterken bestuurlijke advisering	In uitvoering
4.01.1.4	Inzetten op verzuimpreventie	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Doorontwikkelen HR-systeem en datagedreven sturing

Nummer

4.01.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We ontwikkelen het HR-systeem na livegang per 1 januari 2027 door tot een sturingsinstrument voor de strategische personeelsplanning. We richten de belangrijkste HR-processen in als uniforme workflows rond in-, door- en uitstroom, zodat deze eenduidig verlopen en beter aansluiten op de personeelsopgaven.

Uiterlijk 1 juni 2027 hebben we een dashboard ontwikkeld voor HR, management en bestuur met inzicht in kengetallen van onder andere instroom, doorstroom, uitstroom en verzuim. We gebruiken deze inzichten om actief te sturen op personeelsinzet en ontwikkeling en ondersteunen daarmee de strategische personeelsplanning en de managementcyclus.

Status

 Nog niet gestart

Implementeren digitaal leerplatform

Nummer

4.01.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Uiterlijk december 2027 implementeren we een digitaal leerplatform en maakt minimaal 80% van de medewerkers actief gebruik van het platform, waarbij jaarlijks tenminste 70% van de medewerkers

één of meer leeractiviteiten afrondt. Hiermee maken we leren laagdrempelig en toegankelijk voor alle medewerkers, met een breed en actueel leeraanbod gericht op zowel vakinhoudelijke kennis als ontwikkeling van competenties en vaardigheden. Hierdoor verankeren we leren in het werk en stimuleren we gericht continu ontwikkelen en kennisdeling binnen de organisatie.

Status

 Nog niet gestart

Versterken bestuurlijke advisering

Nummer

4.01.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Uiterlijk 31 december 2026 is de kwaliteit van de bestuurlijke advisering aantoonbaar versterkt door:

1. alle bestuurlijke adviezen te voorzien van een integrale afweging van beleidsmatige, financiële, juridische en uitvoeringsaspecten;
2. minimaal vier keer per jaar een evaluatie uit te voeren met college en Managementteam over de kwaliteit en bruikbaarheid van de advisering;
3. organisatie te trainen op de aspecten kwaliteit, volledigheid, strategische relevantie en bestuurlijke sensitiviteit.

Hierdoor wordt bijgedragen aan een open en transparante bestuurscultuur, waarin relevante ontwikkelingen, besluiten en risico's actief, tijdig en volledig worden gedeeld, zodat kwalitatief hoogwaardige en zorgvuldig afgewogen besluitvorming mogelijk wordt.

Status

 In uitvoering

Inzetten op verzuimpreventie

Nummer

4.01.1.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

We houden het ziekteverzuim onder 6%, zodat afdelingen stabiel bezet blijven en werkzaamheden continu doorgaan en kunnen meebewegen met veranderingen. We versterken de uitvoering van het arbobeleid door het aanstellen van een arbocoördinator, waardoor arbotaken structureel en doelgericht worden opgepakt en de samenhang in de aanpak toeneemt.

We zetten nadrukkelijk in op vroegsignalering van (dreigend) verzuim en ondersteunen leidinggevenden actief in het tijdig herkennen en bespreekbaar maken van signalen. Daarbij analyseren we periodiek verzuimdata en sturen we actief op trends en risicogroepen. Op basis van de uitkomsten van het PSA-onderzoek voeren we gerichte interventies uit op onder andere

werkdruk en psychosociale belasting. Daarnaast maken we inzetbaarheid, vitaliteit en werkdruk structureel onderdeel van het gesprek tussen leidinggevende en werknemer.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Burgerparticipatie

We willen inwoners op een duidelijke en passende manier betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en projecten, zodat hun kennis en inbreng bijdragen aan beter beleid en meer draagvlak, met helderheid over de mate van invloed.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Burgerparticipatie		
4.01.2.1	Bewonersinitiatieven	In uitvoering
4.01.2.2	Integrale aanpak burgerparticipatie	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewonersinitiatieven

Nummer

4.01.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 worden bewonersinitiatieven actief gefaciliteerd, waarbij voor initiatieven duidelijk is hoe deze ingediend en behandeld worden en inwoners gebruik kunnen maken van het uitdaagrecht. De bewonersinitiatieven worden zichtbaar gemaakt op het participatieplatform dat we in 2026 hebben gelanceerd.

Status

 In uitvoering

Integrale aanpak burgerparticipatie

Nummer

4.01.2.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 worden participatietrajecten uitgevoerd volgens de vastgestelde integrale aanpak, waarbij alle trajecten met participatie beschikken over een participatieplan en een participatieverslag.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Financieel beleid

Het financieel beleid richt zich op het versterken van de financiële beheersing binnen de organisatie. In 2027 zetten we in op kostenbeheersing, professioneel opdrachtgeverschap en de verdere ontwikkeling van contractmanagement. Door meer grip te krijgen op contracten, uitgaven en prestaties vergroten we de doelmatigheid van onze dienstverlening en verbeteren we de voorspelbaarheid van financiële resultaten.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Financieel beleid		
4.01.3.1	Kostenbeheersing	In uitvoering
4.01.3.2	Versterken rol als opdrachtgever	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Kostenbeheersing

Nummer

4.01.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De komende vier jaar zetten wij de ingezette lijn van realistisch begroten voort. Door middel van dashboards, managementrapportages en periodieke monitoring vergroten wij het inzicht in de ontwikkeling van kosten, budgetten en afwijkingen. Hierdoor kunnen budgethouders en management tijdig signaleren, bijsturen en waar nodig maatregelen treffen. Deze aanpak draagt bij aan een betere financiële beheersing, een hogere voorspelbaarheid van de begrotingsuitvoering en een transparante sturing op gemeentelijke middelen.

Status

 In uitvoering

Versterken rol als opdrachtgever

Nummer

4.01.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De komende bestuursperiode wordt ingezet op het versterken van professioneel opdrachtgeverschap. Een structurele en integrale aanpak van contractmanagement draagt bij aan betere beheersing van kosten, risico's en contractuele verplichtingen. Door meer inzicht te creëren in lopende contracten en de prestaties van leveranciers kan tijdig worden bijgestuurd en wordt de doelmatige inzet van gemeentelijke middelen bevorderd.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Dienstverlening

We willen dienstverlening bieden die duidelijk, betrouwbaar en inwonergegericht is, waarbij inwoners snel antwoord krijgen en weten waar zij aan toe zijn.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Dienstverlening		
4.01.4.1	Tijdige en duidelijke dienstverlening	In uitvoering
4.01.4.2	In één keer goed en samenhangend afhandelen	In uitvoering
4.01.4.3	Continu verbeteren op basis van signalen	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Tijdige en duidelijke dienstverlening

Nummer

4.01.4.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 ontvangen inwoners tijdig een reactie op hun vraag of verzoek, waarbij minimaal 90% van de vragen binnen 3 werkdagen een reactie of update krijgt en de communicatie als duidelijker wordt ervaren ten opzichte van 2026.

- We zorgen ervoor dat inwoners snel een reactie krijgen op hun vraag, melding of verzoek.
- We communiceren helder en begrijpelijk, zodat inwoners weten waar zij aan toe zijn.
- We werken volgens eenduidige afspraken voor inwonerscontact.

Status

 In uitvoering

In één keer goed en samenhangend afhandelen

Nummer

4.01.4.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 worden vragen van inwoners zoveel mogelijk in één keer goed afgehandeld, waarbij processen zijn ingericht op eigenaarschap en samenwerking en het aantal overdrachtmomenten aantoonbaar is afgenomen ten opzichte van 2026.

- We verbeteren processen en samenwerking tussen afdelingen, zodat vragen niet blijven liggen of worden doorverwezen.
- We zorgen voor duidelijk eigenaarschap op vragen en dossiers.
- We richten dienstverlening zo in dat inwoners zoveel mogelijk in één keer goed geholpen worden.

Status

 In uitvoering

Continu verbeteren op basis van signalen

Nummer

4.01.4.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 worden signalen van inwoners, waaronder meldingen openbare ruimte, aantoonbaar gebruikt om de dienstverlening te verbeteren, waarbij meldingen structureel worden opgepakt en leiden tot concrete verbeteracties ten opzichte van 2026.

- We gebruiken signalen uit inwonerstevredenheidsonderzoeken, klantreizen en inwonerscontact om de dienstverlening te verbeteren.
- We stimuleren inwoners om meldingen over de openbare ruimte actief te doen via de FIXI-app, zodat we beter zicht hebben op wat er speelt in de gemeente.
- We zorgen dat meldingen serieus worden opgepakt en benutten deze als waardevolle input voor verbetering van processen en beleid.
- We vertalen signalen naar concrete verbeteracties en monitoren de effecten hiervan.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Bereikbaarheid gemeente

We willen goed bereikbaar zijn voor inwoners, zodat zij eenvoudig contact met de gemeente kunnen opnemen en snel een reactie of afspraak krijgen.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Bereikbaarheid gemeente		
4.01.5.1	Bereikbaarheid gemeente	In uitvoering
4.01.5.2	Kortere responsetijden	In uitvoering
4.01.5.3	Openstelling gemeentehuis	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Bereikbaarheid gemeente

Nummer

4.01.5.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is de gemeente goed bereikbaar via alle kanalen, waarbij inwoners eenvoudig contact kunnen opnemen en de ervaren bereikbaarheid aantoonbaar is verbeterd ten opzichte van 2026.

Status

 In uitvoering

Kortere responsetijden

Nummer

4.01.5.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 ontvangen inwoners tijdig een reactie op hun vraag, waarbij minimaal 90% van de vragen binnen 3 werkdagen een reactie of update krijgt en terugbelverzoeken betrouwbaar worden nagekomen.

Status

 In uitvoering

Openstelling gemeentehuis

Nummer

4.01.5.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 sluiten de openingstijden van het gemeentehuis aantoonbaar aan op de behoeften van inwoners, waarbij inwoners op passende momenten terecht kunnen en de tevredenheid over bereikbaarheid is verbeterd ten opzichte van 2026.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Verbinding inwoners met bestuur en organisatie

We willen de verbinding tussen inwoners en bestuur versterken, zodat inwoners zich gehoord voelen en vertrouwen hebben in de gemeente en het bestuur.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Verbinding inwoners met bestuur en organisatie		
4.01.6.1	Optimaliseren inhoud website	Nog niet gestart
4.01.6.2	Onderzoeken aansluiting nieuwsbrief bij inwoners	Nog niet gestart

Wat gaan we daarvoor doen?

Optimaliseren inhoud website

Nummer

4.01.6.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is de inhoud van de gemeentelijke website aantoonbaar verbeterd, waarbij door de inzet van een webredactie de informatie actueel en beheerd is en de website voldoet aan de eisen voor digitale toegankelijkheid.

- We richten een webredactie in met medewerkers vanuit verschillende beleidsterreinen die verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de website, zodat informatie beter aansluit op de praktijk en sneller wordt geactualiseerd.
- We zorgen dat de informatie op de website actueel, duidelijk en volledig is, zodat inwoners de juiste informatie kunnen vinden en minder afhankelijk zijn van direct contact met de gemeente.
- We verbeteren de website op het gebied van digitale toegankelijkheid, zodat alle inwoners de informatie goed kunnen gebruiken, conform geldende toegankelijkheidseisen.

Status

 Nog niet gestart

Onderzoeken aansluiting nieuwsbrief bij inwoners

Nummer

4.01.6.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 is onderzocht in hoeverre de nieuwsbrief aansluit bij de behoeften van inwoners en zijn op basis van deze inzichten aantoonbare verbeteringen doorgevoerd in de inhoud en opzet van de nieuwsbrief.

- We onderzoeken in hoeverre de gemeentelijke nieuwsbrief aansluit bij de behoeften en interesses van inwoners.
- We passen de inhoud en opzet van de nieuwsbrief aan op basis van de uitkomsten, zodat deze beter aansluit bij de doelgroep.

Status

 Nog niet gestart

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking (MRA/ZaWa)

De gemeente Waterland is deelnemer in de bestuurlijke netwerkorganisaties MRA en ZaWa. ZaWa vormt één van de zeven deelregio's van het MRA-netwerk. De samenwerkingen in de MRA en ZaWa richten zich op thema's van de fysieke leefomgeving. Bestuurders uit ZaWa vertegenwoordigen de regio en daarmee de gemeenten aan de MRA-overlegtafels. Portefeuillehouders van Waterland zitten alleen aan de bestuurstafels van ZaWa.

De raad en het college van Waterland hebben zich aan de samenwerkingsafspraken van de MRA en ZaWa gecommitteerd. De MRA hanteert abstracte kaders en de thematiek is vaak "hoog over". Beperkte capaciteit dwingt ons tot een voortdurende afweging tussen de inbreng in uren en de concrete meerwaarde die dat heeft voor onze inwoners.

Zowel in de MRA als de ZaWa-samenwerking blijven we actief deelnemen, met dien verstande dat daarin verantwoorde afwegingen blijven worden gemaakt.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Regionale samenwerking (MRA/ZaWa)		
4.01.7.1	Activiteiten regionale samenwerking	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten regionale samenwerking

Nummer

4.01.7.1

Nee

Omschrijving

De activiteiten bestaan uit of hebben tot doel:

- opbouwen van inhoudelijke kennis van (boven)regionale beleidsdossiers en het op basis daarvan eventueel identificeren van strategische vraagstukken die voor de regio en Waterland betekenis hebben;
- (voorbereiding) van (boven) regionaal overleg;
- procedurele aspecten van samenwerking en governance;
- P&C-cyclus regionale samenwerking (jaarplan, tussen- en eindrapportage, etc.);
- besluitvormingscyclus Waterland i.v.m. regionale aspecten.

De praktijk wijst uit dat de tijd en ruimte veelal ontbreekt voor regionale activiteiten. De beperkte uitvoeringscapaciteit dwingt tot het maken van keuzes over waar wel en waar niet of minder wordt ingezet. Verhouding tijd, capaciteit, maatschappelijke relevantie en aantoonbare meerwaarde voor de inwoners van Waterland bepalen in het algemeen de inzet.

Status

 In uitvoering

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
4.01 Bestuur	-2.851	466	-2.386
Bestuur	-1.604	0	-1.604
Burgerzaken	-1.248	466	-782
Totaal	-2.851	466	-2.386

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2024	2025	2026	2027
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,7	8,8	9,1	9,9
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,8	8,3	8,2	9,1*
3	Apparaats kosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	1.066,10	1.133,00	1.267,56	1.304,00
4	Externe inhuur	Kosten als percentage van totale loonsom + totale inhuur externen	Eigen gegevens	4,30%	4,10%	4,30%	4,30%

*De indicator Bezetting is een momentopname van de werkelijke bezetting (formatie excl. de vacatureruimte) op peildatum 19-8-2026

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving programma

Het programma Algemene dekkingsmiddelen richt zich op alle middelen die vrij inzetbaar zijn. De niet vrij inzetbare middelen zijn ondergebracht in de diverse overige programma's. Zie hiervoor ook paragraaf A Lokale heffingen onder Toelichting.

In dit programma besteden we aandacht aan dividend, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkering, het saldo van de financieringsfunctie en de overige dekkingsmiddelen.

Het gewenste maatschappelijke effect is dat de gemeente voldoende en stabiele inkomsten heeft om de voorzieningen voor inwoners te kunnen blijven betalen. Dit zorgt ervoor dat de gemeente kan investeren in een fijne, veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
Saldo van financieringsfunctie		
5.04.1	Een sluitende en doelmatige financieringsfunctie	● In uitvoering
Overige algemene dekkingsmiddelen		
5.05.1	Stabiele inkomsten	● In uitvoering

Saldo van financieringsfunctie

Wat willen we bereiken?

Een sluitende en doelmatige financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangegane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Het realiseren van een sluitende en doelmatige financieringsfunctie door het minimaliseren van

financieringskosten en -risico's, met behoud van voldoende liquiditeit en in overeenstemming met de wettelijke kaders.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Een sluitende en doelmatige financieringsfunctie		
5.04.1.1	Treasury	In uitvoering
5.04.1.2	Renteopbrengsten	In uitvoering
5.04.1.3	Renteresultaat	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Treasury

Nummer

5.04.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Wij streven ernaar om de leningenportefeuille aan te laten sluiten bij de investeringsbehoefte.

Status

 In uitvoering

Renteopbrengsten

Nummer

5.04.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Voor uitstaande leningen hanteren wij een marktconform rentetarief.

Status

 In uitvoering

Renteresultaat

Nummer

5.04.1.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Het doel is om op grond van landelijke wetgeving een maximaal renteresultaat van 25% te hanteren.

Status

 In uitvoering

Overige algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

Stabiele inkomsten

De gemeente streeft naar voldoende en stabiele inkomsten om de plannen en uitgaven van de gemeente te kunnen betalen, zowel nu als in de toekomst.

Nummer	Naam	Status
Stabiele inkomsten		
5.05.1.1	Lokale lasten	In uitvoering
5.05.1.2	Dividend	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Lokale lasten

Nummer

5.05.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De lokale lasten worden in 2027 met 2,9% verhoogd. In de paragraaf Lokale lasten wordt hier onder het onderdeel Inkomsten een nadere toelichting op gegeven.

Status

 In uitvoering

Dividend

Nummer

5.05.1.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De gemeente ontvangt dividend van de BNG, Alliander en HVC. Zie voor een verdere toelichting hierop Paragraaf F, Verbonden partijen. Deze opbrengsten worden gebruikt om de begroting rond te krijgen.

Status

 In uitvoering

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
5.01 Dividend	-12	220	208
Treasury	-12	220	208
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-421	6.977	6.557
OZB woningen	-316	4.037	3.721
OZB niet-woningen	-79	1.205	1.126
Parkeerbelasting	-2	465	463
Belastingen overig	-18	133	114
Economische promotie	-6	1.138	1.132
5.03 Algemene uitkering	0	36.773	36.773
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	36.773	36.773
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-887	278	-609
Treasury	-887	278	-609
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	931	0	931
Treasury	931	0	931
Totaal	-389	44.249	43.860

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead is gericht op de kosten die gemaakt worden in het primaire proces van de gemeente. Hieronder vallen bijvoorbeeld de kosten voor ondersteunend personeel en facilitaire voorzieningen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken?	Status
Overhead		
6.01.1	Informatievoorziening	● In uitvoering
6.01.2	Verbonden partijen	● Gepland
6.01.3	Informatiebeveiliging	● In uitvoering

Overhead

Wat willen we bereiken?

Informatievoorziening

In 2026 is, als onderdeel van Organisatieontwikkeling, een nieuwe werkplek en een nieuw zaakstelsel in gebruik genomen en is er veel aandacht geweest voor het verbeteren van de kwaliteit van onze gegevens. Ook op het gebied van informatiebeheer en archief hebben we grote stappen gezet: Waterland “staat weer op groen” voor wat betreft het Interbestuurlijk Toezicht op ons archief door de provincie. We hebben de basis van onze informatievoorziening hiermee een stuk beter op orde.

Vanuit de pijler “Datagedreven werken binnen de digitale transformatie” is de volgende logische stap dat we de data die we hebben gebruiksvriendelijk en veilig ter beschikking gaan stellen via dashboards met daarin inzicht in onder andere budgetten, bezetting en werkvoorraden. Uiteindelijk willen we toe naar het gebruik maken van voorspellende modellen.

Team informatievoorziening werkt hierbij nauw samen met de informatiebeveiligingsfunctionaris (Chief Information Security Officer, CISO).

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Informatievoorziening		
6.01.1.1	Dienstverlening en Strategisch Plan	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Dienstverlening en Strategisch Plan

Nummer

6.01.1.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 wordt steeds meer informatie openbaar gemaakt voor onze inwoners en ondernemers in het kader van de Wet open overheid (Woo). We gebruiken het Gemeentelijk Publicatieplatform om openbare gemeentelijke informatie centraal toegankelijk maken. Dit draagt bij aan een transparante overheid. We investeren in de verdere verbetering van de kwaliteit van het informatiebeheer en daarmee van onze informatiehuishouding. Daarmee ondersteunen wij een efficiënte uitvoering van onze taken en een betere dienstverlening aan inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. In 2027 gaan we onze gegevens gebruiksvriendelijk en veilig ter beschikking stellen middels dashboards die medewerkers en bestuurders inzicht geven in oa budgetten, bezetting en werkvoorraden. We gaan toewerken naar het gebruik maken van voorspellende modellen, waardoor we beter kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Dit pakken we in 2027 op in het programma.

Status

 In uitvoering

Wat willen we bereiken?

Verbonden partijen

- We voeren effectief en efficiënt regie over de verbonden partijen. De basis hiervoor is de Nota verbonden partijen gemeente Waterland 2024.
- Eind 2023 is er een overzicht gemaakt van alle samenwerkingsvormen. Elke vier jaar beoordelen we deze samenwerkingsvormen intern.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Verbonden partijen		
6.01.2.1	Actualiseren nota Verbonden Partijen	Nog niet gestart

Wat gaan we daarvoor doen?

Actualiseren nota Verbonden Partijen

Nummer

6.01.2.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

De volgende beoordeling van de interne samenwerkingsvormen vindt plaats in het derde of vierde kwartaal van 2027.

Status

 Nog niet gestart

Wat willen we bereiken?

Informatiebeveiliging

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat inwoners en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn. Hiervoor moeten wij voldoen aan de nieuwe Cyberbeveiligingswet en aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2), het landelijke normenkader voor alle overheden. Daarbij komt er een managementsysteem waarmee informatiebeveiliging een vast onderdeel wordt van onze bedrijfsvoering: doorlopend risico's beoordelen, maatregelen treffen en bijsturen waar nodig.

Nummer	Wat gaan we daarvoor doen?	Status
Informatiebeveiliging		
6.01.3.1	Risicogestuurd werken	In uitvoering
6.01.3.2	Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO)	In uitvoering
6.01.3.3	Bedrijfscontinuïteits management	In uitvoering
6.01.3.4	Implementatie managementsysteem voor informatiebeveiliging	In uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen?

Risicogestuurd werken

Nummer

6.01.3.1

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Risicogestuurd werken m.b.t. informatiebeveiliging betekent dat beveiligingsmaatregelen worden geprioriteerd op basis van de waarschijnlijkheid en impact van risico's, zodat beschikbare middelen doelgericht worden ingezet waar de grootste bedreigingen liggen. In 2027 voert de gemeente risicoanalyses uit op alle kritische processen en brengt de algemene informatiebeveiligingsrisico's in kaart. Op basis van deze risico's worden er keuzes gemaakt welke risico's pakken we op en welke risico's (dan al niet tijdelijk) worden er geaccepteerd. Verder wordt er bij de aanschaf van nieuwe IT-systemen worden vooraf risicoanalyses uitgevoerd zodat beveiligingseisen vanaf het begin worden meegenomen.

Status

 In uitvoering

Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO)

Nummer

6.01.3.2

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 doorloopt de gemeente voor twee van de tien kritische processen alle eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2). Waar mogelijk pakt de gemeente maatregelen waar niet aan voldaan is meteen op. Eind 2027 is daarmee helder welke aanvullende maatregelen de organisatie nog moet treffen om aan het landelijke normenkader te voldoen. met deze aanpak volgt de gemeente het advies vanuit de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Status

 In uitvoering

Bedrijfscontinuïteitsmanagement

Nummer

6.01.3.3

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

Naar aanleiding van de Rekenkamerrapportage over bedrijfscontinuïteitsmanagement stelt de gemeente in 2027 voor twee van de tien kritische processen vast hoe deze bij een verstoring zo snel mogelijk doorgang kunnen vinden. Dit volgens de aanbevelingen vanuit de rekenkamer. Hiermee wordt geborgd dat essentiële dienstverlening aan inwoners en ondernemers ook bij onvoorziene omstandigheden zo veel mogelijk doorloopt. Dit zal gebeuren volgens het plan van aanpak dat in 2026 nog wordt opgeleverd. Met deze aanpak volgt de gemeente het advies op vanuit de

Informatiebeveiligingsdienst (IBD) onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de rekenkamer.

Status

 In uitvoering

Implementatie managementsysteem voor informatiebeveiliging

Nummer

6.01.3.4

Doel behaald?

Nee

Omschrijving

In 2027 worden alle kritische processen opgenomen in het managementsysteem voor informatiebeveiliging. Daarmee wordt informatiebeveiliging structureel verankerd in de bedrijfsvoering en beschikt de gemeente over een doorlopend proces om risico's te signaleren, eventueel waar nodig maatregelen te treffen en de effectiviteit daarvan te bewaken. Dit managementsysteem is ook wel Information Security Management Systeem genoemd (ISMS) en dit is één van de vereiste uit de Cyberbeveiligingswet.

Status

 In uitvoering

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
6.01 Overhead	-10.206	199	-10.007
Overhead	-10.206	199	-10.007
Totaal	-10.206	199	-10.007

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2024	2025	2026	2027
5	Overhead	Percentage van totale lasten	Eigen gegevens	18,30%	17,80%	17,80%	17,30%

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

Waterlands Archief

De publieke taak van het archief komt voort uit de Archiefwet, die overheidsorganisaties oplegt om archieven publiek toegankelijk te maken. Het Waterlands Archief (WA) is een hiervoor opgericht samenwerkingsverband met als belangrijkste doelstelling het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief en vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Vennootschapsbelasting

Omschrijving programma

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voor gemeente Waterland zijn de volgende onderwerpen in de VPB aangifte betrokken:

- Parkeren op Marken. Hiervoor wordt aangifte gedaan, maar de activiteit is vrijgesteld dus hoeft er geen VPB te worden betaald.
- Potentieel winstgevende activiteiten zijn de grondexploitaties. De grondexploitaties zijn extern getoetst op VPB plicht. Alleen voor het project Galgeriet is de gemeente Waterland ondernemer dus VPB plichtig in het jaar dat de gronden geleverd worden. Dat is voor het eerst in 2024. Inschatting is dat er geen fiscale winst gemaakt wordt.
- Reclame-inkomsten zijn een ondernemersactiviteit dus VPB plichtig. Vanaf juli 2020 is een contract gesloten voor reclame op bushaltes.
- Reststromen opbrengst uit afval. We ontvangen vergoedingen voor oud papier, metaal, vet, etc. De kosten voor het inzamelen van deze materialen zijn 99% van de opbrengst.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
7.01	-3	0	-3
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting (VpB)	-3	0	-3
Totaal	-3	0	-3

Onvoorzien

Omschrijving programma

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven die bij het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
8.01 Onvoorzien	-50	0	-50
Overige baten en lasten	-50	0	-50
Totaal	-50	0	-50

Paragrafen

Leeswijzer

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn ook verwerkt in de verschillende programma's.

In deze begroting worden de volgende verplichte paragrafen opgenomen:

- § A Lokale heffingen
- § B Weerstandsvermogen
- § C Onderhoud kapitaalgoederen
- § D Financiering
- § E Bedrijfsvoering
- § F Verbonden partijen
- § G Grondbeleid
- § H Wet Open Overheid

De gemeenteraad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen wanneer een onderwerp om extra aandacht vraagt.

Deze extra paragrafen zijn:

- § I Subsidies
- § J Duurzaamheid

§ A Lokale heffingen

Een groot deel van het geld dat de gemeente krijgt, komt uit gemeentelijke heffingen en belastingen. Een deel van dit geld moet worden gebruikt voor specifieke zaken, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Er zijn ook belastingen waarvan de gemeente zelf mag bepalen waaraan ze het geld besteedt, zoals de onroerendezaakbelasting. Deze inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

In de paragraaf lokale heffingen staat informatie over de heffingen waar het geld voor een bepaald doel wordt gebruikt en de heffingen waar dat niet hoeft. In deze paragraaf zijn opgenomen:

- het beleid over de lokale heffingen
- uitleg over het kwijtscheldingsbeleid
- de verwachte inkomsten
- de kostendekkendheid van de verschillende heffingen
- de lokale lastendruk

Beleid

Algemeen beleid

We houden vast aan een sluitende meerjarenbegroting. Daarnaast verhogen we de gemeentelijke belastingen niet meer dan het inflatiepercentage. Inflatie betekent dat de prijzen in het algemeen stijgen. Elk jaar bekijken we de kosten voor loon en investeringen. Zo bepalen we hoeveel de belastingen stijgen. Hiervoor gebruiken wij de CPB index loonvoet sector overheid en de CPB index bruto overheidsinvesteringen. Voor de begroting 2027 gaan we uit van een percentage van 2,9%, zoals vastgesteld in de Voorjaarsnota 2026.

Belastingen zijn kosten die iedereen moet betalen en dat niet aan een specifiek doel is gekoppeld. Voorbeelden van belastingen zijn de onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting. De gemeente mag dit geld vrij gebruiken voor verschillende zaken.

Retributies zijn kosten die je betaalt voor een dienst die de gemeente levert. Bijvoorbeeld voor het aanvragen van een vergunning. De gemeente mag met deze diensten geen winst maken. Dit betekent dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten die de gemeente maakt. Dit staat in artikel 229b van de Gemeentewet.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2023 .

Inkomsten

Hieronder ziet u een overzicht met de niet gebonden (vrij besteedbare) en gebonden (niet vrij besteedbare) belastinginkomsten.

Bedragen x € 1.000

Belastingsoort	Begroot 2026	Begroot 2027
Niet vrij besteedbaar	6.295	6.510
Afvalstoffenheffing	2.853	2.944
Haven-, kade- en liggelden	101	105
Leges	1.281	1.095
Lijkbezorgingsrechten	308	342
Markten	25	29
Reinigingsheffing	16	16
Rioolheffing	1.710	1.980
Vrij besteedbaar	6.425	6.977
Forensenbelasting	31	32
Hondenbelasting	68	70
Onroerendezaakbelastingen	4.734	5.242
Parkeerbelastingen	452	465
Precariobelasting	25	26
Roerendezaakbelastingen	36	37
Toeristenbelastingen	1.080	1.106
Totaal	12.720	13.487

Zoals onder het algemeen beleid is vermeld zijn wij voor de begroting 2027 uitgegaan van een stijging van 2,9%. Een aantal belastingen en heffingen wijkt hiervan af:

- Er worden minder inkomsten vanuit omgevingsvergunningen verwacht, waardoor de inkomsten vanuit de leges lager zijn.
- In de Begroting 2025 is afgesproken dat de heffingen m.b.t. de haven-, kade- en liggelden, de lijkbezorgingsrechten en de markt- en standplaatsgeldten in de jaren tot en met 2028 stapsgewijs kostendekkend worden gemaakt.
- De inkomsten voor de onroerendezaakbelastingen zijn in de Voorjaarsnota 2026 incidenteel naar beneden bijgesteld. Hierdoor is de stijging in 2027 procentueel hoger.
- Bij de vaststelling van het Gemeentelijk Riool- en Waterzorgprogramma 2024 - 2028 is afgesproken dat er een stapsgewijze verhoging van de tarieven plaatsvindt.
- De bijdrage van het COA ter compensatie van het mislopen van toeristenbelastingen is niet geïndexeerd, waardoor de totale verhoging van de toeristenbelastingen lager is dan 2,9%.

Toelichting

Hieronder wordt uitgelegd wat de verschillende belastingen en heffingen betekenen. De tarieven voor 2027 worden in december 2026 vastgesteld in verschillende verordeningen.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De onroerendezaakbelasting (OZB) bestaat uit twee soorten belastingen:

- een gebruikersbelasting voor onroerende zaken die niet als woning worden gebruikt, en
- een eigenarenbelasting voor alle onroerende zaken.

Maatstaf van heffing is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde is de geschatte waarde van een huis of gebouw. Bij het bepalen van de WOZ-waarde van woningen wordt de vergelijkingsmethode gehanteerd. De gemeente kijkt naar vergelijkbare woningen die recent zijn verkocht. Van die woningen is bekend welke verkoopprijzen er rond de waarde-peildatum zijn gerealiseerd.

Tussen de woning en de woningen waarmee wordt vergeleken, kunnen verschillen bestaan in grootte, bouwkundige staat of ligging. Met die verschillen moet de gemeente rekening houden als deze feitelijk gezien de waarde beïnvloeden. Voor objecten anders dan woningen wordt de waarde afgeleid van de huurwaarde of de vervangingswaarde.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Roerendezaakbelasting (RZB)

De roerendezaakbelasting (RZB) bestaat uit twee soorten belastingen:

- een gebruikersbelasting voor roerende zaken die worden gebruikt als bedrijfsruimte, en
- een eigenarenbelasting voor alle roerende zaken.

Maatstaf van heffing is de waarde die aan de roerende zaak kan worden toegekend.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Forensenbelasting

Forensenbelasting is een belasting die wordt gevraagd aan mensen die niet in deze gemeente wonen, maar hier:

- minimaal 90 keer overnachten, of
- een woning met meubels beschikbaar hebben.

De gemeente vraagt deze belasting, omdat zij geen geld krijgt voor deze mensen vanuit het rijk, maar wel kosten maakt voor diensten en voorzieningen die zij gebruiken.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Toeristenbelasting

Voor het overnachten binnen de gemeente door mensen die niet als inwoner in de gemeente staan geregistreerd, moet nachttoeristenbelasting worden betaald.

Ook wordt watertoeristenbelasting gevraagd voor verblijf binnen de gemeente op vaartuigen door personen die niet als inwoner in de gemeente staan geregistreerd.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelasting verstaan we:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een bepaalde plaats (op dit moment is alleen op Marken sprake van betaald parkeren)
- een belasting voor een vergunning van de gemeente om te parkeren op de aangewezen plek en manier.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een belasting gevraagd voor het hebben van één of meerdere honden binnen de gemeente.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt gevraagd voor voorwerpen die onder, op of boven de grond van de gemeente zijn geplaatst en bedoeld zijn voor openbaar gebruik. Deze belasting wordt berekend op basis van het aantal m² en de gebruiksduur.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt gevraagd aan gebruikers van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 2.03 Milieu.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een belasting die de gemeente vraagt om de kosten te betalen voor het verzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Deze belasting moet worden betaald door iedereen die in de gemeente een huis of ander gebouw gebruikt waar afval wordt opgehaald.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 2.03 Milieu.

Reinigingsheffing

De reinigingsheffing is een belasting die de gemeente vraagt aan bedrijven met afval dat lijkt op huishoudelijk afval. Als deze bedrijven geen geldig contract hebben met een afvalinzamelaar, moeten zij deze heffing betalen. Bedrijven worden ingedeeld in groepen, afhankelijk van het aantal werknemers en de branche waarin ze werken. Bedrijven in de horeca en industrie horen vaak bij een hogere groep, omdat zij meestal meer afval hebben dan andere bedrijven.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 2.03 Milieu.

Haven-, kade- en liggelden

- Havengeld is een heffing die wordt gevraagd voor het gebruik van gemeentelijke vaarwegen. Deze vaarwegen zijn open voor iedereen en dit heet ook wel het passantentarif.
- Liggeld wordt gevraagd als regelmatig gebruik wordt gemaakt van een vaste ligplaats in de gemeentelijke haven.
- Kadegeld wordt gevraagd voor het gebruik van gemeentegrond langs de kaden of wallen van de haven. Deze grond is bedoeld voor het openbaar gebruik. Bijvoorbeeld voor het opslaan van spullen of als plek voor bedrijven zoals scheepswerven en bedrijven die zich richten op toerisme en recreatie.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden gevraagd voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats. Ook wordt dit gevraagd voor het verzorgen van een begrafenis.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat.

Markt- en standplaatsgelden

- Marktgelden worden gevraagd voor het mogen innemen van een plek op de markt. Dit geldt ook voor het gebruik van gemeentelijke plekken, zoals marktplaatsen en gebouwen. Deze marktgelden kunnen alleen worden gevraagd op de dagen dat de markt open is.
- Standplaatsgelden worden gevraagd voor het gebruiken van gemeentegrond om spullen te verkopen. Dit kan vanuit wagens, tenten, kramen of andere verkooppunten. Hiervoor is toestemming van de gemeente nodig.

Deze inkomsten zijn opgenomen onder programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme.

Leges

Leges worden gevraagd voor bepaalde diensten die de gemeente levert. Deze inkomsten zijn opgenomen onder diverse programmaonderdelen.

Kostendekkendheid

De gemeente mag met sommige heffingen en belastingen niet meer geld ophalen dan wat het kost om deze te regelen. Dit noemen we kostendekkendheid. Hieronder ziet u een overzicht van de kostendekkendheid voor 2027.

Bedragen x € 1.000

Soort heffing/recht	Directe kosten	Overhead	Btw	Totale kosten	Opbrengsten	Kosten dek- kendheid
Rioolheffing	1.965	455	261	2.681	1.980	73,48 %
Afvalstoffenheffing	2.378	263	397	3.037	2.960	97,46 %
Haven-, kade- en liggelden	145	94	0	239	105	43,93 %
Markt- en standplaatsgelden	37	23	0	60	29	48,46 %
Lijkbezorgingsrechten	217	110	20	347	342	98,59 %
Leges algemene dienstverlening	604	221	0	825	528	64,02 %
Leges omgevingswet	622	426	0	1.049	497	47,36 %
Leges Europese dienstenrichtlijn	31	28	0	59	36	61,42 %

Lokale lastendruk

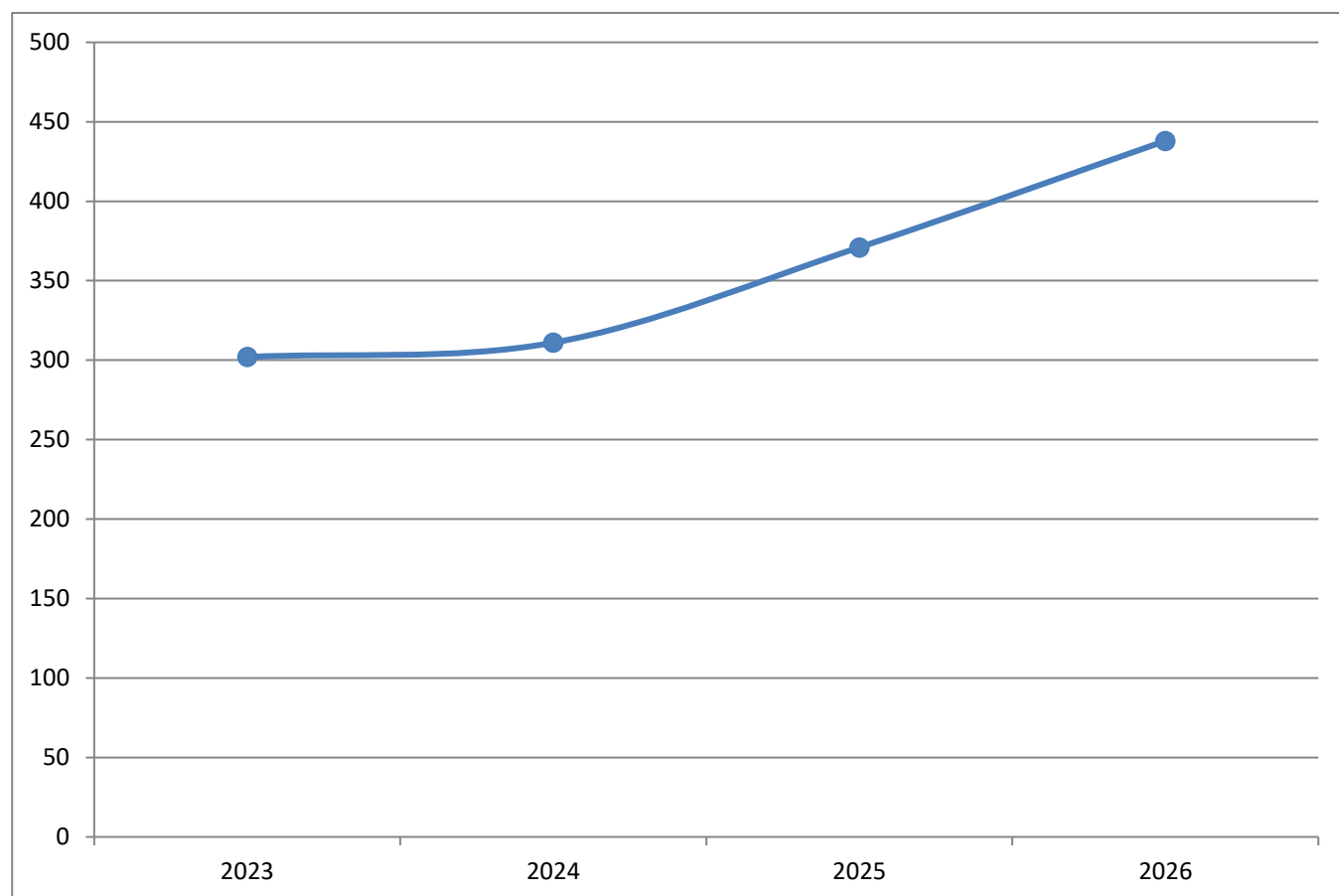
Hieronder ziet u een overzicht van de tarieven in de gemeente Waterland. Deze tarieven worden vergeleken met die in de andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. De informatie is afkomstig van de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>. De andere gemeenten zijn: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

	Afvalstoffe nheffing (€) Overige gemeenten	Afvalstoffe nheffing (€) Waterland	Onroerend ezaakbelas- ting (%) Overige gemeenten	Onroerend ezaakbelas- ting (%) Waterland	Rioolheffin- g (€) Overige gemeenten	Rioolheffin- g (€) Waterland
2023	360	302	0,0788	0,0902	255	183
2024	369	311	0,079	0,0894	270	188
2025	378	371	0,083	0,0965	284	213
2026	389	438	0,0814	0,0894	300	246

Hieronder ziet u het verloop van de tarieven in de gemeente Waterland over afgelopen jaren.

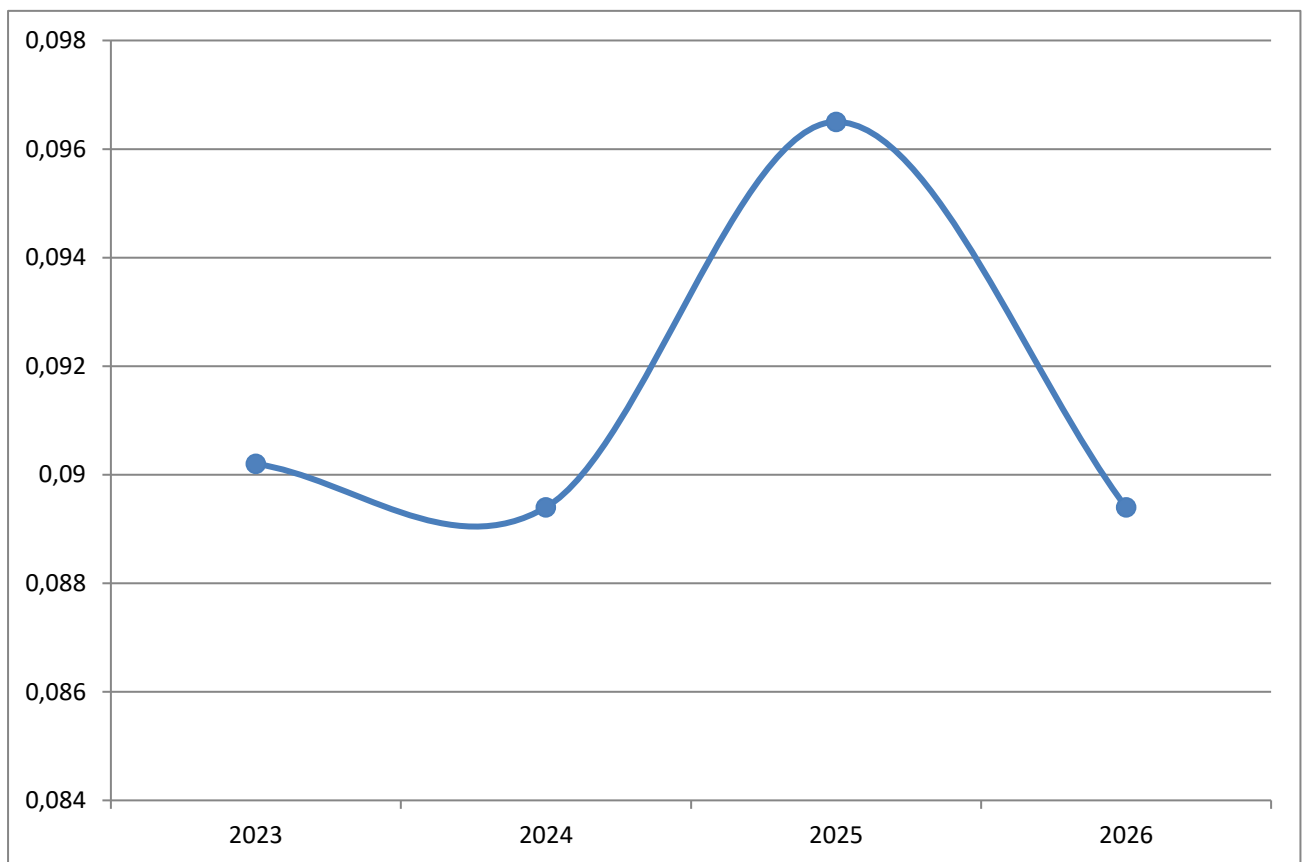
Afvalstoffenheffing

€

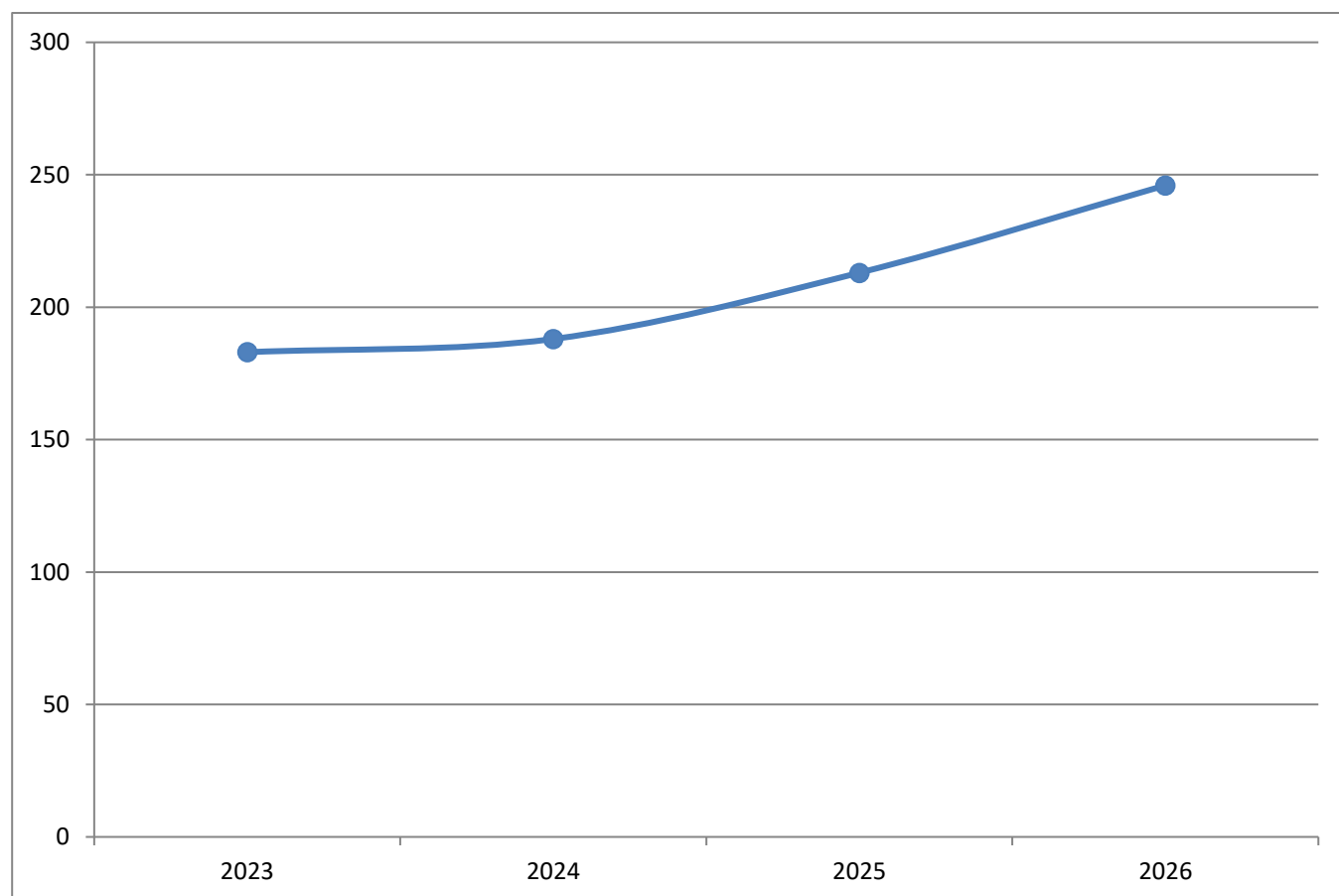
Onroerendezaakbelasting

%

Rioolheffing

€

§ B Weerstandsvermogen

Deze paragraaf legt uit hoe goed de begroting tegen financiële tegenvallers kan. Dit is belangrijk als er onverwachte kosten komen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om deze extra kosten op te vangen. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat bij een financiële tegenvaller meteen bezuinigd moet worden.

Hoe goed we tegenvallers kunnen opvangen, hangt af van het geld dat beschikbaar is en de risico's waarvoor geen speciale maatregelen zijn getroffen, zoals een voorziening of verzekering. Het weerstandsvermogen helpt om te zien hoe gezond de gemeente financieel is voor het komende jaar en de toekomst.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

	Bedrag (x € 1.000)
Algemene reserve	16.764
Post Onvoorzien	50
Totale weerstandscapaciteit	16.814

Toelichting

De budgetten per programmaonderdeel zijn zo goed mogelijk begroot. Om snel te kunnen handelen is in de begroting een budget van € 50.000 voor onvoorzien opgenomen. Het college kan dit extra budget gebruiken als dat nodig is.

Risico's

De volgende risico's zijn opgenomen in deze paragraaf. Risico's:

- die kunnen zorgen voor financiële problemen;
- die niet (helemaal) gedekt worden door genomen maatregelen; en
- waar geen voorziening voor is opgenomen.

We hebben gekeken naar hoe groot het mogelijke effect van elk risico is en hoe waarschijnlijk het is dat het gebeurt. De belangrijkste risico's zijn op een rij gezet en staan in de tabel hieronder.

Inventarisatie risico's

Bedragen x € 1.000

Nr	Omschrijving	Maximum effect	Bruto kans
1	Cyberveiligheid	3.000	15%
2	Hogere uitgaven sociale voorzieningen - Uitzonderlijk maatwerk	800	30%
	Hogere uitgaven sociale voorzieningen	400	50%
3	Hogere lasten inhuur of externe adviseurs	300	50%
4	Project Gouwhaven	14.389	1%
5	ICT ontwikkelingen	250	50%
6	Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid bij het niet voldoen aan privacy wetgeving	600	15%
7	Extreme weersomstandigheden	300	25%
8	Duurder uitvallen van aanbestedingen	150	50%
9	Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest	293	15%
10	Garantstelling leningen HVC	3.112	1%
11	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	250	10%
12	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	100	25%
13	Juridische kosten	100	20%
14	Garantstelling medewerkers zwembad	180	10%
15	Falen kritische infrastructuur	150	10%
Totaal		24.374	

Toelichting risico's

Door de Monte-Carlo methodiek toe te passen en ongeveer 90% van de mogelijke onfortuinlijke scenario's het vereiste weerstandsvermogen te hanteren wordt met het opmaken van deze jaarstukken de benodigde weerstandscapaciteit geschat op ongeveer € 1.855.000. Dit is een stijging ten opzichte van het laatste moment dat deze risico inschatting is gemaakt (Jaarrekening 2025: € 1.561.000).

Cyberveiligheid

De gemeente verwerkt grote hoeveelheden persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie. De nadruk van het dreigingsbeeld is de afgelopen jaren verschoven: waar cyberaanvallen eerder vooral systemen versleutelden en de beschikbaarheid raakten, ligt dit nu op het stelen en openbaar maken van gegevens. Dit gaat vaak gepaard met afpersing. Een succesvolle aanval leidt daarmee in de eerste plaats tot een omvangrijk datalek, en kan daarnaast de beschikbaarheid van systemen en de continuïteit van de dienstverlening verstoren.

De schade zit bij een incident vooral in onderzoek en afhandeling. Bijvoorbeeld:

- forensisch onderzoek naar de aanval en zwaktes in de verdedigingslijnies;

- onderzoek naar welke gegevens zijn buitgemaakt;
- het melden en afhandelen van het datalek richting de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen;
- crisismanagement en communicatie;
- herstel- en verbetermaatregelen;
- een versnelde verhoging van de informatiebeveiligingsvolwassenheid incl. implementatie van aanpassingen aan de beheersmaatregelen.

Daarbovenop komen mogelijk boetes, claims en bestuurlijke en reputatieschade.

Door de snelle ontwikkelingen in o.a. AI zijn de middelen die kwaadwillenden tot hun beschikking hebben, aanzienlijk vergroot. Deze ontwikkelingen zullen naar verwachting ook in de toekomst dreigingen vergroten maar bieden ook kansen voor een organisatie om de beheersmaatregelen te toetsen en adequater in te spelen op het beperken van risico's.

Hogere uitgaven sociale voorzieningen

De uitgaven voor Jeugd en Wmo in het sub-programma Sociale voorzieningen zijn afhankelijk van aanvragen die worden ontvangen. Het risico zit in autonome ontwikkeling van aantallen en uitzonderlijke, individuele gevallen waarbij zeer specialistisch maatwerk nodig is. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot. Voor uitzonderlijke gevallen waarbij zeer specialistisch maatwerk noodzakelijk is, is er een apart risicobedrag opgenomen. Deze gevallen zijn qua aard minder frequent en zodoende is de bruto kans lager maar zijn de kosten aanzienlijk hoger.

Voor de maatwerkvoorzieningen Wmo is er bovendien een redelijke kans dat kosten niet alleen stijgen door aantallen, maar ook door een wijziging van resultaatgericht naar p x q-systematiek.

Verder is er een risico dat gemeenten de opdracht krijgen doorstroomvoorzieningen te realiseren voor statushouders per 2027. Voor 2026 vraagt dit dan mensen en middelen waarbij niet zeker is welke compensatie vanuit het Rijk komt. Een positief risico zit in inkomsten van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Activiteiten die nu gedekt worden vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gaan zeer waarschijnlijk over in het AZWA. Het is echter bij het opstellen van de begroting nog niet duidelijk welke activiteiten onder AZWA door blijven gaan, welke aanvullende taken vanuit AZWA komen en welke financiële compensatie ertegenover staat. Deze gelden zijn bedoeld om de zorg toekomstbestendig te maken en de verwachting is niet dat de risico's van een hoger aantal aanvragen voor maatwerkvoorzieningen daarmee direct vermindert.

Hogere lasten inhuur of externe adviseurs

Ontwikkelingen binnen de organisatie en de omgeving kunnen leiden tot extra verloop en uitval van personeel. Dit zou extra inhuurlasten of inzet van externe adviseurs tot gevolg kunnen hebben. Het risico wordt geschat op € 300.000. Het huidige klimaat op de arbeidsmarkt rechtvaardigt nog steeds een aanzienlijke inschatting van dit risico, met een kans van 50%.

Project Gouwhaven

Voor dit project zijn grote investeringen gedaan en er is op 8 juli 2022 met de ontwikkelaar een koopovereenkomst gesloten. Als zich een probleem voordoet waardoor het project deels of in zijn geheel niet gerealiseerd gaat worden en dit tot gevolg heeft dat de investeringen niet meer terugverdiend kunnen worden, dan zou de investeringen afgeschreven moeten worden waardoor het in de lasten van het lopende boekjaar terecht zal komen.

Bij dit soort projecten valt er niet met zekerheid te zeggen vanuit welke hoek een risico zich kan vormen dat de totale investering kan schaden. Hoewel woningen altijd noodzakelijk zullen zijn, is het niet uit te sluiten dat bijvoorbeeld macro-economische ontwikkelingen de voortgang van het project ondermijnen. De kans hierop wordt als zeer klein ingeschat, maar de belangen zijn voor de gemeente enorm. Zodoende kan dit risico niet buiten beeld gelaten worden in deze paragraaf.

Het maximale risico wordt geschat op het geïnvesteerde bedrag op de balans van de gemeente. De kans dat de totale investering in de huidige markt niet tot een positief resultaat kan leiden of zelfs in zijn volledigheid afgeschreven moet worden, wordt als zeer gering geschat: 1% of kleiner.

ICT ontwikkelingen

De digitalisering van processen binnen de organisatie gaat in hoog tempo door. Dit brengt veel voordelen met zich mee, zoals efficiëntere werkprocessen en betere dienstverlening aan inwoners. Tegelijkertijd brengt dit ook risico's met zich mee. De organisatie is afhankelijk van softwareleveranciers en externe partijen, die op elk moment kunnen besluiten om bepaalde systemen niet langer te ondersteunen of aanpassingen te eisen. Dit kan betekenen dat de organisatie plotseling grote investeringen moet doen in nieuwe software of dat bestaande applicaties niet langer aan wet- en regelgeving voldoen. Daarnaast kunnen interne ontwikkelingen, zoals veranderende werkprocessen, ervoor zorgen dat systemen niet meer optimaal functioneren en nieuwe oplossingen nodig zijn. Dit alles kan leiden tot onverwachte kosten en in sommige gevallen zelfs verstoring van belangrijke gemeentelijke processen.

Niet voldoen aan privacy wetgeving

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan een bestuurlijke boete opleggen wanneer de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke de privacyregels onvoldoende naleeft. Ook kunnen er claims vanuit betrokkenen ontstaan. Denk hierbij aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) maar zo is de AP ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van Wet politiegegevens (Wpg) bij o.a. gemeentes. Dit risico is moeilijk in te schatten omdat de hoogte van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen.

Extreme weersomstandigheden

In de afgelopen jaren is gebleken dat er vaker overlast en schade is door extreme weersomstandigheden. Door een hogere frequentie van stormen met harde windstoten, hogere waterstanden of extreme droogte, wordt het risico groter dat de begroting niet toereikend is om uitschieters in de lasten te dekken van bijvoorbeeld een overstrooming of omgewaaide bomen.

Duurder uitvallen van aanbestedingen

Aanbestedingen zijn voor de organisatie een continu proces. Het risico bestaat dat deze duurder uitvallen dan verwacht. Indien dat het geval is, zal of een opdracht niet gegund worden of zal een aanvullend krediet aangevraagd moeten worden.

Deelname (ROM) InWest

Er is 80% van het toegezegde bedrag opgevraagd en geïnvesteerd in het ROM InWest. Deze investering en dus ook het risico, zal naar verwachting stijgen tot het totale toegezegde bedrag van € 366.000. Dit geld wordt gebruikt om te investeren in ondernemers welke zich inzetten op onderwerpen zoals de energietransitie en hoog-innovatieve propositities binnen het mkb. Hierbij is het risico dat het geïnvesteerde bedrag onvoldoende rendement oplevert en deels of geheel afgeschreven moet worden. Het risico dat het geheel afgeschreven moet worden is klein, maar theoretisch mogelijk. Vanuit de MRA wordt geadviseerd hiervoor een percentage van 15% te hanteren, omdat de financiële analyse door een onafhankelijke deskundige aantoont dat de revolverendheid van het fonds op minimaal 85% ligt. Wij zien geen reden om hiervan af te wijken.

Garantstellingen leningen HVC

Als deelnemer van het afvalverwerkingsbedrijf HVC wordt een aandeelhouderschap vereist. Dit gaat gepaard met een garantstelling voor de langlopende leningen. In het ergste geval dient aan de betreffende lening verstrekkers € 3.112.000 uitgekeerd te worden. Op basis van het risicoprofiel van HVC zelf, wordt deze kans ingeschat op bijna nihil: 1% of kleiner.

Lagere ontwikkeling gemeentefonds

Gemeenten zijn voor een groot deel afhankelijk van het gemeentefonds als inkomstenbron. Dit fonds wordt landelijk bepaald en aangepast. Hierbij spelen politieke en economische ontwikkelingen een belangrijke rol.

Invloed van stijgende kosten:

Wanneer de kosten voor gemeenten stijgen, maar de bijdragen vanuit het Rijk niet meegroeien, kan dit gevolgen hebben, zoals:

- Een lagere resultaatontwikkeling in de jaarrekening
- Een groter beroep op de reserves

Gevolgen voor het weerstandsvermogen:

Door deze ontwikkelingen kan er extra druk ontstaan op het weerstandsvermogen van gemeenten.

Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers

In de gemeentepolitiek kunnen bestuurders op elk moment wisselen. Wanneer een wethouder tussentijds vertrekt, heeft hij of zij soms recht op een wachtgeldregeling. Deze regelingen brengen onverwachte kosten met zich mee, omdat ze voor langere tijd doorlopen en afhangen van de arbeidspositie van de vertrekkende bestuurder. Het is lastig om vooraf te voorspellen hoe hoog deze betalingen zijn en hoe lang ze duren. Vertrekken meerdere bestuurders binnen korte tijd, dan heeft dat duidelijke gevolgen voor het resultaat en werkt dat door in de jaarrekening. Zo ontstaat er een onvoorzien financieel risico.

Juridische kosten

De organisatie heeft jaarlijks te maken met juridische procedures, zoals bezwaar- en beroepszaken, contractuele geschillen en handhavingsskwesaties. Hoewel hier in de planning rekening mee wordt gehouden, kunnen zich onverwachte juridische trajecten voordoen die hogere kosten met zich

meebrengen. Denk aan complexe dossiers waarvoor externe juridische bijstand nodig is, langlopende gerechtelijke procedures of schadeclaims. Het risico hierbij is dat de geraamde kosten onvoldoende blijken en dat dit van invloed is op het resultaat.

Garantstelling medewerkers zwembad

De organisatie heeft zich garant gesteld voor een eventuele transitievergoeding van het personeel van het zwembad in het geval dit wordt gesloten.

Falen kritische infrastructuur

Door onvoorziene achterstanden van onderhoud in het onderhouden van de infrastructuur (bijvoorbeeld bruggen e.d.) in de openbare ruimte kan het risico op falen en calamiteiten ontstaan. Dit heeft doorgaans niet direct een effect, maar op termijn kunnen hierdoor periodiek in de lasten zich grotere uitschieters voordoen. Zo kan het voorkomen dat een brug of doorgang met spoed gerepareerd moet worden wanneer dit in het belang is van het verminderen van risico's, zoals bijvoorbeeld de veiligheid. Doordat dit een landelijke trend betreft kan dit ook kostenverhogend werken i.v.m. de capaciteit in de markt.

Overige risico's

De pensioenvoorziening voor de (ex)wethouders staat nu nog op de balans van de gemeente. Uiterlijk 1 januari 2028 moet deze voorziening zijn overgedragen aan het ABP. Dit gebeurt vanwege de Wet toekomst pensioenen (Wtp). We noemen deze overdracht 'invaren'. Dit moet gebeuren tegen dezelfde dekkingsgraad als de huidige deelnemers bij het ABP. Er zijn nog een aantal onzekere factoren bij het bepalen van het bedrag benodigd voor het invaren:

- Het exacte moment van invaren is nog niet vastgesteld.
- De hoogte van de dekkingsgraad kan veranderen.
- Er kunnen wijzigingen zijn in de rekenrente.
- De gebruikte sterftetafel kan worden aangepast.
- Het deelnemersbestand kan veranderen.

De benodigde som geld om in te varen bij het ABP zal afwijken van de huidige voorziening. Dit kan een positief of negatief effect hebben op het resultaat. Onze inschatting is dat negatieve afwijkingen voldoende klein zullen zijn om niet een restrisico op te nemen in de tabel van de risico inventarisatie. Echter valt dit niet volledig uit te sluiten. Daarom wordt dit als een kwalitatief risico toegelicht.

Weerstandsvermogen

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 50.000, daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 16.764.000. Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 16.814.000 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 1.855.000 op te vangen.

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen	
Weerstandscapaciteit (A)	16.814
Risico's (B)	1.855
Weerstandsvermogen ratio (A/B)	9,1

De normentabel hieronder is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Een goede en duidelijke begroting is belangrijk zodat de gemeenteraad goed kan controleren hoe het financieel gaat met de gemeente. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat landelijk al een aantal jaren de aandacht heeft.

In de afgelopen jaren zijn veranderingen doorgevoerd om de verantwoording naar de gemeenteraad en het toezicht te verbeteren. Dit wordt gedaan door de financiële informatie overzichtelijker en duidelijker te maken. Het opnemen van kengetallen in de begroting past hierbij. Deze cijfers moeten ervoor zorgen dat de gemeenteraad meer inzicht heeft in de financiële situatie van de gemeente. De cijfers verbinden verschillende aspecten die de gemeenteraad kan gebruiken om een goed oordeel te vellen over de financiële situatie.

Beoordeling van de financiële positie

Kengetallen geven inzicht in hoe financieel stabiel en flexibel de gemeente is. Ze laten zien hoeveel geld de gemeente heeft om uitgaven te doen en risico's op te vangen. Er zijn verschillende kengetallen die dit inzichtelijk maken.

Hieronder wordt per kengetal uitgelegd wat het precies betekent:

- *Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.* Deze kengetallen laten zien hoeveel schulden er zijn ten opzichte van het eigen vermogen, en hoe zwaar de rente en aflossingen op de begroting drukken. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.
- *Solvabiliteitsratio.* Dit kengetal laat zien of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.
- *Structurele exploitatieruimte.* Dit kengetal vergelijkt de vaste inkomsten en uitgaven met het totaal aan inkomsten.
- *Grondexploitatie.* Dit kengetal laat zien hoe de waarde van de grond van de gemeente zich verhoudt tot de totale inkomsten.
- *Belastingcapaciteit.* Dit kengetal laat zien of er genoeg geld is om onverwachte kosten op te vangen en nieuwe plannen te financieren.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	43,81%	54,06%	54,36%	104,19%	106,49%	102,51%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42,18%	51,99%	52,53%	102,37%	104,69%	100,74%
Solvabiliteitsratio	35,08%	36,49%	34,28%	23,96%	22,64%	22,89%
Structurele exploitatieruimte	3,08%	2,27%	2,56%	0,47%	0,13%	1,10%
Grondexploitatie	20,45%	n.v.t.	2,22%	2,09%	3,14%	4,95%
Belastingcapaciteit	105,69%	118,07%	108,70%	108,70%	108,70%	108,70%

Omschrijving	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote.** In 2028 zal de netto schuldquote oplopen door nieuwe leningen in verband met verwachte investeringen in De Rietlanden en de sporthal.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.** Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.
- **Solvabiliteitsratio.** Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt namelijk het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt in 2025 voor de gemeente Waterland uit in de categorie 20-50%. Door de te verwachten nieuwe leningen in verband met investeringen neemt het vreemd vermogen toe, waardoor de solvabiliteit daalt in 2028.
- **Structurele exploitatieruimte.** Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Met de sluitende meerjarenbegroting is de structurele exploitatieruimte positief.

Belastingcapaciteit De belastingcapaciteit laat de woonlasten zien ten opzichte van het gemiddelde in Nederland (rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerendezaakbelasting). De Commissie BBV heeft geadviseerd aan het ministerie van BZK om dit kengetal te laten vervallen gezien de beperkte toegevoegde waarde.

Beoordeling financiële positie De kengetallen moeten in samenhang worden beoordeeld. Op basis van het totaalbeeld kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Waterland in 2027 stabiel en in balans is.

Gecorrigeerde solvabiliteitsratio

De gecorrigeerde solvabiliteitsratio heeft als doel om een beter inzicht te krijgen in de werkelijk vrij besteedbare reserves. Deze ratio wordt berekend als: (eigen vermogen minus alle bestemmingsreserves minus algemene reserve surplus) gedeeld door het totaal van de passiva. De gecorrigeerde solvabiliteitsratio was op 31 december 2025 21,1%. In het coalitieakkoord 2026-2030 is afgesproken dat dit percentage moet toegroeien richting 30%.

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2027	2028	2029	2030
W1	Gecorrigeerde solvabiliteitsratio	Percentage	Eigen gegevens	23,03%	16,74%	16,48%	17,35%

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat over het onderhoud van kapitaalgoederen. De onderhoudskosten kunnen in verschillende programma's voorkomen. Het onderhoud van kapitaalgoederen kost veel geld. Daarom is het belangrijk om hier een duidelijk en compleet overzicht van te hebben. Zo krijgen we goed inzicht in de financiële situatie.

Kapitaalgoederen zijn alle voorzieningen die de gemeente beheert. Denk aan wegen, riolering, bruggen, groen, straatverlichting, waterwegen, gebouwen en beschoeiingen. De kwaliteit van deze kapitaalgoederen en het onderhoud bepalen de staat van de voorzieningen. Dit heeft invloed op de jaarlijkse kosten.

Het onderhoudsbeleid voor deze kapitaalgoederen staat in verschillende beheerplannen. Hieronder staat per onderdeel een uitleg. Ook ziet u een samenvattend overzicht.

Wegen

In december 2024 is het huidige wegenbeheerplan 2024 - 2034 vastgesteld. Met het wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	834	848	862	876
Toevoeging	584	584	584	584
Onttrekking	-570	-570	-570	-570
Saldo 31-12	848	862	876	891

Riolering

In december 2024 is het (regionale) Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma (GRWP) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	1.134	712	443	270
Toevoeging	0	0	0	0
Vermindering	-423	-269	-173	-173
Saldo 31-12	712	443	270	98

Groen

In december 2025 heeft het college ingestemd met het omgevingsprogramma groen. In dit programma staat op welke manier gemeente Waterland zich inzet om groen in de openbare ruimte te onderhouden en verder te verbeteren en geeft de kaders voor het de uitvoeringsplannen groenonderhoud. Onderstaand overzicht geeft de geplande kosten voor het groenonderhoud op basis van het omgevingsprogramma groen weer.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Onderhoud openbaar groen	-334	-274	-273	-271
Afschrijvingen	-104	-96	-96	-96
Schrijf- en bureaubehoeften	-2	-2	-2	-2
Beplanting	-39	-39	-39	-39
Uitbestede werkzaamheden	-136	-85	-85	-85
Huur materiaal	-43	-43	-43	-43
Onderzoekkosten	-1	-1	-1	-1
Toegerekende rente	-10	-9	-7	-6

Gebouwen

In januari 2026 is het Gebouwenbeheerplan 2026-2035 vastgesteld. Met het gebouwbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de gebouwen gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	488,908	700,137	577,363	930
Toevoeging	431,077	431,077	431,077	431
Onttrekking	-219,848	-553,851	-78,292	-784
Saldo 31-12	700,137	577,363	930,148	577

Civiele kunstwerken

In juli 2024 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2025 - 2034 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de civiele kunstwerken gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	338	225	260	321
Toevoeging	320	320	320	320
Onttrekking	-433	-285	-259	-359
Saldo 31-12	225	260	321	282

Openbare verlichting

Voor het beheer van de openbare verlichting moet een nieuw beheerplan worden opgesteld, deze volgt in 2026. Het huidige beheerplan 2021-2025 wordt vooralsnog aangehouden.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Openbare verlichting	-130	-130	-130	-130
Klein onderhoud	-52	-52	-52	-52
Groot onderhoud	-78	-78	-78	-78

Oevers

In 2024 is het nieuwe Oeverbeheerplan 2025 - 2034 vastgesteld. Elke vijf jaar worden de oeeververdedigingen geïnspecteerd op basis waarvan de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen voor de komende periode worden vastgesteld. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	287	186	251	126
Toevoeging	77	77	77	77
Onttrekking	-177	-12	-202	-80
Saldo 31-12	186	251	126	123

Sportvelden

In 2022 is het beheerplan buitensport vastgesteld. In 2025 zijn de toplagen van alle kunstgrasvelden vervangen. Het beheerplan buitensport zal in 2027 worden geactualiseerd.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Uitbestede werkzaamheden	-71	-73	-73	-73
Sportpark Markgouw - beheer	-31	-31	-31	-31
Sportcomplex Marken - beheer	-13	-14	-14	-14
Sportcomplex Ilpendam - beheer	-14	-15	-15	-15
Sportcomplex Broek in Waterland - beheer	-13	-14	-14	-14

Gemeentehaven

In oktober 2025 is het Havenbeheerplan 2026-2035 vastgesteld. Met het havenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud verankerd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo 1-1	147	64	106	148
Toevoeging	42	42	42	42
Onttrekking	-125	0	0	0
Saldo 31-12	64	106	148	190

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen

	Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1.	Wegen	Ja	max 16% onveilig	2024 - 2034	Ja
2.	Riolering	Ja	Conform GWRP	2025 - 2035	Ja
3.	Groen	Ja	Conform omgevingsprogramma Groen	2026 - 2035	Ja
4.	Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	2026 - 2035	Ja
5.	Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Conform beheerplan	2025 - 2034	Ja
6.	Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	2021 - 2025	Ja
7.	Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	2025 - 2034	Ja
8.	Renovatie sportvelden	Ja	NOC*NSF norm	2022 - 2042	Ja
9.	Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	Minimale diepgang conform keuring	2017 - 2027	Ja

	Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reël in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1.	Wegen	Voorziening	Ja	Nee	-
2.	Riolering	Voorziening	Ja	Ja	Ja
3.	Groen	Exploitatie	Ja	Nee	-
4.	Gebouwen	Voorziening	Ja	Nee	-
5.	Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Voorziening	Ja	Nee	-
6.	Openbare verlichting	Voorziening	Ja	Nee	-
7.	Oevers (kades en beschoeiingen)	Exploitatie	Ja	Nee	-
8.	Renovatie sportvelden	Voorziening	Nee	Nee	-
9.	Baggeren gemeentehaven Monnickendam	Voorziening	Ja	Nee	-

§ D Financiering

Beleidsvoornemens

Volgens de planning blijft Waterland in 2027 binnen het vastgestelde budget voor kortlopende leningen. Ook de limiet voor renterisico's zal in 2027 niet worden overschreden.

De kasgeldlimiet gaat over leningen die binnen een jaar moeten worden terugbetaald, terwijl de renterisiconorm geldt voor leningen met een langere looptijd. Deze regels zijn er om te voorkomen dat de gemeente grote schommelingen in rentekosten krijgt bij het vernieuwen van leningen. Zo worden financiële risico's beperkt. De kasgeldlimiet mag niet hoger zijn dan 8,5% van de begroting. Hieronder ziet u de berekening van de kasgeldlimiet.

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027
	Begrotingstotaal per 1 januari	58.372
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	in procenten van de grondslag	8,5%
	in bedrag	4.962
2.	Omvang vlottende schuld	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	-
	Schuld in rekening-courant	-
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-
	Totale omvang van de vlottende schuld	-
3.	Vlottende middelen	
	Contante gelden in kas	2
	Tegoeden in rekening-courant	250
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	9.140

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027
	Totale omvang van de vlottende middelen	9.392
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Totaal netto-vlottende schulden (2-3)	-9.392
	Toegestane kasgeldlimiet	4.962
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	14.354

De renterisiconorm betekent dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Dit zorgt voor een gelijkmatige opbouw van leningen in de tijd. Hier ziet u hoe deze norm berekend wordt.

	Rente-risiconorm (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Renteherzieningen op leningen o/g	-	-	-	-
2.	Betaalde aflossingen	3.300	3.800	7.000	7.850
3.	Renterisico (1+2)	3.300	3.800	7.000	7.850
	Begrotingstotaal 2027	58.372	57.220	58.057	57.682
4.	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
5.	Rente-risiconorm	11.674	11.444	11.611	11.536
	Toets rente-risiconorm (5 - 3)				
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	8.374	7.644	4.611	3.686

Rentelasten

Lening (bedragen x € 1.000)	Rente %	Aflossing	Stand per 01-01-2027	Rente 2027	Aflossing 2027	Stand per 31-12-2027
BNG	3,270%	2033	3.500	114	500	3.000
BNG	3,714%	2028	1.200	45	600	600
BNG	3,020%	2029	1.500	45	500	1.000
BNG	2,895%	2029	1.500	43	500	1.000
BNG	3,240%	2045	21.900	695	1.200	20.700
Totaal			29.600	942	3.300	26.300

Rentebaten

In 2027 verwachten we € 278.000 aan rente te ontvangen. Hiervan komt € 250.000 van geld dat de Rijksoverheid beheert. Het overige deel is rente over uitgeleend geld.

Ontwikkelingen

Op grond van ontwikkelingen in de investeringsbehoeften en aflossingen van leningen is de financieringsbehoefte berekend.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Boekwaarde vaste activa 1-1	59.853	59.049	86.167	86.767
Boekwaarde vaste passiva 1-1	62.362	55.598	51.072	47.552
Financieringsbehoefte	-2.509	3.451	35.095	39.215

Afhankelijk van de werkelijke financieringsbehoefte zullen hier leningen voor worden aangetrokken. In de geprognosticeerde balans 2027 - 2030 is rekening gehouden met bovenstaande financieringsbehoefte.

Renteresultaat

De gemeente leent geld voor investeringen en betaalt hier rente over. Het totaalbedrag aan rente dat de gemeente betaalt, wordt verdeeld over de diverse taakvelden. Dit heet renteomslag. Op die manier dragen de taakvelden die meer investeringen hebben ook een groter deel van de rentekosten. Dit gebeurt volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De rente die wij omslaan, wordt berekend op basis van de huidige rentelasten ten opzichte van de totale boekwaarde van de vaste activa en de vooruitbetaling van de huur aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam. Dit percentage wordt elk jaar opnieuw berekend. In 2027 bedraagt dit percentage 1,6%.

Het BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven. Onderstaand ziet u de berekening van dit renteresultaat.

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-874
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	28
Saldo rentelasten en rentebaten	-846
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	-846
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	-846
De aan taakveld toegerekende rente (renteomslag)	918
Renteresultaat op het taakveld treasury	72

§ E Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De organisatie richt zich op de volgende zes pijlers:

1. Denken en handelen als een compacte, regisserende netwerkorganisatie
2. Het behartigen van de Waterlandse belangen in regionale netwerken
3. Het bieden van dienstverlening die dicht bij mensen, zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving, is verankerd
4. Het versterken van integraal werken
5. Data gedreven werken binnen de digitale transformatie
6. Tonen van goed werkgeverschap

De vastgestelde strategische plannen Informatievoorziening en Personeelsplan samen met het Programma Dienstverlening, hebben als doel het realiseren van deze zes pijlers. In paragrafen Overhead en Bestuur worden de doelstellingen en activiteiten uit deze plannen nader uitgewerkt.

Onze dienstverlening

De afgelopen jaren heeft gemeente Waterland de basis van de dienstverlening versterkt met procesmatig werken, een nieuw zaakstelsel en de Digitale Moderne Werkplek. Daardoor zijn aanvragen beter te volgen, is duidelijker wie verantwoordelijk is en beschikken medewerkers over actuele informatie.

In 2027 ligt de focus op de volgende stap: het verder verbeteren van de dienstverlening in de praktijk. Daarbij staat het perspectief van de inwoner centraal. Inwoners moeten weten waar zij aan toe zijn, duidelijke informatie ontvangen en ervaren dat de gemeente meedenkt en doet wat zij belooft.

We werken verder aan eenduidige werkwijzen, duidelijke kwaliteitsafspraken en betere samenwerking tussen teams. Met behulp van klantreizen, managementinformatie en signalen van inwoners verbeteren we onze processen en dienstverlening stap voor stap.

Deze ontwikkeling hangt nauw samen met de bredere organisatieontwikkeling. Vanuit Strategisch Programma IV werken we aan een veilige en toegankelijke informatievoorziening, en vanuit Strategisch Personeelsplan aan eigenaarschap, samenwerking en de ontwikkeling van medewerkers.

Zo bouwen we verder aan toegankelijke, betrouwbare en toekomstbestendige dienstverlening, ook naar onze medewerkers toe.

Samen zijn we sterker

We werken samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en kernraden aan opgaven in de samenleving. In 2027 versterken we deze samenwerking door burgerparticipatie structureler te organiseren. Met de participatieverordening en de bijbehorende werkwijze maken we vooraf duidelijk hoe inwoners worden betrokken, welke invloed zij hebben en hoe we terugkoppelen wat met hun inbreng is gedaan. Zo benutten we de kennis uit de samenleving beter en versterken we het vertrouwen in beleid en uitvoering.

Cultuur

In Ons Strategisch Huis zijn onze kernwaarden, kernkwaliteiten en de bouwstenen voor samenwerking vastgelegd. Onze kernwaarden – lef, verbinding, vertrouwen en nieuwsgierigheid vormen de basis van hoe we samenwerken en ons werk uitvoeren.

In 2027 bouwen we verder aan een organisatie waarin medewerkers eigenaarschap nemen voor hun werk en resultaten. We werken vanuit de opgaven van inwoners en ondernemers en vertalen deze naar duidelijke doelen en verantwoordelijkheden. Het MT blijft hierover in gesprek met de organisatie en maakt concreet wat dit betekent voor de dagelijkse praktijk en onze dienstverlening.

We versterken daarnaast een open en transparante manier van werken, waarin we informatie (pro)actief delen en elkaar tijdig, correct en volledig informeren. We zorgen voor heldere informatiestromen en maken afspraken over hoe en wanneer we elkaar meenemen in ontwikkelingen, besluiten en risico's. Dit vraagt om zorgvuldigheid in onze communicatie en om het bewust delen van relevante informatie gedurende het hele proces.

Het voeren van het goede gesprek blijft daarbij centraal staan. Leidinggevend en medewerkers luisteren naar elkaar, spreken elkaar aan en reflecteren gezamenlijk op het werk. Door dit structureel onderdeel te maken van onze manier van werken, versterken we de onderlinge samenwerking en laten we eigenaarschap, verbinding en vertrouwen verder groeien.

Onze medewerkers

Onze medewerkers vormen de basis van onze organisatie en zijn bepalend voor de kwaliteit van onze dienstverlening. In een veranderende omgeving vragen we steeds meer flexibiliteit, eigenaarschap en samenwerking. Daarom werken we gericht aan een organisatie waarin medewerkers zich blijven ontwikkelen en breed inzetbaar zijn.

We brengen de kwaliteiten en het ontwikkelpotentieel van medewerkers beter in beeld en verbinden dit aan de strategische personeelsplanning. Hierdoor kunnen we personeelsvraagstukken gericht benaderen en beter inspelen op veranderingen in het werk en de maatschappij. Waar mogelijk benutten we eerst de aanwezige kennis en capaciteit en versterken we de interne doorstroom, zodat we minder afhankelijk worden van externe inhuur.

Tegelijkertijd investeren we in goed werkgeverschap, met aandacht voor duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en een veilige en veelzijdige werkomgeving. We ondersteunen leidinggevend en medewerkers in het voeren van het goede gesprek over inzetbaarheid en ontwikkeling. Dit vergroot het werkplezier en de betrokkenheid en draagt bij aan een stabiele en toekomstbestendige organisatie.

Informatievoorziening

Vanuit het Strategisch Programma Informatievoorziening is de basis van onze Informatievoorziening sterk verbeterd. Met name het in gebruik nemen van de nieuwe werkplek maakt dat we een toekomstvaste, veilige en flexibel inzetbare ICT omgeving hebben.

Op deze basis gaan we verder doorbouwen aan onze informatievoorziening. Speerpunt daarbij is het slimmer en beter gebruik maken, delen en publiceren van onze informatie (onder andere in het kader van de Woo).

Sturing

Afdelingsmanagers focussen op strategische en personele taken, terwijl teamcoördinatoren het eerste inhoudelijke aanspreekpunt zijn. Dit zorgt voor een betere balans en versterkt de samenwerking tussen managers en coördinatoren. De onderlinge afstemming wordt actief verbeterd, met heldere rolverdeling en gezamenlijke doelen. Hiervoor vindt er vier keer per jaar een integraal onderwerp plaats met managers en coördinatoren en voor thema's worden er heidagen georganiseerd. Zorg voor en aandacht voor de kwaliteit en ontwikkeling van onze organisatie en haar medewerkers blijven daarbij onverminderd een vast onderdeel van de agenda van het managementteam (MT). Door gericht te investeren in leiderschapsontwikkeling, samenwerking en professionele groei, bouwen we aan een toekomstbestendige en veerkrachtige organisatie. De wijze hoe hier vorm aan wordt gegeven staat beschreven onder Programma Bestuur .

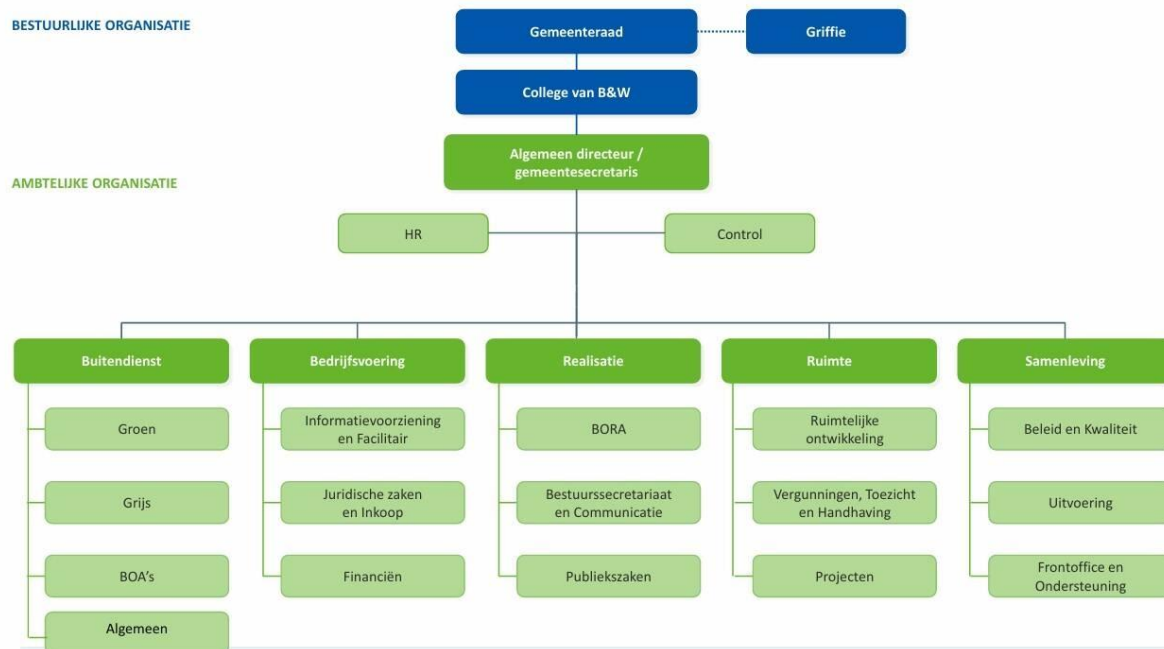
Bestuurskracht

In 2027 zetten we wederom in op het bestendigen dan wel verbeteren van de beoordelingen door de provincie in het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT). Op dit moment is het jaarverslag IBT 2025 van de provincie nog niet bekend. Zodra deze binnen is wordt u over dit jaarverslag en vervolgens over de laatste ontwikkelingen voor wat betreft de scores op de onderdelen financiën, huisvesting statushouders, omgevingsrecht en informatie- en archiefbeheer verder geïnformeerd.

In 2027 zetten we de ingezette weg tot verdere verbetering door met als doel om voor alle onderdelen de vereiste norm te behalen. Op het gebied van de kwaliteit van de door ons beheerde gegevens in de geo-basisregistraties (BAG, BGT en BRO) is het streven in 2027 ten minste 'voldoende' te scoren bij de ENSI-audits, zodat we aan de eisen te voldoen zoals gesteld in de wetgeving die de basis vormt van deze basisregistraties.

Hoewel er nog veel te doen is op het gebied van de keten van basisregistraties en de verwante processen worden deze opnieuw bepaald en beschreven waardoor de kwaliteitseisen en de kwaliteit kunnen gaan borgen. Kwaliteitseisen moeten expliciet worden vastgelegd, eenduidig en toepasbaar gemaakt binnen de gehele keten. De resultaten van de verbetertrajecten tot nu toe laten zien dat de organisatie de juiste kant op gaat maar ook dat deze zeker nog niet is waar het wil zijn. We zijn dus goed op weg in ons streven.

Organisatiestructuur

Organogram gemeente Waterland

Toelichting

De raad bestaat uit zeventien raadsleden;

De functie griffier is één fulltime-equivalent (fte) en een griffiemedewerker/raadsadviseur van 0,89 fte. Deze maken geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie.

Het college bestaat uit de burgemeester (één fte), vier parttime wethouders (totaal 3 fte) en de gemeentesecretaris/algemeen directeur.

De organisatie bestaat uit de gemeentesecretaris/ algemeen directeur met daaronder vijf afdelingen en twee teams. De formatie van de organisatie telt 178,86 fte. Deze formatie kan in de loop van het jaar variëren binnen de financiële loonkostenkaders.

De indeling van de formatie is per afdeling als volgt:

Afdeling	Aantal fte
Buitendienst	33,11
Bedrijfsvoering	36,18
Samenleving	34,47
Realisatie	31,62
Ruimte	26,83
Management	6,00
Control	5,66
HRM	4,99
Totaal	178,86

Inhuur tijdelijke krachten

In de begroting is een structureel budget opgenomen van € 556.000 voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten, dit is 3,39% van de totale loonkosten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld, maar is centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij tijdelijke invulling bij ziekte of ander onvoorziene omstandigheden, zwangerschap, of bijzondere verlofsoorten of knelpunten.

§ F Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een organisatie waarin de gemeente invloed heeft en ook geld heeft geïnvesteerd. De gemeente heeft invloed als zij mee mag beslissen over het bestuur of als zij stemrecht heeft. Er is een financieel belang als de gemeente geld in de organisatie heeft geïnvesteerd dat zij kan verliezen als de organisatie failliet gaat, of als de gemeente aansprakelijk is als de organisatie haar verplichtingen niet nakomt.

Dit betekent dat als de gemeente meedoet in een NV (Naamloze Vennootschap), BV (Besloten Vennootschap), VOF (Vennootschap Onder Firma), CV (Commanditaire Vennootschap) of een GR (Gemeenschappelijke Regeling), dit altijd een verbonden partij is. Ook stichtingen en verenigingen kunnen verbonden partijen zijn, als de gemeente een plek in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die alleen subsidie krijgt, maar waar de gemeente verder geen geld aan verplicht is, is geen verbonden partij. Een mogelijke morele verplichting om te betalen bij problemen valt onder het onderdeel Weerstandsvermogen.

Bij verbonden partijen gaat het vaak om samenwerkingsverbanden. Deze zijn aangegaan, omdat de gemeente samen met anderen een doel wil bereiken. Zonder deze samenwerkingen zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde taken en bevoegdheden gegeven. De deelnemers, waaronder de gemeente, geven elk jaar geld om deze taken uit te voeren.

De gemeente zorgt ervoor dat deze bevoegdheden goed worden gebruikt en dat het geld goed wordt besteed. Daarom is er toezicht door ambtenaren en bestuurders. Ook worden gegevens van de verbonden partij opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

Waterlands Archief

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met vijf gemeenten
Activiteiten:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het bestuur

De begroting 2027 van het Waterlands Archief is in het algemeen bestuur vastgesteld op 8 juli 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	177	181	183	195
Eigen vermogen per 31 december	238	97	120	63
Vreemd vermogen per 31 december	598	786	322	352
Jaarresultaat voor bestemming	44	-141	-	-

Algemene informatie

De publieke taak van het archief komt voort uit de Archiefwet, die overheidsorganisaties oplegt om archieven publiek toegankelijk te maken. Het Waterlands Archief (WA) is een hiervoor opgericht samenwerkingsverband met als belangrijkste doelstelling het duurzaam behouden en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief en vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:

- Het publiekelijk toegankelijk maken van de archieven met de studiezaal, door (genealogische) bronnen aan te bieden via de website en door educatieve projecten.
- Het behouden en toegankelijk maken van de archieven door inventarisatie en indexering.

- Toezicht en advies op niet-overgebrachte gemeentelijke archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten, waarbij de nadruk ligt op advies vooraf in plaats van inspectie achteraf.

Ontwikkelingen en beleidsvoornemen

Eind 2024 is het uitvoeringsplan 2026-2029 Samen werken aan het geheugen van regio Waterland door het bestuur van het Waterlands Archief vastgesteld. Het Waterlands Archief zal zich ook in het komende jaar inzetten voor het geheugen van de regio Waterland. Dat doet het WA niet alleen maar samen met de gemeenten van Waterland en hun inwoners. Het Waterlands Archief is er door én voor de regio Waterland. Door actief archieven te verwerven, door samen te werken aan archiefvorming, door onderzoekers te ondersteunen in hun publicaties en door samen te werken met erfgoedinstellingen.

In 2026 is er een besparing gerealiseerd op de oorspronkelijke geraamde bijdrage 2026 van € 69.498,- (4%), door te besparen op personeelskosten en door het totale budget voor exposities en publicaties te halveren. Bij natuurlijk verloop door pensionering van medewerkers wordt steeds kritisch gekeken of de functie wellicht (deels) niet hoeft te worden ingevuld. Exposities en publicaties blijven belangrijk voor het WA, maar deze gaan meer in samenwerking met partners worden georganiseerd of op kleinere schaal worden uitgevoerd.

Het Waterlands Archief blijft investeren in haar belangrijkste taken zoals:

- Het goed bewaren en beschermen van documenten;
- Het digitaliseren van archiefstukken zodat ze online beschikbaar zijn;
- Het helpen van gemeenten, instellingen en inwoners die informatie zoeken.

Om de toegankelijkheid van informatie steeds verder te verbeteren werkt het WA continu door het toevoegen en verbeteren van 'nadere toegangen'. Hierbij zal meer nadruk komen op het definiëren en ontsluiten van documentatie. Nieuw is het werken met Linked (open) data op basis van digitale bronnen. In 2027 loopt het WA mee in de digitale ontwikkelingen, zoals AI, standaarden, data verrijken.

Een nieuwe dienst van het WA is het scannen op verzoek tegen betaling. Het WA biedt een complete platformfunctie voor de regio Waterland. In 2027 wordt gestart met een vaste dienst voor de aangesloten overheden (gratis) en voor HHNK en particulieren (tegen betaling).

Informatiebeveiliging

Met een externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een interne Privacy Officer heeft het WA de bezetting vanwege de uitvoering van de AVG op orde. De FG fungeert ook als Chief Information Security Officer (CISO) voor informatiebeveiliging. Het beleid van de afgelopen jaren om te voldoen aan de eisen van de AVG en de NIS 2 wordt in 2027 voortgezet.

Samenwerking

Centraal staat de samenwerking met de partners van het WA om samen het geheugen van de regio Waterland actief vorm te geven. Uitvoering van de (project)activiteiten doet het WA samen met de gemeenten, de Bibliotheek Waterland, Cultuurhuis Wherelant, musea en historische verenigingen, het hoogheemraadschap, etc. Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande activiteiten van de gemeenten en andere organisaties. Het WA werkt ook samen met partners buiten de regio Waterland, zoals andere archiefdiensten in Noord-Holland.

Wetgeving

De Wet open overheid (Woo) en de modernisering van de Archiefwet vragen van gemeenten dat de digitale informatiehuishouding op orde is. In haar adviestaak sluit het WA met haar diensten aan bij

de werkprocessen van gemeenten (archivering by design). In plaats van inspectie staat advies en dienstverlening aan de voorkant ook in 2027 voorop.

Vanwege de actieve openbaarmaking van gemeentelijke dossiers in verband met de Woo stelt het WA papieren archieven beschikbaar in de studiezaal van het WA. Gedigitaliseerde en digitale archieven worden beschikbaar gesteld op de website van het WA, zoals de gedigitaliseerde bouwdoSSIers. Het WA kan ook een rol spelen in de actieve openbaarmaking van bijvoorbeeld gemeentelijke dossiers van wege de Woo, het 'archief als nutsvoorziening'. De archiefdienst fungeert hierbij van centrale opslag- en beheerlocatie naar een verdeel- en distributiestation van informatie. In 2027 wordt de behoefte hieraan verkend.

Risico's

Het risico dat in eerdere jaren bestond t.a.v. de continuïteit in de bedrijfsvoering is in belangrijke mate ondervangen doordat de financiële beleidsfunctie is belegd bij twee medewerkers van de gemeente Purmerend. Hiermee is de continuïteit van de bedrijfsvoering voldoende gewaarborgd.

Het belangrijkste resterende risico betreft de veiligheid van de fysieke archieven en collecties. Dit risico is beleidsmatig geborgd in het Plan Veiligheid, Calamiteiten en Ontruiming en wordt operationeel beheerst door actuele brand-, inbraak- en klimaatsystemen in de depots. Voor digitale archieven en collecties zijn passende technische en organisatorische maatregelen genomen.

Het WA beschikt over een algemene reserve en twee bestemmingsreserves. Met deze reserves is het WA zelfstandig in staat om een enkele financiële tegenvaller op te kunnen vangen. In 2027 is er nog steeds sprake van een beperkt, tijdelijk liquiditeitstekort door de spreiding van inkomsten en uitgaven. Het is financieel gezien het meest voordelig om het tekort op te vangen met de huidige rekening-courantfaciliteit. Het WA onderzoekt over de maximum toegestane roodstand van € 200.000 mogelijk en wenselijk is. Het risico wordt als tijdelijk en beheersbaar beschouwd en wordt binnen de treasuryfunctie gemonitord.

GGD

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zeven gemeenten
Activiteiten:	uitvoeringsorganisatie van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve (ziekte)preventie en andere (gemeentelijke) activiteiten in het kader van de publieke gezondheidszorg

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting 2027 van de GGD Zaanstreek-Waterland wordt in het algemeen bestuur vastgesteld op 29 oktober 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.087	937	1.120	1.240
Eigen vermogen per 31 december	1.781	2.829	1.936	1.108
Vreemd vermogen per 31 december	5.358	7.899	4.328	3.043
Jaarresultaat voor bestemming	74	696	-	-

GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle inwoners in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop. Uiteraard met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van inwoners. De GGD is breed sociaal-medisch deskundig en daardoor een betrouwbare vraagbaak. Tevens levert de GGD onafhankelijk advies op maat. De GGD anticipeert op de toekomst en beweegt mee met externe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en veranderende behoeften en wensen vanuit de samenleving en onze gemeenten. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid, het Nationaal Preventieakkoord en Lokaal Preventieakkoord. Lokaal wordt de gezondheid van mensen bevordert en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Dit vanuit de jeugdgezondheidszorg (waaronder het consultatiebureau) of vanuit het Meldpunt en Advies Bijzondere Zorg voor mensen in zorgwekkende situaties, veelal zorgmijders. Verder wordt de gezondheidsbescherming op peil gehouden en worden nieuwe bedreigingen het hoofd geboden. Bijvoorbeeld door middel van het rijksvaccinatieprogramma. Ook gezondheidsbevordering is een belangrijk onderdeel, in een 4-jaarlijkse cyclus worden diverse gestandaardiseerde monitors afgenomen die de gezondheid van inwoners in kaart brengen. Daarnaast worden de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden gestabiliseerd of teruggebracht. Hiervoor wordt onder andere het volgende gedaan:

- Preventie heeft een prominente plaats in de gezondheidszorg en het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid wordt gecontinueerd.
- In 2025 stelde de GGD een strategische agenda op voor de 2026-2029, die gebaseerd is op de regiovisie. In de strategische agenda worden de ontwikkelingen en thema's van GGD Zaanstreek-Waterland voor de komende jaren beschreven en de keuzes bepaald voor beleid.
- Meldpunt en Advies Bijzondere Zorg (MABZ) is toegevoegd aan de basistaken. Tot 2026 maakte MABZ deel uit van de plustaken. Deze wijziging betekent alleen een verschuiving

tussen basis- en plustaken. De bekostiging liep via facturen en wordt nu opgenomen in de deelnemersbijdrage.

- Bij de begroting 2026 is de GGD gevraagd te bezuinigen. Uiteindelijk is er een bezuiniging meegenomen van 2,3%. Dit betekent dat er naar 2029 toe nog 2,7% bezuinigd moet worden.
- GGD en Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland zijn voornemens om per 1-1-2028 bestuurlijk te fuseren. Dit gaat grote veranderingen met zich meebrengen maar moet uiteindelijk zorgen voor een robuustere organisatie.

Risico's

Tweemaal per jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats, bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's voor de gemeente als het gaat om doorberekening van personele kosten en bij calamiteiten die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid.

- Eigen risicodrager WW-verplichting

De GGD is eigen risicodrager voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of einde dienstverband van rechtswege, de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD.

- Doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte

De GGD is eigen risicodrager voor de Werkhervatting Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten (WGA), in het kader van de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Het eigen risico is verzekerd bij Loyalis.

- Omvang van de contractenportefeuille

De contractenportefeuille voorziet voor een deel in de dekking van de overhead van de GGD. Mocht de omvang van de contractenportefeuille worden verkleind, dan heeft dit impact op de dekking van de overhead. Als zich in de regio calamiteiten voordoen, die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid (bijvoorbeeld uitbraak infectieziekte), of in het kader van de rampenbestrijding inzet vragen van de GGD, zullen hieruit kosten voortvloeien. Met deze kosten is in de begroting geen rekening gehouden. De GGD anticipeert op deze ontwikkelingen door in overleg te treden met deze partners, zodat de eventuele gevolgen beperkt zijn. Daarnaast kunnen de kosten voor de GGD beïnvloed worden door aansprakelijkheidsrisico's (bijvoorbeeld een datalek) of beleidsveranderingen van de gemeenten.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	Verplichte gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Brandweer

Vestigingsplaats:	Zaanstad
	Zaanstreek-Waterland, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), politie en de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. We werken samen bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	Eén lid in het algemeen bestuur, de burgemeester

De conceptbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (hierna: VrZW) is op 28 mei 2026 besproken in de gemeenteraad. De begroting 2027 zal op 2 september 2026 door het Algemeen Bestuur definitief worden vastgesteld.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.783	1.917	2.048	2.108
Eigen vermogen per 31 december	1.456	1.986	832	1.061
Vreemd vermogen per 31 december	21.140	27.286	18.524	30.505
Jaarresultaat voor bestemming	141	543	-	-

Beleidsvoornemens

De ontwikkelingen in het meerjarig beleidsplan 2025-2028 VrZW zijn maatgevend voor de begroting. Dit beleidsplan is in het najaar van 2024 aangeboden aan het bestuur. In de Kaderbrief 2027 zijn de strategische opgaven verwoord. Dit zijn: versterking crisisbeheersing inclusief versterken maatschappelijke weerbaarheid, toekomstbestendige brandweerzorg, toekomstbestendig werkgeverschap en samenwerken met partners Dit betreffen geen nieuwe beleidsvoornemens, omdat de grote strategische opgaven in meerjarig perspectief zijn gezet en momenteel worden uitgevoerd. Daarnaast is het financieel perspectief voor de deelnemende gemeenten in 2027 onzeker. Vanuit die onzekerheid acht men het niet opportuun om nieuw beleid te vertalen in financiële claims.

Naast de kerntaken heeft de VrZW ook prioriteiten voor 2027:

Crisisbeheersing, inclusief versterken maatschappelijke weerbaarheid

Sinds 2023 is er structureel geld beschikbaar om invulling te geven aan de opgave crisisbeheersing toekomstgericht te versterken en robuust te maken. De extra middelen worden ingezet om de regionale en landelijke slagkracht en de informatiepositie te versterken. Daarnaast worden in 2027 regionale coördinatiepunten ingericht op basis van de landelijke formats die eind 2026 worden vastgesteld. Deze formats worden opgesteld na evaluatie van de landelijke pilots die eind 2025 en begin 2026 plaats gevonden hebben.

Brandweezorg

Eind 2023 is de VrZW gestart met de implementatie van het volledig toekomstbestendige scenario dat zich richt op versterking van de basisbrandweezorg in Zaanstad-Zuid en redvoertuigen en duikteams in de hele regio. De implementatie van dit scenario loopt door in 2026 en zal uiterlijk 31 december 2026 gereed zijn. Daarnaast is eind 2023 ook gestart met een brede toekomstverkenning brandweer, gericht op de hele brandweerketen van risicobeheersing tot en met incidentbestrijding. Dit is fase 2, toekomstverkenning. In het verleden heeft de minister van Justitie & Veiligheid aangegeven dat aan de brandweerkorpsen extra middelen beschikbaar worden gesteld voor het oplossen van het reële risico dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof van Justitie. De middelen voor deze verplichte wijziging van het brandweerstelsel (verplichte bouwsteen 1) zijn nog niet beschikbaar gesteld. Het Algemeen Bestuur heeft ervoor gekozen de uitbreiding van de bezetting voor het redvoertuig in Wormerveer uit te stellen in afwachting van de uitkomsten van het overleg met het Rijk over verplichte bouwsteen 1. De verwachting is dat in 2026 duidelijkheid komt over dit vraagstuk. Op dat moment kan vertaling naar het begrotingsjaar 2027 plaatsvinden.

Toekomstbestendige organisatie, werkgeverschap en samenwerken met partners

Eind 2023 is het bestuurlijke besluit genomen om het samenwonen van de VrZW met de GGD Zaanstreek-Waterland op de locatie Prins Bernhardplein in Zaandam mogelijk te maken. De verbouwing van het pand heeft gedeeltelijk in 2025 plaatsgevonden en zal doorlopen in 2026. Medio zomer 2026 zullen de GGD en VrZW (gefaseerd) terugverhuizen naar het verbouwde pand. Naar verwachting nemen de Algemeen Besturen van GGD-ZW en VrZW in 2026 een besluit over een fusie tussen de GGD-ZW en VrZW. Als hiermee wordt ingestemd zal 2027 sterk in het teken staan van deze samenvlechting en alle bijbehorende voorbereiding.

Toekomstbestendig werkgeverschap richt zich op het behouden en ontwikkelen van een mentaal en fysiek gezond, divers en vakbekwaam medewerkersbestand. Door de vacaturestop in 2026 is geïnvesteerd in slimmer werken. Daarnaast zijn er ook keuzes gemaakt om tijdelijk zaken niet meer op te pakken. In 2027 wordt er aandacht besteed aan slimmer werken en wordt er gekeken hoe om te gaan met de keuzes die gemaakt zijn. Door het intensiveren van samenwerking(en) met andere veiligheidsregio's op landelijk en regionaal niveau en met de GGD-ZW gaat VrZW in de jaren 2026-2029 werken aan het vergroten van de doeltreffendheid en de doelmatigheid. Daarbij is VrZW uiteraard afhankelijk van de bereidheid van de samenwerkingspartners, onder andere ook op bestuurlijk niveau.

Risico's

De gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling. De VrZW benoemt zelf enkele risico's voor de begroting 2027. Deze risico's worden hieronder beschreven:

Samenwonen met de GGD

Voor de gezamenlijke huisvesting van VrZW en GGD-ZW wordt het kantoorpand van VrZW in Zaandam verbouwd. De verbouwingskosten kunnen hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot en er kan vertraging ontstaan in de oplevering.

Toekomstbestendige Brandweerzorg

- De verbouwing t.b.v. huisvesting 24 uursdienst kan hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot en er kan vertraging ontstaan in de oplevering waardoor alternatieve huisvesting langer in gebruik moet zijn.
- Het komen te vervallen van een ingecalculerde rijksbijdrage van € 1 mln. (verplichte bouwsteen) in het kader van verplichte wijziging van het brandweerstelsel.

Versterking Crisisbeheersing

Aantrekken van gekwalificeerd personeel voor crisisbeheersing is niet eenvoudig.

Andere risico's

- Verhogen van de doeltreffendheid en de doelmatigheid door samenwerking te intensiveren met GGD-ZW, veiligheidsregio's en andere partners. VrZW is afhankelijk van de medewerking van partners.
- Onvoorziene uitgaven door uitval kritische systemen na cyberincident (uitrukalarmering, mobiele systemen auto's, eigen administratiesystemen).
- In het kader van bedrijfscontinuïteit van de veiligheidsregio en GGD is een noodstroomfaciliteit noodzakelijk. In het kader van de opdracht tot versterking van de maatschappelijke weerbaarheid noodzakelijk de beschikking te hebben over noodstroom-faciliteiten bij brandweerposten in onze regio.
- De kosten van investeringen/inkoop stijgen harder dan de reguliere inflatie. Met name de ontwikkeling op het gebied van arbeidsveiligheid in het brandweermaterieel en ict-toepassingen drijft de prijzen op.
- Toegekende indexatie van bijdrage van gemeenten is onvoldoende om hogere kosten (dan voorzien) in de begroting en meerjarige investeringsraming op te vangen. De indexerings-systeematiek gaat uit van CBS-cijfers. De feitelijke loon- en prijsontwikkeling wijkt daar de afgelopen jaren steeds meer van af.
- Onvoorziene acute uitgaven om paraatheid op peil te houden door uitval van materieel als gevolg van schade en/of leveringsproblemen in de aanvoerketen van materieel en (indirecte) gevolgen voor de organisatie.
- Onvoorziene claims door nieuwe beroepsziekten (denk aan PTSS en blootstelling aan PFAS) en niet gedekte aanspraken uit dienstongevallen.
- Het niet kunnen vinden van de juiste gekwalificeerde medewerkers kan de operationele taakuitvoering in gevaar brengen.
- Wet Normalisatie rechtspositie Ambtenaren (WNA) wordt onverkort van toepassing op veiligheidsregio's. En taakdifferentiatie tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers leidt tot verplichte wijziging van het brandweerstelsel.

Recreatieschap Twiske

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Edam-Volendam, Graft-de Rijk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad
Activiteiten:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	19	20	21	21
Eigen vermogen per 31 december	5.417	5.366	5.201	5.624
Vreemd vermogen per 31 december	756	676	210	342
Jaarresultaat voor bestemming	213	-182	-117	187

Het recreatieschap Twiske-Waterland beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurterreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen en bijdragen van de participanten.

Doelen

- Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
- In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;

- Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt;
- Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Ambities

Het bestuur heeft in 2020 haar ambities voor de komende jaren opgetekend en vastgesteld in het Ambitiedocument. Deze ambities zijn samen te vatten onder drie strategische doelen: meer biodiversiteit, het beter spreiden van toenemende recreatiedruk en een breder recreatief aanbod.

Om uitvoering te geven aan de ambities wordt met het jaarlijks terugkerende onderhoud en beheer, aangevuld met een meerjarenuitvoeringsprogramma, zorg gedragen voor instandhouding en (waar gewenst en mogelijk) uitbreiding van het voorzieningenniveau.

Risico's

Er zijn enkele risico's te noemen:

- Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte, plagen flora en fauna en (drugs)dumping;
- (Grootschalige) evenementen;
- Vandalisme en nalatig recreantengedrag;
- Erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer;
- Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving;
- Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie;
- Juridische procedures en reputatieschade overheidsorganisaties;
- Kosten voor afhandeling WOB/Woo-verzoeken;
- Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers;
- Problemen bij invulling/bemensing handhaving;
- Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen;
- Continuïteit dienstverlening RNH.

Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Programmaonderdelen:	7.4 Milieubeheer
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	180	190	199	570
Eigen vermogen per 31 december	742	1.605	612	611
Vreemd vermogen per 31 december	4.824	4.865	8.426	8.426
Jaarresultaat voor bestemming	124	-7	-	-

Visie

De Omgevingsdienst IJmond heeft als doel het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame, fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Naast het verplichte basistakenpakket, kunnen deelnemers extra taken inbrengen in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten, bijvoorbeeld in geval van personeelskrapte. Vanuit expertise werkt ODIJ samen met de deelnemers bovendien aan het versnellen van de regionale transitie-opgaven en vanuit gerichte programma's aan het verbeteren van de leefomgeving.

Beleidsvoornemens

Volgens het meest recente uitvoeringsprogramma, zijn de belangrijkste hoofdopgaven en beleidsvoornemens:

- **Programmatisch en risicogericht toezicht:** ODIJ kiest voor sturing op de uitvoering van de opdracht, kwaliteit en risico's. Er wordt gebruikgemaakt van een risico- en prioriteitenmodel om capaciteit in te zetten daar waar de milieueffecten en nalevingsrisico's het grootst zijn.
- **Thematisch werken en ketensamenwerking:** Nu de achterstanden bij vergunningsplichtige bedrijven in 2025 zijn ingelopen, ontstaat er ruimte voor meer thematisch toezicht. Een concreet voorbeeld is de ketenaanpak rondom staalslakken, waarbij zowel naar milieuveiligheid als hergebruik wordt gekeken
- **Organisatieontwikkeling en toekomstbestendigheid:** ODIJ werkt aan het voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria die op 1 april 2026 van kracht zijn gegaan. Om dit te ondersteunen, wordt geïnvesteerd in een BI-strategie, extra capaciteit voor data-analyse en een feitelijke vergelijking tussen verschillende toekomstscenario's: een fusie of zelfstandig robuust worden.
- **Herijking gemeenschappelijke regeling en actualisatie van de financieringsstructuur:** In 2026 worden de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (GR) en financieringsstructuur geïmplementeerd. Dit omvat het omzetten van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) naar een nieuwe structuur, het voorbereiden van de interne sturingsystematiek, het aanscherpen van de verantwoordingscyclus, en het opzetten van een OGON-structuur (opdrachtgever-opdrachtnemer).
- **Regionale samenwerking:** In samenwerking met andere Noord-Hollandse omgevingsdiensten wordt gewerkt aan thema's als milieucriminaliteit, stikstof en Zeer

Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Daarnaast is er extra aandacht voor de ketenregielyn water, gericht op de aanpak van indirecte lozingen en de verbetering van waterkwaliteit. Voor Waterland specifiek zal de OD IJmond zich onder andere op de volgende taken richten:

- Met betrekking tot vergunningverlening bodem heeft Waterland heeft met 70 locaties een relatief hoog aantal. ODIJ handelt de informatie en meldingsplichten af, en saneert wanneer nodig. Dit zijn complexe, langdurige dossiers die ook in aanzienlijke capaciteit en toezicht vereisen om (gezondheids-)risico's te beheersen.
- Jaarlijks vinden er diverse evenementen plaats. ODIJ adviseert op de milieuparagraaf van de evenementenvergunning. In samenspraak wordt bepaald waar inzet gepleegd zal worden.

Risico's

- Capaciteit versus Opdracht: Voor 2026 is de programmering afgestemd op de beschikbare capaciteit, wat kan betekenen dat de productie in sommige gevallen lager uitvalt dan in 2025. Verwachting is dat de balans tussen opdracht en middelen richting 1 januari 2027 hersteld zal worden.
- Interbestuurlijk programma VTH en Bestuursopdracht: Vanuit het IBP-VTH is een robuustheidstoets naar aanleiding van zes criteria opgesteld. Op basis het omzetcriterium is de ODIJ niet robuust, ook niet na de herijking van de financieringsstructuur. De toekomstscenario's, fusie of zelfstandig robuust worden uitgewerkt en zorgvuldig getoetst.

Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Netwerkbeheerder
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse dividend uitkering	172	95	160	108
Eigen vermogen per 31 december	6.038.000	6.203.000		
Vreemd vermogen per 31 december	6.918.000	7.960.000		
Netto winst	976.000	289.000		

De gemeente is aandeelhouder van Alliander NV. De gemeente heeft 135.851 aandelen. Op 2 december 2021 is leningsovereenkomst met Alliander afgesloten met vrijwel alle aandeelhouders. Alliander heeft aangekondigd gebruik te willen maken van de in de leningsovereenkomst opgenomen mogelijkheid om de lening om te zetten in aandelen. Aan iedere kredietverstrekker wordt gevraagd een volmacht te verlenen voor 16 oktober 2026. Daarna zal de lening worden omgezet in aandelen op 15 december 2026. Dit houdt in dat er dan voor de gemeente Waterland in plaats van een lening van € 595.860 aandelen bij komen namelijk 12.049.

Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio) gas en warmte. Alliander heeft in 2026 een bedrag van € 100 miljoen aan dividend uitgekeerd over 2025. De gemeente Waterland heeft (in 2026) over 2025 een bruto dividend van € 99.310 uitgekeerd gekregen.

N.V. BNG

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse dividend uitkering	35	35	30	30
Eigen vermogen per 31 december	4.800.000	4.900.000		
Vreemd vermogen per 31 december	123.100.000	110.700.000		
Netto winst	294.000	172.000		

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding

hebben met de overheid. Het dividend over 2025 bedraagt € 1,41 per aandeel. De gemeente Waterland heeft (in 2026) een bruto dividend van € 19.796 uitgekeerd gekregen.

N.V. HVC

Vestigingsplaats:	Alkmaar
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Afvalverwerking, dienstverlening en energieleverantie
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarlijkse dividend uitkering	31	28	30	30
Eigen vermogen per 31 december	257.583	277.924		
Vreemd vermogen per 31 december	966.359	1.031.417		
Netto winst	24.418	20.318		

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen.)

Doelen

- HVC is een duurzaam energie- en afvalbedrijf van 52 gemeenten en 8 waterschappen. De kerntaken: aandeelhoudende gemeenten en waterschappen als partner ondersteunen bij de transitie 'aardgasvrij' en de verduurzaming van het afvalbeheer. Zo worden samen stappen gezet naar minder CO2-uitstoot.
- HVC houdt zich bezig met 11 activiteiten: warmteontwikkeling en -levering, windenergie, zonne-energie, levering van duurzame energie, energieproductie uit biomassa, gescheiden inzameling, recycling, beheren openbare ruimte, vergisting/compostering, energieproductie uit restafval en slibverwerking.

- Bij het uitvoeren van de activiteiten staat voor HVC duurzaamheid centraal. HVC wil zoveel mogelijk uit het afval halen want dat levert een enorme klimaatwinst op. HVC investeert in hergebruik van (schaarse) grondstoffen en het opwekken van duurzame warmte en elektriciteit voor huizen en gebouwen.
- HVC is een publiek bedrijf van gemeenten en waterschappen dat samenwerkt met andere (publieke) organisaties en onze inwoners. HVC werkt aan onderlinge versterking en wil graag met onze inwoners het gesprek aangaan hoe we verduurzaming het beste kunnen aanpakken.
- HVC gaat door waar anderen stoppen. Geeft initiatieven een kans. HVC laat zien wat er allemaal kan en hoe je dat slim doet. Plannen maken is belangrijk maar ze uitvoeren is nog veel belangrijker.

Risico's

Als aandeelhouder is er een financieel risico. Dit is zorgvuldig afgewogen. Hoewel er altijd risico's zijn lijken deze bij HVC niet noemenswaardig meer of minder dan bij soortgelijke trajecten. Het risico van aandeelhouderschap en de garantstelling die hieruit volgt is eerder doorgenomen en door de controller acceptabel bevonden. Het risico van garantstelling wordt door HVC gecompenseerd middels een jaarlijkse garantstellingsprovisie.

ROM InWest B.V.

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	Besloten Vennootschap
Activiteiten:	ROM inWest B.V. verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM inWest B.V. ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.
Programmaonderdelen:	1.02 Economie en toerisme
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Eigen vermogen per 31 december	41.579	56.851		
Vreemd vermogen per 31 december	11	2.071		
Netto winst	-1.854	796		

De gemeente Waterland is aandeelhouder van InWest Regio B.V. (ROM InWest), de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Holland. ROM InWest ondersteunt startups, scale-ups en innovatieve mkb-ondernemingen bij het ontwikkelen, opschalen en financieren van innovatieve en duurzame oplossingen. De organisatie richt zich daarbij op maatschappelijke en economische transities, waaronder de energietransitie, circulaire economie, digitalisering, Life Sciences & Health en voedselinnovatie.

Via deelname aan ROM InWest heeft de gemeente Waterland toegang tot een breed regionaal ecosysteem van kennisinstellingen, ondernemers, investeerders en overheden. Ondernemers uit Waterland kunnen gebruikmaken van ondersteuning op het gebied van business development, innovatie, netwerkvorming en financiering. Daarnaast biedt ROM InWest kansen voor aansluiting bij regionale, nationale en Europese innovatieprogramma's en subsidieregelingen.

ROM InWest werkt in 2026 en verder aan de verdere versterking van ecosystemen en coalities binnen Noord-Holland, met focus op onder andere circulaire economie, Life Sciences & Health, Smart Energy Hubs en innovatieve mkb-ontwikkeling. Tevens wordt ingezet op verdere professionalisering van de organisatie en de doorontwikkeling richting een nieuw strategisch meerjarenplan 2027-2030.

De gemeente Waterland heeft in 2023 een financiële deelname van € 366.000 ingebracht in het revolverende fonds van ROM InWest. De verwachting is dat deze investering op termijn wordt terugverdiend. De hiermee samenhangende rentelasten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

Risico's

Aan deelname aan ROM InWest zijn onder andere de volgende risico's verbonden:

- wijzigingen in economische omstandigheden en investeringsmarkten;
- risico's binnen de investeringsportefeuille van de fondsen;
- veranderingen in financieringsstromen vanuit Rijk en regio;
- beperkte uitvoeringscapaciteit als gevolg van stijgende kosten en beperkte indexatie.

§ G Grondbeleid

De gemeente Waterland heeft regels voor grondgebruik, het grondbeleid. Het grondbeleid is een belangrijk middel om doelstellingen en ambities op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en huisvesting te realiseren. De gemeente wil met deze regels zorgen voor goed gebruik van de ruimte, mooie leefomgevingen en een eerlijke verdeling van kosten en opbrengsten. Sinds 13 februari 2026 staan deze regels in de vernieuwde 'Nota grondbeleid gemeente Waterland 2022', verder genoemd: nota grondbeleid.

In de nota grondbeleid staat hoe de gemeente met grond omgaat, zowel in het algemeen als per project. Belangrijke punten zijn onder meer: hoe de gemeente meedoet bij projecten, hoe de gemeente risico's beheert, de rolverdeling en verantwoording binnen de gemeente, hoeveel geld en mensen er nodig zijn en de gemeentelijke grondpositie binnen een project.

De gemeente gebruikt het idee van Sturend Grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente grondbeleids-instrumenten tijdig inzet, aangepast op de locatie en situatie. Dit leidt tot tijdige bestuurlijk gewenste verandering in het gebruik van de grond. Sturend Grondbeleid zorgt voor flexibiliteit en maatwerk per locatie. Het is belangrijk dat de gemeente regie houdt, de kosten terugkrijgt en het risico zo laag mogelijk is. De gemeente bepaalt hoe de regels worden gebruikt om dit te bereiken.

De gemeente gebruikt de volgende middelen voor het grondbeleid:

- Grond kopen.
- Kopen door middel van het recht om als eerste te kopen en kostenneutrale verkoop van woningen op de Kohnstammlocatie.
- Het instellen van voorkeursrechten.
- Het maken van bestemmingsplannen of omgevingsplannen.
- Het sluiten van samenwerkings- of exploitatieovereenkomsten, inclusief het terugkrijgen van kosten.
- Onteigenen.

Het inzetten van deze middelen helpt bij te dragen aan de ambities zoals beschreven in het woningbouwprogramma. De gemeente heeft plannen gemaakt voor de bouw van ongeveer 2000 woningen, waarvan de betaalbaarheid op voorhand gewaarborgd moet zijn. In huidige bouwplannen is gekozen voor een gemeentelijke rol en inzet van deze middelen. Voor de nog te maken bouwplannen kan het voor de gemeente wenselijk zijn om te kiezen voor een actieve(re) rol. In het

grondbeleid staan ook nieuwe regels om betaalbaarheid van woningen beter te waarborgen en te regelen hoeveel sociale-, betaalbare- en vrijesectorwoningen er komen. Deze maatregelen hebben financiële consequenties. Als er niet genoeg sociale- en betaalbare woningen worden gebouwd, moet een vergoeding aan de gemeente worden betaald.

In de nota grondbeleid onder “5” en in een separate grondprijzenbrief (bijlage 2), staat hoe de prijzen voor verkoop en verhuur van gemeentelijke grond worden bepaald. Het college stelt jaarlijks de grondprijzenbrief vast, met grondprijzen voor bouwgrond, snippergroen, enzovoorts.

Voor het bepalen van de prijs bij gronduitgifte en erfpacht (het recht om grond te gebruiken) wordt eveneens verwezen naar de separate grondprijzenbrief (bijlage 2 van de nota grondbeleid) en naar “7.6.1.” van de nota grondbeleid. Een erkende taxateur bepaalt de grondwaarde en de marktconforme erfpachtcanon (de jaarlijkse vergoeding) wordt vastgesteld op basis van de volgende formule: “erfpachtcanon = residuele grondwaarde x rentepercentage”. Het college bepaalt het rentepercentage onder voorwaarden zoals in “7.6.1.” van de nota grondbeleid genoemd.

Kohnstammlocatie

De gemeente Waterland heeft van sommige eigenaren van de gerealiseerde sociale koopwoningen op de Kohnstammlocatie het recht om als eerste deze woningen te kopen. De aankoop prijs wordt berekend op basis van de WOZ-waarde, aangepast met een index. Een voorbeeld hiervan staat in bijlage 5 van de nota grondbeleid.

De gemeente wil invulling geven aan haar beleidsdoelstellingen om betaalbare koopwoningen aan de daarvoor beoogde doelgroep aan te bieden. Daarom gebruikt zij het recht om als eerste te kopen. De woningen worden gekocht en daarna weer verkocht. In de verkoopprijs worden de kosten van de gemeente verwerkt, zodat de gemeente haar kosten terugkrijgt, maar geen winst maakt. De gemeente blijft dit recht gebruiken totdat de woningen zo duur worden dat ze niet meer kostenneutraal verkocht kunnen worden als betaalbare koopwoning.

Bij doorverkoop van de woningen gelden regels: de koper moet er zelf blijven wonen en mag niet speculeren (de woning snel weer verkopen voor winst).

§ H Openbaarheid

De openbaarheidsparagraaf is een verplicht onderdeel van de Wet open overheid (Woo) (artikel 3.5). Hierin staat hoe de gemeente voldoet aan de regels voor het delen van informatie, zowel actief als op verzoek, en hoe ze hun manier van informatiebeheer verbeteren.

De focus van deze paragraaf ligt op een eenvoudige uitleg en kwalitatieve verantwoording van de activiteiten die de gemeente in 2027 zal uitvoeren op drie gebieden: het op orde brengen van basisinformatie, actief informatie delen en passief informatie delen. Hieronder wordt kort uitgelegd hoe de activiteiten verdeeld zijn over deze drie gebieden, met de opmerking dat ze in de praktijk met elkaar verbonden zijn.

Informatiebeheer en digitalisering

In 2026 is een nieuw systeem voor digitaal werken ingevoerd, wat de start betekende voor een nieuwe digitale werkplek. Deze heeft gezorgd voor een stabielere ICT-omgeving, wat belangrijk is voor goed informatiebeheer.

In 2027 werken wij verder aan het ontwikkelen van standaard digitale werkprocessen, waarmee we zorgen voor een eenduidige en transparante afhandeling van aanvragen. Tegelijk gebruiken we klantreizen om onze dienstverlening vanuit het perspectief van inwoners te verbeteren en processen gericht te optimaliseren. Daarnaast blijven we medewerkers bewust maken van het belang van toegankelijke en begrijpelijke informatie voor inwoners en organisaties.

Ook zal in 2027 de aandacht uitgaan naar het continu verbeteren van informatiebeheer door het verder uitbouwen en implementeren van een systeem voor kwaliteitszorg.

Actief informatie delen

Dit betekent dat de overheid uit eigen initiatief informatie deelt, zonder dat er om gevraagd wordt. Dit draagt bij aan transparantie. Sinds 2026 worden publicaties van wet- en regelgeving, bestuurlijke informatie van de gemeente en jaarverslagen gedeeld. In 2027 gaan we verder met het delen van meer informatie, zoals adviezen, convenanten en Woo-verzoeken en -besluiten. Deze documenten worden gepubliceerd op het Gemeentelijk Publicatieplatform.

Passief informatie delen

Passief openbaar maken vindt plaats door het behandelen van Woo-verzoeken.

In de afgelopen jaren is ingezet op het optimaliseren van het afhandelingsproces. Daarbij is onder meer aandacht besteed aan kennisdeling binnen de organisatie, goed contact met verzoekers en meer regie en begeleiding voor de vakafdelingen bij de afhandeling van Woo-verzoeken.

Ook in 2027 blijven we werken aan de verdere optimalisatie, digitalisering en automatisering van dit proces.

Dit alles draagt bij aan een zorgvuldige en efficiënte afhandeling van informatieverzoeken én aan een transparante overheid.

§ I Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening Waterland in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht stelt de gemeenteraad jaarlijks de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vast voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen periodieke subsidies en eenmalige stimuleringssubsidies. In onderstaand overzicht worden de subsidieplafonds en begrotingsposten voor welzijnssubsidies gepresenteerd.

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Culturele activiteiten	7.955	16.850	8.061
Overige sociaal culturele activiteiten	7.955	16.850	8.061
Damesclub Katwoude	350	350	350
Stichting Uit de kunst Monnickendam	2.042	4.000	2.085
Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	1.021	1.500	1.042
Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000	5.000	2.000
Stichting Tuintonen	500	500	500
Catharinastichting	1.021	1.500	1.042
Stichting Broeker Kerk	1.021	4.000	1.042
Cultuur	248.414	283.267	252.441
Cultuurhistorische waarden	1.800	3.500	1.800
Stichting Museum de Speeltoren	1.000	1.000	1.000
Vereniging Historisch Eiland Marken	300	2.500	300

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Vereniging Oud Monnickendam/archeologische werkgroep	500	0	500
Sociaal cultureel werk	243.450	277.567	248.562
Stichting WonenPlus Noord-Holland (soc. cult. werk en vrijwilligersondersteuning)	243.450	277.567	248.562
Volkscultuur	3.164	2.200	2.079
Christelijke Oranjevereniging Nederland en Oranje Marken	350	0	0
Stichting voor Volksvermaak Ilpendam	306	350	312
Herdenkingscomité Monnickendam	408	500	417
Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.000	1.000	1.000
Sinterklaasintocht Uitdam	750	0	0
Stichting Oranjecomité/Oranjevereniging Katwoude	350	350	350
Jeugd	11.213	11.309	11.102
Club- en buurthuiswerk	511	0	0
Stichting club- en buurthuiswerk Ilpendam	511	0	0
Halt	9.140	9.559	9.528
Stichting Halt	9.140	9.559	9.528
Jeugd- en jongerenwerk	1.562	1.750	1.574
Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk	500	500	500
Stichting Marker Jongeren	500	500	500
Vereniging Scoutinggroep Waterland	562	750	574
Kunst	163.452	165.537	164.345
Amateuristische kunstbeoefening	14.412	14.050	13.612
Ilpendams fanfare	2.500	2.500	2.500

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.500	2.500	2.500
Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.500	2.500	2.500
Fanfarecorps Zuiderwoude	2.500	2.500	2.500
Toneelvereniging de Brug	750	0	0
Toneelvereniging IOS	550	550	550
Gemengd Koor Broek in Waterland	550	750	500
Cantorij Grote Kerk	1.500	1.500	1.500
Gemengd koor Instemming	562	750	562
Marker mannenkoor	500	500	500
Kunstzinnige vorming	149.040	151.487	150.733
SOAM	5.500	5.200	5.200
Stichting Muziekschool Waterland	142.540	146.287	145.533
De Waterlandse Kunstkring	1.000	0	0
Maatschappelijk werk	342.764	368.606	346.269
Algemeen Maatschappelijk Werk	161.693	185.978	165.088
SMD Algemeen maatschappelijk werk	161.693	185.978	165.088
Maatschappelijke dienstverlening	43.815	45.372	43.925
E.H.B.O.-afdeling Ijpendam	300	300	300
Stichting Slachtofferhulp Nederland	5.258	6.815	5.368
Stichting Waterlandse Uitdaging	2.500	2.500	2.500
Stichting AED Marken- Uitdam	2.000	2.000	2.000
Stichting 6 minuten Waterland	6.930	6.930	6.930
Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	26.827	26.827	26.827
Vluchtelingenwerk	137.256	137.256	137.256

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	137.256	137.256	137.256
Ouderenzorg	165.807	224.892	168.977
Coördinerend ouderenwerk	16.495	16.900	16.591
Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ Ijpendam	4.595	5.000	4.691
Stichting Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.000	5.000	5.000
Stichting Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.500	3.500	3.500
Stichting Welzijn Ouderen Marken	1.500	1.500	1.500
Stichting Samenwerkingsverban d Welzijn Ouderen Waterland	1.500	1.500	1.500
Vereniging Vervoer van Ouderen	400	400	400
Recreatief ouderenwerk	1.112	1.500	1.074
Gymnastiekvereniging Ilpenstein	550	750	500
Ouderensoos Broek in Waterland	562	750	574
Stichting WonenPlus Noord-Holland	148.200	206.492	151.312
Stichting WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteu ning)	148.200	206.492	151.312
Overig	52.710	23.000	53.155
Overig	52.710	23.000	53.155
Stichting Promotie Waterland	22.230	23.000	22.675
Re-integratiesubsidies	30.480	0	30.480
Peuteropvang	60.000	61.058	61.058
Peuteropvang	60.000	61.058	61.058
Tinteltuinen	2.000	0	0
ViaViela	0	4.068	4.068
Sportify Kids (Peuterspeelzaal	38.000	25.475	25.475

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Marken en Stichting Co Nijntje)			
Stichting Kinderopvang Waterland (Monnickendam en Broek in Waterland)	10.000	23.000	23.000
Berend Botje	10.000	6.000	6.000
Kindcentrum Wijs	0	2.515	2.515
Sport	104.142	104.142	104.142
Sport	104.142	104.142	104.142
Zwemvereniging Waterland	14.764	14.764	14.764
Sportservice Noord- Holland (aangepast sporten)	8.274	8.274	8.274
Sportservice Noord- Holland (Combinatiefunctionar is)	81.104	81.104	81.104
Welzijnsbeleid	23.850	127.853	127.253
Stimuleringssubsidies	20.000	22.000	20.000
Stimuleringssubsidies	20.000	22.000	20.000
Subsidies dorpshuizen	0	102.003	102.003
Stichting Dorpshuis Katwoude	0	10.035	10.035
Dorpshuis Watergang	0	11.670	11.670
Dorpshuis Uitdam	0	8.836	8.836
Dorpshuis Broek in Waterland	0	22.500	22.500
Dorpshuis het Trefpunt	0	38.876	38.876
Dorpshuis Zuiderwoude	0	10.086	10.086
Subsidies dorpsraden	3.850	3.850	5.250
Stichting Polderraad Katwoude	550	550	750
Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	550	550	750
Stichting Eilandraad Marken	550	550	750
Stichting Dorpsraad Ijpendam	550	550	750
Dorpsraad Broek in Waterland	550	550	750
Dorpsraad Uitdam	550	550	750

	Subsidie verleend 2026	Subsidie gevraagd 2027	Maximaal subsidiebedrag 2027
Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	550	550	750
Totaal	1.180.307	1.386.514	1.296.803

Toelichting welzijnssubsidies

Periodieke subsidies Samenleving

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 (hierna: Asv), de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies gemeente Waterland 2021 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies) en de Beleidsregels subsidies gemeente Waterland 2021. Bij de beoordeling van de aanvragen zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

1. Voor de subsidieaanvragen onder € 5.000 worden de standaardbedragen op het aanvraagformulier en de historische bepaling, conform de beleidsregels subsidies gemeente Waterland 2021, voor de periodieke waarderingssubsidie gehanteerd. De bedragen zijn waar nodig geïndexeerd met de CPB-norm van 2,1%;
2. Bij gelijkblijvende activiteiten is het uitgangspunt van het subsidiebedrag voor aanvragen > € 5.000 (waarbij meer is aangevraagd dan het subsidieniveau 2026) in beginsel uit het aangevraagde bedrag tot een maximum van het bedrag van 2026 + 2,1% (CPB-norm). Hierop zijn een aantal uitzonderingen die hieronder worden toegelicht;
3. Een aantal subsidierelaties hebben geen aanvraag voor een periodieke subsidie ingediend waardoor deze geen bedrag voor 2027 ontvangen. In 2027 kan door iedereen voor 2028 weer een aanvraag voor een periodieke subsidie worden ingediend;
4. De post stimuleringsubsidies (of incidentele subsidies) is gefixeerd op het niveau van 2024. Er is een bedrag van € 20.000 beschikbaar. Vanaf 1 januari 2027 kunnen nieuwe aanvragen worden ingediend;
5. Voor de dorpsraden is als bijdrage per raad een verwacht bedrag van € 750 opgenomen dat nog kan wijzigen wanneer er een nieuwe overeenkomst wordt gesloten met de dorpsraden.

Subsidieplafond

In 2026 bedroeg het subsidieplafond bij het vaststellen van de begroting € 1.180.757.

Bij gelijkblijvende omstandigheden en een indexatienorm van 2,1% zou het nieuwe subsidieplafond € 1.205.552 zijn. Het voorgestelde subsidieplafond 2027 is bijna € 80.000 hoger: € 1.283.408

Een groot deel van deze verhoging kan verklaard worden door het toevoegen van de dorpshuizenfinanciering aan de welzijnssubsidies. Voor de dorpshuizen is een bedrag gereserveerd van € 102.003.

Slachtofferhulp Nederland

Voor 2027 vraagt Slachtofferhulp Nederland een subsidie van € 7.251 opgebouwd uit 17.556 inwoners x € 0,413 per inwoner. SHN motiveert dit als een bijdrage aan een noodzakelijke en laagdrempelige basisvoorziening voor slachtoffers van misdrijven, verkeersongevallen en calamiteiten, die een wezenlijke bijdrage levert aan het gemeentelijk voorzieningenniveau. Deze bijdrage wordt aan alle gemeenten gevraagd op basis van het collectiviteitsbeginsel.

Welzijn Wonen Plus

Stichting Welzijn Wonen Plus (verder te noemen: WW+) ondersteunt zelfstandig wonende ouderen, hun mantelzorgers en andere kwetsbare inwoners bij praktische vragen ('ik heb hulp nodig bij het onderhouden van mijn tuin') en vragen op sociaal gebied ('ik voel mij eenzaam, hoe ontmoet ik mensen van mijn leeftijd').

De aanvraag voor 2027 bedraagt € 206.492. Dat is € 48.292 meer dan het verleende bedrag in 2026. Daarvan zou € 18.720 bestemd zijn voor sociale activiteiten om eenzaamheid te voorkomen, terwijl € 25.360 werd voorgesteld als nieuw aan te bieden dienstverlening t.b.v. respijthulp, een buddyproject rondom dementie en Welzijn op recept. Voor het buddyproject wordt nog gekeken naar IZA middelen, terwijl voor de andere initiatieven zal worden geïnventariseerd in hoeverre AZWA-middelen beschikbaar kunnen zijn. Het voorstel is om niet af te wijken van het subsidieplafond.

Team Sportservice

Voorgesteld wordt om de subsidieaanvraag van Team Sportservice voor 2027 gedeeltelijk toe te kennen tot een bedrag van € 91.254. Hoewel € 91.625 is aangevraagd, sluit het toe te kennen bedrag aan bij de binnen gemeente Waterland gehanteerde systematiek, waarbij het in 2026 toegekende subsidiebedrag van € 89.377,50 wordt verhoogd met 2,1% indexatie.

Met deze toekenning wordt de voortzetting van de activiteiten van Team Sportservice in 2027 mogelijk gemaakt en blijft uitvoering gegeven aan het gemeentelijk sport- en beweegbeleid, gericht op sportdeelname, versterking van verenigingen en een gezonde leefstijl onder inwoners.

Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (de SMD) voor het Algemeen maatschappelijk werk

De SMD geeft persoonlijke, toegankelijke en onafhankelijke ondersteuning aan inwoners die hulp nodig hebben bij het vinden, aanvragen of organiseren van zorg- en welzijnsdiensten. Inwoners worden gestimuleerd de eigen kracht (weer) te benutten. Naast Algemeen maatschappelijk werkers zijn ook sociaal raadslieden actief in Waterland.

Voor 2027 vraagt de SMD een subsidie van € 185.978, tegenover € 161.693 in 2026. De stijging bestaat uit een verhoging van de bestaande onderdelen op basis van 5% indexatie en een extra post voor uitbreiding van het Sociaal Raadsliedenwerk van € 16.200. De bestaande onderdelen komen in 2027 uit op € 89.541 voor Algemeen Maatschappelijk Werk, € 48.600 voor Sociaal Raadsliedenwerk en € 31.637 voor Vroegsignalering. SMD onderbouwt dit hogere bedrag met het wegvallen van de egaliseringsreserve per eind 2025, de noodzaak om de huidige kwaliteit en omvang van de dienstverlening te behouden en de toenemende vraag vanuit inwoners. Daarnaast kunnen zonder deze indexatie minder uren maatschappelijk werk en sociaal raadsliedenwerk worden ingezet, terwijl het spreekuur zeer druk wordt bezocht en uitbreiding van het spreekuur wenselijk is. Daardoor is volledige toekenning van het aangevraagde bedrag inhoudelijk te motiveren.

Overige bijdragen

Organisatie	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterlands Museum 'De Speeltoren'	11.718	11.964
N.V. Sportfondsenbad Monnickendam	89.489	89.489
Totaal	101.207	101.453

Toelichting

- Waterlands museum 'de Speeltoren' ontvangt jaarlijks een vergoeding in verband met de nota van de erfpacht.
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam ontvangt jaarlijks het bedrag van het exploitatie tekort.

§ J Duurzaamheid

Gemeente Waterland heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. In een duurzame wereld gaan de behoeften van vandaag niet ten koste van toekomstige generaties of van onze planeet. Om dit te bereiken moeten we onder andere de uitstoot van broeikasgassen terugbrengen, de energie die we gebruiken opwekken uit hernieuwbare bronnen en inzetten op het recyclen van grondstoffen. In Waterland zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet in het duurzamer maken van de gemeente. Dit is vooral gedaan door maatregelen te nemen die het energieverbruik verlagen en het opwekken van hernieuwbare energie stimuleren. In 2027 gaan we onverminderd door met het werken aan een duurzamer Waterland. Het overkoepelende doel: een energieneutraal Waterland in het jaar 2050.

In het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2025-2027 staan de doelen, maatregelen en acties waar de gemeente tot en met 2027 op inzet. De focus voor 2027 ligt op de energietransitie. Met 'de energietransitie' bedoelen we energiebesparing, woningisolatie, het duurzaam opwekken van energie en de overgang naar aardgasvrij verwarmen. Met deze focus halen we een zo groot mogelijk resultaat met de beschikbare ambtelijke capaciteit en budgetten. Een belangrijk uitgangspunt in onze energietransitie is dat inwoners met een kleine(re) portemonnee ook de mogelijkheid moeten hebben om duurzame maatregelen te treffen. De gemeente zorgt ervoor dat deze groep niet vergeten wordt.

Het Uitvoeringsprogramma is opgedeeld in drie thema's:

1. Isoleren en Besparen
2. Duurzame Energie opwekken
3. Duurzaam Verwarmen

De concrete doelen per thema en de vastgelegde activiteiten staan in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2025-2027. De gemeenteraad ontvangt twee keer per jaar een voortgangsrapportage over de bereikte resultaten per thema.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Onderstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van alle baten en lasten van de programma's en van de algemene dekkingsmiddelen. Ook wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd.

Bedragen x € 1.000

Programma onderdeel	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Exploitatie	-57.887	57.436	-452
1. Ruimtelijk domein	-6.620	1.353	-5.267
1.01 Veiligheid	-3.576	36	-3.539
1.02 Economie en toerisme	-413	40	-374
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-2.631	1.277	-1.354
2. Openbaar domein	-14.318	6.661	-7.657
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.517	707	-3.810
2.02 Sport cultuur en recreatie	-4.627	465	-4.162
2.03 Milieu	-5.174	5.489	314
3. Sociaal domein	-23.449	4.508	-18.942
3.01 Onderwijs	-1.913	105	-1.809
3.02 Sociale voorzieningen	-21.032	4.203	-16.829
3.03 Volksgezondheid	-504	200	-304
4. Bestuur	-2.851	466	-2.386
4.01 Bestuur	-2.851	466	-2.386
5. Algemene dekkingsmiddelen	-389	44.249	43.860
5.01 Dividend	-12	220	208
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-421	6.977	6.557

Programma onderdeel	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
5.03 Algemene uitkering	0	36.773	36.773
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-887	278	-609
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	931	0	931
6. Overhead	-10.206	199	-10.007
6.01 Overhead	-10.206	199	-10.007
7. Vennootschapsbelasting	-3	0	-3
7.01 Vennootschapsbelasting	-3	0	-3
8. Onvoorzien	-50	0	-50
8.01 Onvoorzien	-50	0	-50
Reserves	0	1.405	1.405
9. Reserves	0	1.405	1.405
9.01 Reserves	0	1.405	1.405
Totaal	-57.887	58.841	953

Meerjarenraming

Bedragen x € 1.000

Programma onderdeel	Realisatie 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
Exploitatie	4.475	-767	-452	-853	-922	-155
1. Ruimtelijk domein	-2.692	-4.991	-5.267	-5.239	-4.937	-4.999
1.01 Veiligheid	-2.981	-3.420	-3.539	-3.522	-3.524	-3.523
1.02 Economie en toerisme	-335	-320	-374	-371	-372	-371
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	624	-1.251	-1.354	-1.346	-1.041	-1.105
2. Openbaar domein	-6.678	-6.810	-7.657	-7.340	-8.133	-8.278
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-3.408	-3.598	-3.810	-3.862	-3.873	-3.919
2.02 Sport cultuur en recreatie	-3.403	-3.793	-4.162	-4.262	-5.068	-5.045
2.03 Milieu	134	582	314	784	807	686
3. Sociaal domein	-16.462	-18.134	-18.942	-18.344	-18.472	-18.496
3.01 Onderwijs	-1.865	-1.778	-1.809	-1.836	-2.009	-1.997
3.02 Sociale voorzieningen	-14.281	-16.071	-16.829	-16.209	-16.164	-16.192
3.03 Volksgezondheid	-316	-284	-304	-299	-299	-306
4. Bestuur	-2.640	-2.209	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
4.01 Bestuur	-2.640	-2.209	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
5. Algemene dekkingsmiddelen	41.851	41.150	43.860	42.301	42.838	43.589
5.01 Dividend	149	209	208	206	206	206

Programma onderdeel	Realisatie 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	6.048	6.091	6.557	6.358	6.358	6.363
5.03 Algemene uitkering	35.626	34.686	36.773	35.562	35.912	36.647
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-933	-786	-609	-769	-1.016	-1.016
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	960	949	931	944	1.378	1.389
6. Overhead	-8.898	-9.720	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
6.01 Overhead	-8.898	-9.720	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
7. Vennootschapsbelasting	-7	-3	-3	-3	-3	-3
7.01 Vennootschapsbelasting	-7	-3	-3	-3	-3	-3
8. Onvoorzien	0	-50	-50	-50	-50	-50
8.01 Onvoorzien	0	-50	-50	-50	-50	-50
Reserves	-2.747	1.650	1.405	1.386	1.257	996
9. Reserves	-2.747	1.650	1.405	1.386	1.257	996
9.01 Reserves	-2.747	1.650	1.405	1.386	1.257	996
Totaal	1.727	883	953	533	335	841

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Baten	619	269	149	0
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	64	64	64	0
Inkomsten woningbouw	64	64	64	0
3.02 Sociale voorzieningen	200	0	0	0
Compensatie COA	200	0	0	0
9.01 Reserves	355	205	85	0
Onttrekking aan algemene reserve	355	205	85	0
Lasten	-1.168	-205	-85	0
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-100	-100	0	0
Omgevingsplan Waterland	-100	-100	0	0
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-15	0	0	0
Parkeerdrukmeting	-15	0	0	0
2.03 Milieu	-417	0	0	0
Werkzaamheden onveilige populieren	-50	0	0	0
Extra kosten afval	-367	0	0	0

	2027	2028	2029	2030
3.02 Sociale voorzieningen	-450	-20	0	0
Participatiewet in balans	-25	0	0	0
Hervormingsagen da jeugd	-150	0	0	0
Lang leven thuis	-150	0	0	0
Tijdelijke formatie Participatiewet in balans	-20	-20	0	0
Tijdelijke formatie zorgregisseur	-105	0	0	0
3.03 Volksgezondheid	-10	0	0	0
Opleiding mensenhandel	-10	0	0	0
4.01 Bestuur	-31	0	0	0
Tijdelijke formatie Publiekszaken	-31	0	0	0
6.01 Overhead	-145	-85	-85	0
Opleidingsbudget	-5	0	0	0
Tijdelijke formatie Wet versterking participatie op decentraal niveau	-55	0	0	0
Tijdelijke formatie contractbeheer	-85	-85	-85	0
Totaal	-549	64	64	0

Toelichting

1.03 Grondzaken

De incidentele baten betreffen eenmalige opbrengsten uit woningbouwprojecten. Daarnaast zijn hier de lasten van het project Omgevingsplan Waterland opgenomen.

2.01 Verkeer vervoer en waterstaat

- Er worden metingen in het kader van de parkeerdruk uitgevoerd in 2027

2.03 Milieu

- Voor werkzaamheden aan onveilige populieren is in 2027 budget nodig
- Vooruitlopend op het nieuwe kostendekkingsplan voor afval worden in 2027 hogere kosten verwacht

3.02 Sociale voorzieningen

- Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) compenseert het (deels) mislopen van toeristenbelasting, doordat in het Van der Valk hotel statushouders worden opgevangen.
- Voor de uitvoering van de Participatiewet in Balans is in 2027 incidenteel budget nodig.
- Voor het ombuigen van individuele jeugdzorg naar laagdrempelige ondersteuning is incidenteel budget nodig in 2027.
- Er is in 2027 een tijdelijke zorgregisseur nodig inzake de kwetsbaarheid en door de hoeveelheid complexe casussen.
- Om de businesscase Lang leven thuis op te stellen is in 2027 inhuur nodig.

3.03 Volksgezondheid

Medewerkers worden in 2027 getraind in het herkennen van mensenhandel.

4.01 Bestuur

Voor de implementatie van een nieuwe wet op het gebied van Publiekszaken is tijdelijk extra formatie nodig in 2027.

6.01 Overhead

- Er is in 2027 incidenteel opleidingsbudget voor de afdeling Samenleving opgenomen.
- Er is tijdelijke versterking in 2027 nodig ten behoeve van de Wet versterking participatie op decentraal niveau.
- Er is in de periode 2027 t/m 2029 een contractbeheerder nodig. Na deze periode verdient deze medewerker zichzelf terug.

9.01 Reserves

De incidentele baten betreft de onttrekking van:

- de kosten in 2027 en 2028 voor het project Omgevingsplan Waterland (programmaonderdeel 1.03)
- de kosten in 2027 voor de Hervormingsagenda jeugd (programmaonderdeel 3.02)
- de kosten in 2027 en 2028 voor de extra inzet op de Participatiewet in Balans (programmaonderdeel 6.01)
- de kosten in 2027, 2028 en 2029 voor de extra inzet op contractbeheer (programmaonderdeel 6.01).

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen

Bedragen x € 1.000

Reserve	2027	2028	2029	2030
9.01 Reserves	-420	-420	-420	-420
Algemene reserve	-420	-420	-420	-420
Totaal	-420	-420	-420	-420

Structurele onttrekkingen

Bedragen x € 1.000

Reserve	2027	2028	2029	2030
1.01 Veiligheid	-24	-24	-24	-24
Afschrijvingen brandweerkazernes	-24	-24	-24	-24
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-35	-35	-35	-34
Afschrijvingen nieuwbouw gemeentewerf	-35	-35	-35	-34
2.02 Sport, cultuur en recreatie	-268	-268	-268	-267

Reserve	2027	2028	2029	2030
Afschrijving sporthal Marijkeveld	-148	-148	-148	-148
Reserve kapitaallasten kunstgrasveld SDOB ondergrond	-10	-10	-10	-10
Reserve kapitaallasten kunstgrasveld SDOB toplaag	-40	-40	-40	-40
Reserve kapitaallasten toplagen kunstgrasvelden	-13	-13	-13	-13
Afschrijvingen nieuwbouw gemeentewerf	-57	-57	-57	-56
2.03 Milieu	-30	-30	-30	-30
Afschrijvingen nieuwbouw gemeentewerf	-30	-30	-30	-30
3.01 Onderwijs	-62	-25	-25	-25
Afschrijvingen Gouwzeeschool	-25	-25	-25	-25
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw de Verwondering	-36	0	0	0
6.01 Overhead	-214	-183	-173	0
Afschrijving IV Plan	-214	-183	-173	0
9.01 Reserves	-420	-420	-420	-420
Algemene reserve surplus	-420	-420	-420	-420
Totaal	-1.053	-986	-976	-800

Structureel evenwicht

Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Incidentele lasten kunnen door zowel structurele als incidentele baten worden gedekt. De incidentele baten en lasten hebben effect op het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Door het geraamde resultaat (na mutatie reserves) met het saldo van de incidentele baten en lasten te corrigeren wordt het structureel begrotingssaldo berekend. Het saldo van de incidentele baten en lasten betreffen de incidentele baten en lasten uit bovenstaand overzicht.

Onderstaand overzicht laat zien dat de begroting structureel in evenwicht is.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Lasten excl. mutaties reserves	-57.887	-57.220	-58.057	-57.682
Baten excl. mutaties reserves	57.436	56.367	57.135	57.527
Geraamd saldo van baten en lasten	-452	-853	-922	-155
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	1.405	1.386	1.257	996
Geraamd resultaat	953	533	335	841
Incidentele lasten (excl. reservestortingen)	-1.168	-205	-85	0
Incidentele baten (excl. reservestortingen)	264	64	64	0
Incidentele toevoegingen reserves	0	0	0	0
Incidentele onttrekkingen reserves	355	205	85	0
Saldo van incidentele baten en lasten	-549	64	64	0
Structureel begrotingssaldo	1.502	469	271	841

Toelichting algemene reserve surplus

Om inzichtelijk te maken dat wordt voldaan aan de voorwaarden om een algemene reserve surplus te vormen, is onderstaand overzicht opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Stand algemene reserve 1-1	18.258	18.376	18.324	18.247
Toevoeging	953	601	456	842
Onttrekking	835	653	533	523
Stand algemene reserve 31-12 voor onttrekking surplus	18.376	18.324	18.247	18.566

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Onttrekking surplus	420	420	420	420
Stand algemene reserve 31-12 na onttrekking surplus	17.956	17.904	17.827	18.146
Benodigde weerstandscapaciteit surplus	1.855	0	0	0
Surplus*	16.101	0	0	0
Max. in te zetten voor het dekken van structurele lasten (10% van het surplus)	1.610	0	0	0
Ingezet voor het dekken van structurele lasten	420	420	420	420
Solvabiliteitsratio (%)	34	24	23	23

* Het surplus is het verschil tussen de stand 31-12 algemene reserve voor onttrekking surplus en de benodigde weerstandscapaciteit.

Geprognosticeerde balans 2027-2030

Bedragen x € 1.000

	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Activa	72.505	99.411	100.527	97.337
Vaste activa	59.049	86.167	86.768	82.625
Financiële vaste activa	1.930	1.908	1.899	1.891
Kapitaalverstrekk ingen	854	854	854	854
Overige langlopende leningen	1.076	1.054	1.045	1.037
Immateriële vaste activa	2.443	1.982	1.523	1.063
Kosten onderzoek en ontwikkelingen	2.037	1.597	1.158	718
Bijdragen aan activa derden	406	385	365	345
Materiële vaste activa	54.676	82.277	83.346	79.671
Investerings economisch nut	29.480	52.293	49.383	46.644
Investerings economisch nut met heffing	13.253	17.089	20.346	19.786
Investerings maatschappelijk nut	10.537	11.489	12.211	11.835
Uitgegeven in erfpacht	1.406	1.406	1.406	1.406

	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Vlottende activa	13.456	13.244	13.759	14.712
Liquide middelen	252	252	252	252
Kas	2	2	2	2
Bank	250	250	250	250
Overlopende activa	2.758	2.641	2.523	2.405
Vooruitbetaalde bedragen	2.758	2.641	2.523	2.405
Uitzettingen < 1 jaar	9.140	9.145	9.150	9.155
Vorderingen op openbare lichamen	5.100	5.100	5.100	5.100
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	1.000	1.000	1.000	1.000
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	540	545	550	555
Overige vorderingen	2.500	2.500	2.500	2.500
Voorraden	1.306	1.206	1.834	2.900
Onderhanden werk	1.306	1.206	1.834	2.900
Passiva	72.505	99.411	100.527	97.337
Vaste passiva	59.079	86.106	86.830	82.589
Eigen vermogen	24.852	23.815	22.761	22.278
Algemene reserve	17.002	16.952	16.652	16.045
Bestemmingsreserves	6.897	6.330	5.774	5.392
Resultaat na bestemming	953	533	335	841
Vaste schulden > 1 jaar	30.707	58.907	60.407	57.057
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30.700	58.900	60.400	57.050
Waarborgsommen	7	7	7	7
Voorzieningen	3.520	3.384	3.662	3.254
Voorzieningen	3.520	3.384	3.662	3.254

	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Vlottende passiva	13.426	13.305	13.697	14.748
Netto vlottende schulden	6.226	6.105	6.197	7.698
Overige kasgeldleningen	0	0	0	0
Bank	0	0	0	0
Overige schulden	6.226	6.105	6.197	7.698
Overlopende passiva	7.200	7.200	7.500	7.050
Nog te betalen bedragen	3.700	3.700	4.000	3.550
Ontvangen bedragen van het Rijk	3.500	3.500	3.500	3.500

Geprognosticeerd EMU-saldo

Binnen de Europese Monetaire Unie (EMU) is afgesproken dat een land niet meer dan 3% van zijn verdiensten, ook wel bruto binnenlands product (bbp) genoemd, mag uitgeven. Dit geldt voor alle overheidsinstanties, zoals het Rijk en de lokale overheden. Daarom moeten ook gemeenten bijdragen aan het behouden van dit evenwicht.

Het EMU-saldo, dat is hoeveel geld er overblijft na alle inkomsten en uitgaven van de overheid, is anders dan het begrotingssaldo dat gemeenten gebruiken. Het verschil zit vooral in het feit dat bij het EMU-saldo ook gekeken wordt naar grote investeringen en transacties met bijvoorbeeld grond. Daarnaast zijn er verschillen in hoe bijvoorbeeld geld uit reserves, voorzieningen en de verkoop van bijvoorbeeld aandelen wordt meegerekend. Gemeenten moeten in hun begroting laten zien wat hun EMU-saldo is.

In onderstaand overzicht wordt het geprognosticeerde EMU-saldo gepresenteerd:

(Bedragen x € 1.000)		2026	2027	2028	2029	2030
Berekend EMU-SALDO		1.439	-2.556	-28.214	-2.013	2.178
Referentiewaarde gemeente Waterland		-2.639	-2.639	-2.639	-2.639	-2.639
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde		4.078	83	-25.575	626	4.817
Mutaties (1 januari tot 31 december)						
<i>Activa</i>						
Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	110	-37	-23	-8	-9
	Uitzettingen	-	-	-	-	-
Vlottende activa	Uitzettingen	331	136	5	5	5
	Liquide middelen	21	-	-	-	-
	Overlopende activa	-3.502	-118	-117	-117	-117
<i>Passiva</i>						
Vaste passiva	Vaste schuld	-3.307	1.107	28.200	1.500	-3.350
Vlottende passiva	Vlottende schuld	-2.397	2.836	-121	92	1.501
	Overlopende passiva	1.225	-1.406	-	300	-450
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa		-	-	-	-	-

Toelichting

De gemeente Waterland krijgt in 2027 via reële transacties ongeveer evenveel geld binnen als dat er wordt uitgegeven.

Stand en het gespecificeerde verloop reserves

Hieronder wordt een overzicht van de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves voor de jaren 2027 - 2030 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Reserve	Saldo 1-1- 2027	Toevoe- ging 2027	Onttre- kking 2027	Saldo 31-12- 2027	Saldo 31-12- 2028	Saldo 31-12- 2029	Saldo 31-12- 2030
Algemene reserve surplus	1.680	0	-420	1.260	840	420	0
Algemene reserve	15.083,60325	1.495	-836	15.742	16.112	16.232	16.045
Afschrijvingen brandweerkazernes	535,19216	0	-24	511	487	462	438
Afschrijving fundering kerktorens	11,4502	0	0	11	11	11	11
Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	2.566,46273	0	-122	2.444	2.322	2.199	2.080
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw de Verwondering	36,13907	0	-36	0	0	0	0
Afschrijving sporthal Marijkeveld	750	0	-148	602	454	306	157
Afschrijving IV Plan	571,85032	0	-214	358	176	2	0
Reserve onderhoud openbare verlichting	86,255	0	0	86	86	86	86
Reserve kapitaallasten kunstgrasveld SDOB ondergrond	177,81644	0	-10	168	158	148	138

Reserve	Saldo 1-1- 2027	Toevoe- ging 2027	Onttre- kking 2027	Saldo 31-12- 2027	Saldo 31-12- 2028	Saldo 31-12- 2029	Saldo 31-12- 2030
Reserve kapitaallasten kunstgrasveld SDOB toplaag	332,88 504	0	-40	293	253	213	173
Reserve compensatieregeling 30-30-40	63,323	0	0	63	63	63	63
Reserve kapitaallasten toplagen kunstgrasvelden	103,47 2	0	-13	91	78	65	52
Reserve Sportpark Markgouw	1.000	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Reserve kabels en leidingen	636,18 9	0	0	636	636	636	636
Afschrijvingen Gouwzeeschool	657,88 856	0	-25	633	607	582	556
Reserve saldo dienstjaar	1.494,6 54	953	-1.495	953	533	335	841
Totaal	25.787 ,18077	2.448	-3.383	24.852	23.815	22.761	22.278

Toelichting

Een aantal reserves zijn gevormd voor de dekking van afschrijvingslasten. Dit zijn:

- Afschrijvingen brandweerkazernes
- Afschrijving fundering kerktorens
- Afschrijvingen nieuwbouw gemeentewerf
- Afschrijvingen voorbereiding nieuwbouw de Verwondering
- Afschrijving voorbereiding sporthal Marijkeveld
- Afschrijving IV Plan
- Kapitaallasten kunstgrasveld SDOB ondergrond
- Kapitaallasten kunstgrasveld SDOB toplaag
- Kapitaallasten toplagen (vier) kunstgrasvelden
- Sportpark Markgouw
- Afschrijvingen Gouwzeeschool

De overige reserves zijn om diverse redenen gevormd:

- *Algemene reserve surplus* Deze reserve is in de Begroting 2025 gevormd om incidentele inkomsten om te zetten in structurele inkomsten voor een periode van 6 jaar. Deze mogelijkheid is door de VNG aangedragen om actuele knelpunten op te lossen.
- *Algemene reserve* Een deel van de incidentele baten en lasten wordt aan de reserve toegevoegd respectievelijk onttrokken, zie hiervoor het overzicht Incidentele baten en lasten. Het begrotingssaldo na bestemming wordt ook aan de algemene reserve toegevoegd.
- *Reserve onderhoud openbare verlichting* Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van de openbare verlichting.
- *Reserve compensatieregeling 30-30-40 regeling* Deze reserve is bedoeld voor ontvangen vergoedingen in verband met het niet voldoen aan de 30-30-40 norm.
- *Reserve kabels en leidingen* Deze reserve wordt gebruikt voor het herstellen van tracés door nazetting naar aanleiding van gevolgschade na de aanleg van glasvezel.

- *Saldo dienstjaar* Betreft het verwachte exploitatiesaldo in het betreffende jaar.

Stand en het gespecificeerde verloop voorzieningen

Gemeente Waterland heeft diverse voorzieningen gevormd. Een aantal voorzieningen zijn gevormd voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Dit zijn:

- Baggeren haven Monnickendam
- Buitensport
- Onderhoud civiele kunstwerken
- Onderhoud gebouwen
- Onderhoud oevers
- Onderhoud wegen

De overige voorzieningen hebben diverse doelen:

- *Pensioenverplichting wethouders* Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders. Per 1-1-2028 vervalt deze voorziening doordat de pensioenen van politieke ambtsdragers op dat moment overgaan naar een nieuw pensioenstelsel.
- *Riolering* Doel van de voorziening is het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende exploitatielasten van de riolering.
- *RVU* Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de Regeling voor Vervroegde Uittreding die met ingang van 2023, onder bepaalde voorwaarden, beschikbaar is voor medewerkers binnen de gemeente.
- *Verlofsparen* Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de opname van bovenwettelijke vakantie-uren die met ingang van 1 januari 2022 gespaard kunnen worden door medewerkers.
- *Wachtgeldverplichtingen* Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor burgemeester en wethouders.
- *Waterbank* Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.

Hieronder wordt de stand van zaken met betrekking tot de voorzieningen gepresenteerd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Baggeren haven Monnickendam				
Saldo 1-1	147	64	106	148
Toevoeging	42	42	42	42
Onttrekking	-125	0	0	0
Saldo 31-12	64	106	148	190
Buitensport				
Saldo 1-1	169	169	169	169
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0
Saldo 31-12	169	169	169	169
Onderhoud civiele kunstwerken				
Saldo 1-1	338	225	260	321
Toevoeging	320	320	320	320
Onttrekking	-433	-285	-259	-359
Saldo 31-12	225	260	321	282
Onderhoud gebouwen				
Saldo 1-1	489	700	577	930
Toevoeging	431	431	431	431
Onttrekking	-220	-554	-78	-784
Saldo 31-12	700	577	930	577
Onderhoud oevers				
Saldo 1-1	287	186	251	126
Toevoeging	77	77	77	77
Onttrekking	-177	-12	-202	-80
Saldo 31-12	186	251	126	123
Onderhoud wegen				
Saldo 1-1	834	848	862	876
Toevoeging	584	584	584	584
Onttrekking	-570	-570	-570	-570
Saldo 31-12	848	862	876	891
Pensioenverplichting wethouders				
Saldo 1-1	2.304	0	0	0
Toevoeging	88	0	0	0
Onttrekking	-2.392	0	0	0
Saldo 31-12	0	0	0	0
Riolering				
Saldo 1-1	1.134	712	443	270
Toevoeging	0	0	0	0
Vermindering	-423	-269	-173	-173
Saldo 31-12	712	443	270	98
RVU				
Saldo 1-1	17	4	0	0
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	-13	-4	0	0
Saldo 31-12	4	0	0	0

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Verlofsparen				
Saldo 1-1	70	95	120	145
Toevoeging	25	25	25	25
Onttrekking	0	0	0	0
Saldo 31-12	95	120	145	170
Wachtgeldverplichtingen				
Saldo 1-1	399	478	557	637
Toevoeging	98	98	98	98
Onttrekking	-19	-19	-19	-19
Saldo 31-12	478	557	637	716
Waterbank				
Saldo 1-1	39	39	39	39
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0
Saldo 31-12	39	39	39	39

Financiering

Zie hiervoor de paragraaf Financiering .

Investeringskredieten

Lopende kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
1. Ruimtelijk domein				90	19	19	19	19
Voorbereiding woningbouw Waterland	2026	Economisch nut	5	90	19	19	19	19
2. Openbaar domein				48.762	797	1.176	2.229	2.381
Voorbereiding nieuwe sporthal Monnickendam	2021	Economisch nut	5	750	155	153	151	148
Ondergrondse restafval containers 2023	2023	Economisch nut, dekking door heffing	10	36	2	2	2	2
Ondergrondse restafval containers 2024	2024	Economisch nut, dekking door heffing	10	37	1	1	1	1
Ondergrondse wijkcontainers	2024	Economisch nut, dekking door heffing	10	30	1	1	1	1
Koppel civiel 1	2024	Economisch nut	7	100	16	16	15	15

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Koppel civiel 2	2024	Economisch nut	7	100	16	16	15	15
Maaier (werktuigdrag er)	2024	Economisch nut	7	150	24	24	23	23
Fietspad Oudelandsdijkj e	2024	Maatschappeli jk nut	30	79	5	5	5	5
Hevelleiding	2024	Economisch nut	60	89	3	3	3	3
Fuutstraat GM en HWA	2024	Economisch nut	60	380	17	16	16	16
Oevers Monnickenda m, Noordervestin g	2024	Maatschappeli jk nut	50	550	20	20	19	19
Civ. kunstwerken Monnickenda m, Spaandersban k	2024	Maatschappeli jk nut	50	117	4	4	4	4
Civ. kunstwerken BiW, lange brug Wagengouw	2024	Maatschappeli jk nut	30	204	3	10	10	10
Civ. kunstwerken	2024	Maatschappeli jk nut	30	110	2	5	5	5

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Marken, Juliana brug								
Civ. kunstwerken Monnickenda m, brug Opheve	2024	Maatschappeli jk nut	30	100	5	5	5	5
Civ. kunstwerken Watergang, brug speelveldje	2024	Maatschappeli jk nut	30	100	5	5	5	5
Wegen Ilpendam, Fuutstraat	2024	Maatschappeli jk nut	30	406	20	20	20	19
Wegen BiW, Keerngouw	2024	Maatschappeli jk nut	30	65	3	3	3	3
Voorbereiding Sportpark Markgouw	2024	Economisch nut	5	1.000	16	214	211	208
Ondergrondse restafval containers 2025	2025	Economisch nut, dekking door heffing	10	38	1	1	1	1
Tractor	2025	Economisch nut	7	65	11	10	10	10
Grondwaterm eet netwerk	2025	Economisch nut	20	200	13	13	13	13
Aanbrengen telemetry	2025	Economisch nut	10	30	7	7	7	7

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
hoofdgemalen 2025								
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2025	2025	Economisch nut	60	626	20	20	20	20
Riolering Leohordijkstra at	2025	Economisch nut	60	168	5	5	5	5
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2025	2025	Economisch nut	75	97	3	3	3	3
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2025	2025	Economisch nut	20	288	19	19	19	18
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2025	2025	Economisch nut	60	86	3	3	3	3
Oevers BiW, Wagengouw	2025	Maatschappeli jk nut	30	53	3	3	3	3
Oevers Monnickenda	2025	Maatschappeli jk nut	30	300	15	15	14	14

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
m, Hemmeland								
Oevers Monnickenda m, Bloemendaal	2025	Maatschappeli jk nut	30	74	4	4	4	4
Oevers Marken, Kets	2025	Maatschappeli jk nut	30	357	6	18	17	17
Oevers Monnickenda m, Nieuwe- /Oude Zijds Burgwal	2025	Maatschappeli jk nut	30	500	8	25	24	24
Civ. kunstwerken Monnickenda m, brug tennisver.	2025	Maatschappeli jk nut	30	96	5	5	5	5
Wegen Monnickenda m, fietspad Pierebaan	2025	Maatschappeli jk nut	30	413	20	20	20	20
Wegen Monnickenda m, Rozendaalstra at	2025	Maatschappeli jk nut	30	144	7	7	7	7
Wegen Zuiderwoude, Dorpsplein- Dorpsstraat	2025	Maatschappeli jk nut	30	800	39	39	39	38

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Koppel groen 1	2026	Economisch nut	7	65	10	10	10	10
Koppel groen 2	2026	Economisch nut	7	65	10	10	10	10
Koppel groen 3	2026	Economisch nut	7	65	10	10	10	10
Koppel groen 4	2026	Economisch nut	7	65	10	10	10	10
Maaier Torro	2026	Economisch nut	7	122	19	19	19	19
Veegwagen	2026	Economisch nut	7	189	30	30	29	29
Koppelbomen	2026	Economisch nut	7	179	28	28	28	27
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2026	2026	Economisch nut	60	866	28	28	28	28
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2026	2026	Economisch nut	75	97	3	3	3	3
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2026	2026	Economisch nut	20	288	19	19	19	18

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2026	2026	Economisch nut	60	86	3	3	3	3
Riolering Akkerstraat en Hoogkamplaa n	2026	Economisch nut	60	142	5	5	5	5
Civ. kunstwerken Monnickenda m, brug Padweg	2026	Maatschappeli jk nut	30	76	4	4	4	4
Civ. kunstwerken Monnickenda m brug Houtrib	2026	Maatschappeli jk nut	30	142	7	7	7	7
Wegen BiW, Hage Weer	2026	Maatschappeli jk nut	30	375	19	18	18	18
Wegen Monnickenda m, Groene Hart	2026	Maatschappeli jk nut	30	400	20	20	19	19
Wegen Ilpendam, Roerdomp vervanging	2026	Maatschappeli jk nut	30	86	4	4	4	4

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Wegen Ilpendam, Spreeuwenstr aat- Meerkoetstraa t	2026	Maatschappeli jk nut	30	316	16	15	15	15
Wegen Ilpendam, Lepelaarstraat	2026	Maatschappeli jk nut	30	344	17	17	17	16
Wegen Monnickenda m, Poelkolkdijk bestrating	2026	Maatschappeli jk nut	30	70	3	3	3	3
Wegen Monnickenda m, Opheve	2026	Maatschappeli jk nut	30	138	7	7	7	7
Wegen Monnickenda m, parkeerterrein Markgouw	2026	Maatschappeli jk nut	30	130	6	6	6	6
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2027	2027	Economisch nut	60	1.346	0	44	44	43
Herstel achterst onderhoud	2027	Economisch nut	75	97	0	3	3	3

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
persleidingen 2027								
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2027	2027	Economisch nut	20	288	0	19	19	19
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2027	2027	Economisch nut	60	86	0	3	3	3
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2027	2027	Economisch nut	10	30	0	3	7	7
Oevers Monnickenda m, fietspad gemeentehuis	2027	Maatschappeli jk nut	30	358	6	18	17	17
Oevers Marken, Wittewerf	2027	Maatschappeli jk nut	30	164	0	8	8	8
Oevers Monnickenda m, Rozendaal	2027	Maatschappeli jk nut	30	106	0	5	5	5
Oevers Monnickenda m, speeltuin	2027	Maatschappeli jk nut	30	114	0	6	6	6

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Civ. kunstwerken Marken, brug Wittewerf	2027	Maatschappeli jk nut	30	53	0	3	3	3
Wegen Monnickenda m, Zwaluwtong	2027	Maatschappeli jk nut	30	356	6	18	17	17
Wegen Ilpendam, Leeuwerikstra at	2027	Maatschappeli jk nut	30	75	0	4	4	4
Wegen Watergang, Dorpsstraat- Kerkpad	2027	Maatschappeli jk nut	30	80	0	4	4	4
Bouw nieuwe sporthal Monnickenda m	2028	Economisch nut	40	19.046	0	0	781	773
Duurzaamheid nieuwe sporthal Monnickenda m	2028	Economisch nut	40	1.498	0	0	61	61
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2028	2028	Economisch nut	60	526	0	0	17	17

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2028	2028	Economisch nut	75	97	0	0	3	3
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2028	Economisch nut	20	288	0	0	19	19
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2028	Economisch nut	60	86	0	0	3	3
Riolering Oranjewijk	2028	Economisch nut	60	3.233	0	0	106	105
Oevers Watergang	2028	Maatschappeli jk nut	30	381	0	6	19	19
Oevers Marken, Hoogkamplaa n	2028	Maatschappeli jk nut	30	328	0	5	16	16
Oevers Marken, Het Trefpunt	2028	Maatschappeli jk nut	30	273	0	4	13	13
Wegen Watergang,	2028	Maatschappeli jk nut	30	500	0	8	25	24

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
OR omgeving Stiereveld								
Wegen Ilpendam, Dorpsstraat	2028	Maatschappeli jk nut	30	148	0	2	7	7
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2029	Economisch nut	60	526	0	0	0	17
Riolering Broek in Waterland noord	2029	Economisch nut	60	3.233	0	0	0	106
Wegen Monnickenda m, herinrichting Oranjewijk	2029	Maatschappeli jk nut	30	1.250	0	0	20	20
Wegen Marken, Minnebuurt	2029	Maatschappeli jk nut	30	1.063	0	0	0	52
Oevers Monnickenda m, voetpad Bernhardbrug	2030	Maatschappeli jk nut	30	89	0	0	0	1
3. Sociaal domein				5.470	11	91	278	275
Aanpassing gebouw De	2026	Economisch nut	20	70	5	5	5	4

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Fuut t.b.v. De Blauwe Ster								
Voorbereiding Rietlanden	2026	Economisch nut	5	400	6	86	85	84
Nieuwbouw De Rietlanden	2027	Economisch nut	40	5.000	0	0	189	187
5. Algemene dekkingsmidd elen				183	5	6	6	6
Aandelen InWest Regio B.V.	2023	Niet van toepassing	99,9	183	5	6	6	6
6. Overhead				3.449	676	666	656	632
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev.	2022	Economisch nut	5	95	21	20	20	20
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2022	Economisch nut	5	85	18	18	18	18
ICT Bedrijfsvoerin g	2022	Economisch nut	5	213	45	44	44	29
ICT ontwikkeling 2024	2024	Economisch nut	5	60	13	13	13	12

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Investeringen Wet open overheid 2024	2024	Economisch nut	5	111	24	24	23	23
Investeringen IV 2024	2024	Economisch nut	5	725	157	154	152	150
Moderne werkplek	2024	Economisch nut	5	1.200	259	255	252	248
ICT ontwikkeling 2025	2025	Economisch nut	5	60	13	13	13	13
Investeringen Wet open overheid 2025	2025	Economisch nut	5	111	24	24	24	23
Investeringen IV 2025	2025	Economisch nut	5	350	7	7	7	7
Dienstverlenin g 2025	2025	Economisch nut	5	275	59	59	58	57
HR (SPP) 2025	2025	Economisch nut	5	50	11	11	10	10
Investeringen Wet open overheid 2026	2026	Economisch nut	5	113	24	24	24	23
Totaal				57.954	1.508	1.958	3.188	3.313

Toekomstige kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingstermijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
2. Openbaar domein				39.861	0	26	1.090	1.256
Bouw nieuwe sporthal Monnickendam	2028	Economisch nut	40	19.046	0	0	781	773
Duurzaamheid nieuwe sporthal Monnickendam	2028	Economisch nut	40	1.498	0	0	61	61
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2028	2028	Economisch nut	60	526	0	0	17	17
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2029	Economisch nut	60	526	0	0	0	17
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2030	2030	Economisch nut	60	526	0	0	0	0

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2028	2028	Economisch nut	75	97	0	0	3	3
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2028	Economisch nut	20	288	0	0	19	19
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2028	Economisch nut	60	86	0	0	3	3
Riolering Oranjewijk	2028	Economisch nut	60	3.233	0	0	106	105
Riolering Broek in Waterland noord	2029	Economisch nut	60	3.233	0	0	0	106
Riolering Minnebuurt	2030	Economisch nut	60	3.041	0	0	0	0
Oevers Monnickenda m, voetpad Bernhardbrug	2030	Maatschappeli jk nut	30	89	0	0	0	1
Oevers Watergang	2028	Maatschappeli jk nut	30	381	0	6	19	19

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Omschrijving nut	Afschrijvingste rmijn	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Oevers Marken, Hoogkamplaa n	2028	Maatschappeli jk nut	30	328	0	5	16	16
Oevers Marken, Het Trefpunt	2028	Maatschappeli jk nut	30	273	0	4	13	13
Wegen Watergang, OR omgeving Stiereveld	2028	Maatschappeli jk nut	30	500	0	8	25	24
Wegen Ilpendam, Dorpsstraat	2028	Maatschappeli jk nut	30	148	0	2	7	7
Wegen Monnickenda m, herinrichting Oranjewijk	2029	Maatschappeli jk nut	30	1.250	0	0	20	20
Wegen Marken, Minnebuurt	2029	Maatschappeli jk nut	30	1.063	0	0	0	52
Wegen Monnickenda m, Markgouw	2030	Maatschappeli jk nut	30	3.700	0	0	0	0
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2028	2028	Economisch nut	10	30	0	0	0	0
Totaal				39.861	0	26	1.090	1.256

Vervangingskredieten

Omschrijving activum	Laatste jaar afschrijving	Verwacht vervangingsjaar
Parkeerautomaten parkeerterrein Marken	2021	2028

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde 'jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume'. Hieronder wordt verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Voor deze kosten mag geen voorziening worden getroffen. Verplichtingen van verschillende omvang moeten in één keer worden gedekt met een speciaal daarvoor gereserveerd bedrag. Bij de gemeente Waterland zijn er geen soortgelijke grote verplichtingen op het gebied van personeelskosten die jaarlijks terugkeren.

Bijlagen

Uitvoeringsinformatie 2027-2030

Bedragen x € 1.000

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
Exploitatie		-57.887	57.436	-452	-853	-922	-155
1. Ruimtelijk domein		-6.620	1.353	-5.267	-5.239	-4.937	-4.999
1.01 Veiligheid		-3.576	36	-3.539	-3.522	-3.524	-3.523
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.389	0	-2.389	-2.388	-2.387	-2.386
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.187	36	-1.150	-1.135	-1.137	-1.137
1.02 Economie en toerisme		-413	40	-374	-371	-372	-371
3.1	Economische ontwikkeling	-80	0	-80	-79	-79	-79
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-45	37	-8	-8	-8	-8
3.4	Economische promotie	-288	3	-285	-284	-284	-284
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen		-2.631	1.277	-1.354	-1.346	-1.041	-1.105
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-293	292	-1	1	0	0

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
8.1	Ruimte en leefomgeving	-686	26	-660	-654	-553	-553
8.3	Wonen en bouwen	-1.652	959	-693	-692	-488	-552
2. Openbaar domein		-14.318	6.661	-7.657	-7.340	-8.133	-8.278
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat		-4.517	707	-3.810	-3.862	-3.873	-3.919
2.1	Verkeer en vervoer	-3.685	127	-3.558	-3.542	-3.523	-3.569
2.2	Parkeren	-160	79	-81	-80	-78	-78
2.3	Recreatieve havens	-226	155	-71	-70	-70	-70
2.4	Economische havens en waterwegen	-232	5	-227	-301	-332	-331
2.5	Openbaar vervoer	-6	0	-6	-6	-6	-6
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-207	342	134	137	136	136
2.02 Sport cultuur en recreatie		-4.627	465	-4.162	-4.262	-5.068	-5.045
5.1	Sportbeleid en activering	-376	44	-331	-326	-326	-326
5.2	Sportaccommodaties	-1.539	308	-1.231	-1.423	-2.256	-2.236
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie	-176	0	-176	-176	-176	-176

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
	en cultuurparticipatie						
5.4	Musea	-16	0	-16	-16	-16	-16
5.5	Cultureel erfgoed	-273	11	-261	-259	-259	-259
5.6	Media	-315	42	-273	-273	-249	-249
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.932	59	-1.873	-1.788	-1.786	-1.783
2.03 Milieu		-5.174	5.489	314	784	807	686
7.2	Riolering	-1.924	2.405	481	522	559	445
7.3	Afval	-2.444	3.083	639	1.080	1.082	1.090
7.4	Milieubeheer	-806	0	-806	-818	-833	-848
3. Sociaal domein		-23.449	4.508	-18.942	-18.344	-18.472	-18.496
3.01 Onderwijs		-1.913	105	-1.809	-1.836	-2.009	-1.997
4.1	Openbaar basisonderwijs	-16	0	-16	-16	-16	-16
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.172	80	-1.093	-1.127	-1.301	-1.290
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-725	25	-700	-693	-691	-691
3.02 Sociale voorzieningen		-21.032	4.203	-16.829	-16.209	-16.164	-16.192
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.527	759	-768	-792	-786	-782

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-669	0	-669	-359	-356	-356
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.119	0	-2.119	-2.101	-2.088	-2.115
6.3	Inkomensregelingen	-4.058	2.860	-1.199	-1.166	-1.158	-1.157
6.4	WSW en beschut werk	-1.579	324	-1.255	-1.204	-1.195	-1.195
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-631	0	-631	-631	-631	-631
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.264	260	-2.004	-1.996	-1.993	-1.993
6.712	Begeleiding (WMO)	-1.185	0	-1.185	-1.178	-1.176	-1.176
6.713	Dagbesteding (WMO)	-654	0	-654	-648	-646	-646
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-18	0	-18	-18	-18	-18
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-469	0	-469	-469	-469	-469
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.488	0	-3.488	-3.279	-3.281	-3.281
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	0	0

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-322	0	-322	-322	-322	-322
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-813	0	-813	-813	-813	-813
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-57	0	-57	-57	-57	-57
6.791	PGB WMO	-266	0	-266	-266	-266	-266
6.792	PGB Jeugd	-156	0	-156	-156	-156	-156
6.821	Jeugdbescherming	-410	0	-410	-414	-413	-420
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-92	0	-92	-92	-92	-92
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-253	0	-253	-249	-248	-248
3.03		-504	200	-304	-299	-299	-306
Volksgezondheid							
7.1	Volksgezondheid	-504	200	-304	-299	-299	-306
4. Bestuur		-2.851	466	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
4.01 Bestuur		-2.851	466	-2.386	-2.320	-2.321	-2.321
0.1	Bestuur	-1.604	0	-1.604	-1.557	-1.557	-1.557
0.2	Burgerzaken	-1.248	466	-782	-763	-764	-764
5. Algemene dekkingsmiddelen		-389	44.249	43.860	42.301	42.838	43.589
5.01 Dividend		-12	220	208	206	206	206
0.5	Treasury	-12	220	208	206	206	206

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is		-421	6.977	6.557	6.358	6.358	6.363
0.61	OZB woningen	-316	4.037	3.721	3.723	3.723	3.727
0.62	OZB niet-woningen	-79	1.205	1.126	1.127	1.127	1.127
0.63	Parkeerbelasting	-2	465	463	463	463	463
0.64	Belastingen overig	-18	133	114	115	115	115
3.4	Economische promotie	-6	1.138	1.132	932	932	932
5.03 Algemene uitkering		0	36.773	36.773	35.562	35.912	36.647
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	36.773	36.773	35.562	35.912	36.647
5.04 Saldo van financieringsfunctie		-887	278	-609	-769	-1.016	-1.016
0.5	Treasury	-887	278	-609	-769	-1.016	-1.016
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen		931	0	931	944	1.378	1.389
0.5	Treasury	931	0	931	944	1.378	1.389
6. Overhead		-10.206	199	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
6.01 Overhead		-10.206	199	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597

Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
0.4	Overhead	-10.206	199	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
7.		-3	0	-3	-3	-3	-3
Vennootschapsb elasting							
7.01		-3	0	-3	-3	-3	-3
Vennootschapsb elasting							
0.9	Vennootschapsb elasting (VpB)	-3	0	-3	-3	-3	-3
8. Onvoorzien		-50	0	-50	-50	-50	-50
8.01		-50	0	-50	-50	-50	-50
Onvoorzien							
0.8	Overige baten en lasten	-50	0	-50	-50	-50	-50
Reserves		0	1.405	1.405	1.386	1.257	996
9. Reserves		0	1.405	1.405	1.386	1.257	996
9.01 Reserves		0	1.405	1.405	1.386	1.257	996
0.10	Mutaties reserves	0	1.405	1.405	1.386	1.257	996
Totaal		-57.887	58.841	953	533	335	841

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
0.1	Bestuur	-1.604	0	-1.604	-1.557	-1.557	-1.557
0.10	Mutaties reserves	0	1.405	1.405	1.386	1.257	996
0.2	Burgerzaken	-1.248	466	-782	-763	-764	-764
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-293	292	-1	1	0	0
0.4	Overhead	-10.206	199	-10.007	-9.859	-9.845	-9.597
0.5	Treasury	32	498	530	381	568	579
0.61	OZB woningen	-316	4.037	3.721	3.723	3.723	3.727
0.62	OZB niet-woningen	-79	1.205	1.126	1.127	1.127	1.127
0.63	Parkeerbelasting	-2	465	463	463	463	463
0.64	Belastingen overig	-18	133	114	115	115	115
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	36.773	36.773	35.562	35.912	36.647
0.8	Overige baten en lasten	-50	0	-50	-50	-50	-50
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-3	0	-3	-3	-3	-3
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.389	0	-2.389	-2.388	-2.387	-2.386
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.187	36	-1.150	-1.135	-1.137	-1.137

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
2.1	Verkeer en vervoer	-3.685	127	-3.558	-3.542	-3.523	-3.569
2.2	Parkeren	-160	79	-81	-80	-78	-78
2.3	Recreatieve havens	-226	155	-71	-70	-70	-70
2.4	Economische havens en waterwegen	-232	5	-227	-301	-332	-331
2.5	Openbaar vervoer	-6	0	-6	-6	-6	-6
3.1	Economische ontwikkeling	-80	0	-80	-79	-79	-79
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-45	37	-8	-8	-8	-8
3.4	Economische promotie	-294	1.141	846	647	647	647
4.1	Openbaar basisonderwijs	-16	0	-16	-16	-16	-16
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.172	80	-1.093	-1.127	-1.301	-1.290
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-725	25	-700	-693	-691	-691
5.1	Sportbeleid en activering	-376	44	-331	-326	-326	-326
5.2	Sportaccommodaties	-1.539	308	-1.231	-1.423	-2.256	-2.236

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-176	0	-176	-176	-176	-176
5.4	Musea	-16	0	-16	-16	-16	-16
5.5	Cultureel erfgoed	-273	11	-261	-259	-259	-259
5.6	Media	-315	42	-273	-273	-249	-249
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.932	59	-1.873	-1.788	-1.786	-1.783
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.527	759	-768	-792	-786	-782
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-669	0	-669	-359	-356	-356
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.119	0	-2.119	-2.101	-2.088	-2.115
6.3	Inkomensregelingen	-4.058	2.860	-1.199	-1.166	-1.158	-1.157
6.4	WSW en beschut werk	-1.579	324	-1.255	-1.204	-1.195	-1.195
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-631	0	-631	-631	-631	-631
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.264	260	-2.004	-1.996	-1.993	-1.993

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
6.712	Begeleiding (WMO)	-1.185	0	-1.185	-1.178	-1.176	-1.176
6.713	Dagbesteding (WMO)	-654	0	-654	-648	-646	-646
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-18	0	-18	-18	-18	-18
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-469	0	-469	-469	-469	-469
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.488	0	-3.488	-3.279	-3.281	-3.281
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	0	0
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-322	0	-322	-322	-322	-322
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-813	0	-813	-813	-813	-813
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-57	0	-57	-57	-57	-57
6.791	PGB WMO	-266	0	-266	-266	-266	-266
6.792	PGB Jeugd	-156	0	-156	-156	-156	-156
6.821	Jeugdbescherming	-410	0	-410	-414	-413	-420
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-92	0	-92	-92	-92	-92
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-253	0	-253	-249	-248	-248
7.1	Volksgezondheid	-504	200	-304	-299	-299	-306

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
7.2	Riolering	-1.924	2.405	481	522	559	445
7.3	Afval	-2.444	3.083	639	1.080	1.082	1.090
7.4	Milieubeheer	-806	0	-806	-818	-833	-848
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-207	342	134	137	136	136
8.1	Ruimte en leefomgeving	-686	26	-660	-654	-553	-553
8.3	Wonen en bouwen	-1.652	959	-693	-692	-488	-552
Totaal		-57.887	58.841	953	533	335	841

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AED	Automatische Externe Defibrillatoren
AI	artificiële intelligentie
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AZWA	Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BIO2	Baseline Informatiebeveiliging Overheid versie 2
BiW	Broek in Waterland
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVC	boomveiligheidscontroles
BWMO	Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
c.q.	casu quo (in welk geval)
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
Civ.	Civiele
CO2	koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
cult.	cultureel
CV	Commanditaire Vennootschap
DMO	Destinatie Management Organisatie
DWA	droogweerafvoer
E.H.B.O.	Eerste Hulp Bij Ongevallen
elektr	elektrisch
EMU	Europese Monetaire Unie
excl.	exclusief
FG	Functionaris Gegevensbescherming
fte	fulltime-equivalent

Afkorting	Betekenis
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GIA	Geweld In Afhankelijkheidsrelaties
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventie
GM	Gemengd (Vuilwater/Hemelwater)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRWP	Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma
HALT	Het Alternatief
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HR	Human Resources
HVC	Huisvuilcentrale
HWA	Hemelwaterafvoer
i.v.m.	in verband met
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOS	In Onderling Samenspel
ISMS	Information Security Management Systeem
IT	Information Technology
IV	Informatievoorziening
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
MABZ	Meldpunt en Advies Bijzondere Zorg
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
mkb	midden- en kleinbedrijf
MPW	Meerjarenprogramma Woningbouw
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MT	Managementteam
Nb	Niet bekend
NH	Nederlandse Hervormde
NHV	natuurherstelverordening
NIS	Network and Information Security
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
NV	Naamloze Vennootschap
o.a.	onder andere
o/g	ontvangen gelden
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OZB	Onroerendezaakbelasting
P&C-cyclus	Planning & Control-cyclus
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PO	Privacy Officer
PSA	psychosociale arbeidsbelasting
PTSS	Posttraumatische stressstoornis
PVE	programma van eisen
RNH	Recreatie Noord-Holland N.V.
ROM	regionale ontwikkelingsmaatschappij
RSB	Revalidatie, Sport en Bewegen

Afkorting	Betekenis
RVN	Regionaal VeiligheidsNetwerk
RVU	Regeling voor Vervroegde Uittreding
RWZI	rioolwaterzuiveringsinstallatie
RZB	Roerendezaakbelasting
SDOB	Sterk Door Onderling Begrip
SMD	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening
SOAM	Stichting Opleidingsinstituut Amateurmusici
soc.	sociaal
SPP	Strategische personeelsplanning
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOF	Vennootschap Onder Firma
VPB	Vennootschapsbelasting
VRA	Vervoerregio Amsterdam
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WA	Waterlands Archief
Wadi	Water Afvoer Drainage en Infiltratie
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNrA	Wet Normalisatie rechtspositie Ambtenaren
WOB	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
Wpg	Wet politiegegevens
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	werkloosheidswet
ZaWa	Zaanstreek-Waterland Jeugdhulp Regionale Samenwerking
ZW	Zaanstreek-Waterland
ZWOLW	Zaanstad, Wormerland, Oostzaan, Landsmeer en Waterland